

การพัฒนารูปแบบการสอนในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา
เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF CHAT MODEL IN COMPUTER-SUPPORTED COLLABORATIVE
LEARNING BASED ON DIALOGUE CONCEPT TO ENHANCE INNOVATIVE BEHAVIOR FOR
PUBLIC HEALTH ALLIANCE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Technology and
Communications

Department of Educational Technology and Communications

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
โดย	น.ส.รติกร เพมบริดจ์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ร้าไพ)

รติกร เพมบริดจ์ : การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ. (DEVELOPMENT OF CHAT MODEL IN COMPUTER-SUPPORTED COLLABORATIVE LEARNING BASED ON DIALOGUE CONCEPT TO ENHANCE INNOVATIVE BEHAVIOR FOR PUBLIC HEALTH ALLIANCE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ และ 3) นำเสนอรูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ คือ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคีเครือข่ายสุขภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินรูปแบบฯ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม แบบสอบถามความคิดเห็นการเรียนด้วยรูปแบบฯ และวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างเฉลี่ยของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมของผู้เรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ด้วยสถิติ Repeated Measured Anova โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านสมาชิกและผู้ประสาน (2) องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (3) องค์ประกอบด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (4) องค์ประกอบด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์ ผลการทดลองใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพพบว่า ภาคีเครือข่ายสุขภาพมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถด้านพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ สูงกว่าก่อนเรียนและระหว่างเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา 2561 ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5983868327 : MAJOR EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND COMMUNICATIONS

KEYWORD: Chat Model, Dialogue Concept, Innovative Behavior

Ratikorn Pembridge : DEVELOPMENT OF CHAT MODEL IN COMPUTER-SUPPORTED COLLABORATIVE LEARNING BASED ON DIALOGUE CONCEPT TO ENHANCE INNOVATIVE BEHAVIOR FOR PUBLIC HEALTH ALLIANCE. Advisor: Assoc. Prof. Jintavee Khlaisang, Ph.D.

The purposes of this research were: (1) to develop a chat model in computer supported-collaborative learning based on dialogue concept to enhance innovative behavior for public health alliance, (2) to try out a chat model, and (3) to propose a chat model. A purposive sample of thirty public health alliances under the Project for the Enhancement of Strength and Capability of Tobacco Control in Thailand. The research instruments included an expert interview form and a model evaluation form of the chat model used in computer supported – collaborative learning. The data gathering instruments focus on descriptive innovative behaviors. Questionnaire design was based on the dialogue concept of learning. The statistical method employed in the analysis was Repeated Measure ANOVA with a level of significance of $p < .05$.

The research results indicated that :

The results of this study provided information in 4 areas: (1) Persons and Key Actors, (2) the Chat Model, (3) the E-Learning via Social Network result, and (4) the Chat Report History. Findings showed that public health alliance members who were part of the experimental group produced increased innovative behavior. The overall innovative behavior after the project was significantly greater at the $<.05$ level than early in the project.

Field of Study: Educational Technology and Communications Student's Signature

Academic Year: 2018 Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตากรุณาและความห่วงใยเอาใจใส่ของรองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาและคำแนะนำเป็นอย่างดีเสมอมาตลอดระยะเวลาที่ข้าพเจ้าศึกษา ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐพล ร้าไพ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อคิดเห็นและแนวทางในการดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้วิทยานิพนธ์จนออกมา มีความสมบูรณ์และประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและชี้แนะแนวทางแก้ไข พร้อมกับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป โดยข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้และขอขอบคุณศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ที่สนับสนุนทุนการศึกษามาบัดนี้ในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ดร.ทพญ.ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ถ่ายทอดวิชาความรู้และการให้ประสบการณ์อันดีในระหว่างที่ข้าพเจ้าได้ศึกษาอยู่ที่นี้ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ชาวเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและเพื่อน พี่ น้อง ชาวศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ ที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญที่เป็นประโยชน์แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณนายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิดา ปรีชาวงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อดิวงค์ สุชาติ พิธีทรงวุฒิ ตรังวัฒนา รวมถึงกลุ่มช่วยก็เรียนและกลุ่ม TRC Piyote ที่คอยเป็นห่วงดูแลและให้กำลังใจที่ดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัวเพมบริดจ์ ครอบครัววังสรร และครอบครัวเกียรติก้องกวิน ทุกคนที่คอยห่วงใยยามเหนื่อยล้าและช่วยเหลือแบ่งเบาภารกิจระหว่างที่ข้าพเจ้าดำเนินการเรียนตลอดมาจนประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

รติกร เพมบริดจ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
คำอธิบายกรอบแนวคิด.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน.....	14

1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน Computer-Supported Collaborative Learning (CSCL).....	14
เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน	17
1.2 แนวทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน : การอบรมเชิงปฏิบัติการ	19
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ตอนที่ 2 โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model).....	23
2.1 ความหมายของโปรแกรมสนทนาออนไลน์.....	23
2.2 องค์ประกอบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในองค์กร	29
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
ตอนที่ 3 แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept).....	33
3.1 ความหมายสุนทรียสนทนา	33
3.2 องค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้ (Dialogue KM)	35
3.3 วิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
ตอนที่ 4 การทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายสุขภาพ : กรณีศึกษาภาคีเครือข่ายในการควบคุมยาสูบในประเทศไทย	37
4.1 ความหมายภาคีเครือข่ายสุขภาพและปฏิบัติการดำเนินงาน	37
หลักการและเหตุผลการดำเนินงานภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ	38
4.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่ายสุขภาพ : กรณีศึกษาภาคีเครือข่าย ในการควบคุมยาสูบ.....	39
4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
ตอนที่ 5 พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	47
5.1 ความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม.....	47
5.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร.....	50

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 53

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย 56

 ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ..... 60

 ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตาม
 แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ 63

 ระยะที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ..... 73

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 76

 ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ..... 77

 ตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตาม
 แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ 93

 ตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ..... 101

บทที่ 5 ผลการวิจัย 104

 ตอนที่ 1 บทนำ..... 105

 หลักการและเหตุผล..... 105

 วัตถุประสงค์รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ 106

 ตอนที่ 2 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรีย
 สนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ 107

 รายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้
 ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคี
 เครือข่ายสุขภาพ 109

รายละเอียดของขั้นตอนรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่าย สุขภาพ.....	110
ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรีย สนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ.....	113
1. วิธีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปใช้	113
2. เจาะใจของการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่าย สุขภาพไปใช้.....	114
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	116
สรุปผลการวิจัย.....	125
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาในรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ	125
ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่าย สุขภาพ.....	129
1. รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง	129
2. ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลัง เรียนของกลุ่มตัวอย่าง.....	130
3. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน การ เรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับ ภาคีเครือข่ายสุขภาพ	130

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม เชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ	131
ตอนที่ 3 ผลการรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่าย สุขภาพ.....	131
อภิปรายผลการวิจัย.....	132
ข้อเสนอแนะ.....	140
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	140
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	140
บรรณานุกรม.....	141
ภาคผนวก ก วิทยานิพนธ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	150
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	153
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1.....	154
แบบสัมภาษณ์การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการ เรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับ ภาคีเครือข่ายสุขภาพ	155
แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ	157
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2.....	162
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ปฐมนิเทศ และทำแบบวัดส่งพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อน เรียน วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน	163
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง กิจกรรมฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ TRC e- learning วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน	165

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียน และ แบบสอบถามความคิดเห็น วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน....	170
ผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้.....	172
แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน	175
แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนตามรูปแบบการสอนในคอมพิวเตอร์สนับสนุน การ เรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมฯ (สำหรับ ภาคีเครือข่ายสุขภาพ)	179
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3.....	184
แบบประเมินรับรองรูปแบบ (รอบสุดท้าย) สำหรับการวิจัยเรื่อง รูปแบบการสอนใน คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริม พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ	185
ภาคผนวก ค ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และกิจกรรม ในโปรแกรม การสอนทนา	188
ประวัติผู้เขียน.....	197

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1	แสดงการสังเคราะห์ประเภทของเครื่องมือคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามลักษณะเวลาและสถานที่.....	18
ตารางที่ 2.2	แสดงตารางการสังเคราะห์มิติต่างๆ โปรแกรมการสนทนาออนไลน์.....	27
ตารางที่ 2.3	แสดงการสังเคราะห์ลักษณะเด่น 3 รูปแบบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์.....	31
ตารางที่ 2.4	แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร.....	50
ตารางที่ 3.1	แสดงความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม.....	68
ตารางที่ 3.2	แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบสอบถาม.....	69
ตารางที่ 4.1	แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ได้ผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	89
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและคำร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของ 1 กลุ่มตัวอย่าง.....	94
ตารางที่ 4.3	แสดงคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมรายด้านและโดยรวมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ของกลุ่มตัวอย่าง.....	96
ตารางที่ 4.4	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวม ก่อนการทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง โดยใช้สถิติ One-Way Repeated Measures ANOVA.....	96
ตารางที่ 4.5	แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมที่ช่วงเวลาต่างกันเป็นรายคู่.....	97
ตารางที่ 4.6	แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพที่มีต่อรูปแบบการสนทนา ในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ.....	98
ตารางที่ 4.7	แสดงผลการประเมินรับรองรูปแบบฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ซึ่งผลการประเมินรับรองรูปแบบฯ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.7.....	102

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพที่ 2.1	แสดงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์.....	16
ภาพที่ 2.2	แสดงสัญลักษณ์โปรแกรมไลน์ ที่มา : ไลน์ (2558)	25
ภาพที่ 2.3	วารสารก้าวทันวิจัยกับ ศจย. (2557).....	43
ภาพที่ 2.4	การทำงานของภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ (เทียนทิพย์, 2558).....	46
ภาพที่ 4.1	(ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ.....	82
ภาพที่ 4.2	รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ 92	
ภาพที่ 5.1	รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ได้ผ่านการประเมินรับรองรูปแบบฯ จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว	108
ภาพที่ 6.1	นวัตกรรมในการนำเสนองานควบคุมยาสูบประยุกต์ใช้พีเจอาร์โพสตร์รี่.....	139

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันกำลังเผชิญกับยุคของการเปลี่ยนแปลงที่ทุกอย่างรวดเร็วขึ้น ทำให้การบริหารงานในทุกชั้นตอนต้องมีการปรับตัวตาม การสื่อสารมีส่วนสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานในทุกระดับทั้งระดับบุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อสังคม ในการปฏิบัติภารกิจจะต้องเรียนรู้เข้าใจถึงลักษณะของการติดต่อสื่อสารและรูปแบบของการสื่อสารใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การติดต่อสื่อสารในการทำงานเป็นการเปิดรับข้อมูลใหม่ ความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่แล้วส่งต่อดำเนินการเป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคมในการเชื่อมโยงองค์กรและสนับสนุนให้มีการสร้างกระบวนการทางความคิดของตัวบุคคลและกลุ่มคน การจัดช่องทางในการติดต่อสื่อสารเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานเกิดการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงความคิด เปิดโอกาสให้ทุกคนสื่อสารพูดคุยสนทนาได้ตอบและตอบกลับกัน มีการนำเสนอ การถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึก แสดงความคิดเห็นบนพื้นที่ส่วนตัว การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกันเกิดเป็นเครือข่ายทางสังคมออนไลน์ที่เข้าถึงกลุ่มคนในสังคมด้วยการใช้งานผ่านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่มีการให้บริการในการถ่ายทอดข้อมูลไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารด้วยรูปภาพ ข้อความอักษร ข้อความเสียง และภาพเคลื่อนไหว ซึ่งมีความรวดเร็วกว่าการติดต่อสื่อสารรูปแบบเดิมและมีค่าใช้จ่ายที่ถูก โดยผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับบุคคลหรือกลุ่มได้ในทันที การแสดงพฤติกรรมในระดับบุคคลหรือกลุ่มทางสังคมมีการปรับตัวเรียนรู้และเลือกใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อดำเนินกิจกรรมปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามเป้าหมาย ทั้งนี้ทำให้เกิดช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย ปัจจุบันนิยมเลือกใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารในการสร้างองค์ความรู้แลกเปลี่ยนรับข้อมูลข่าวสารผ่านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (วรวิภา อ่อนน่วม, 2555; สามารถ อัยกร, 2558)

การสร้างองค์ความรู้เป็นพลังที่ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงจริง ที่จะผลักดันให้เกิดผลลัพธ์และมีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน การสร้างองค์ความรู้ การสร้างความคิดเบื้องต้นและการทำงานร่วมกันในต่างเวลาและสถานที่กัน มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้เอื้อต่อการประสานงานจัดฝึกอบรมบุคลากรให้มีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้พัฒนาศักยภาพและ

ทักษะจากแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ภายในและภายนอกองค์กร การจัดการเรียนการสอนหรือฝึกอบรม ความรู้ที่มีการบูรณาการเทคโนโลยีที่ทันสมัย ใช้งานง่าย เป็นสื่อกลางและช่องทางที่สำคัญให้บุคคล หรือกลุ่มได้ใช้ติดต่อสื่อสารกันในระหว่างการทำงาน การเลือกใช้งานเทคโนโลยีที่หลากหลายต้อง คำนึงถึงบริบทของบุคคลหรือองค์กรกลุ่มผู้ใช้งานเป็นสำคัญ การใช้งาน (Computer - Supported Collaborative Learning: CSCL) คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน คือ รูปแบบการใช้งาน เทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้าง ปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่าย สังคมออนไลน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลายทั้งแบบผสานเวลาและไม่ผสานเวลา จำแนก ได้เป็น 5 ประเภท กล่าวคือ 1) การสนทนาติดต่อสื่อสารพูดคุยกัน 2) การแสดงความคิดเห็น 3) การนำเสนอเรื่องราว 4) การค้นคว้าข้อมูลในแหล่งรวบรวม 5) การรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Ellis, Gibbs, & Rein, 1991; จินตวีร์ คล้ายสังข์ และ ประกอบ กรณีกิจ, 2555; ปราวินยา สุวรรณ ณ์ฐโชติ, 2552) สอดคล้องกับที่ ใจทิพย์ ณ สงขลา (2550) ได้ให้ความหมายของคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันว่า เป็นแนวทางในการเรียนร่วมกันด้วยการสนับสนุนจากคอมพิวเตอร์ ที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนในสภาพแวดล้อมจริงที่มีการเชื่อมโยงความรู้เก่ากับความรู้ใหม่และมีการส่งเสริม การใช้งานเครื่องมือทางคอมพิวเตอร์ในการสนับสนุนในด้านการทำงาน เพื่อเอื้ออำนวยต่องานที่ ดำเนินการในลักษณะการใช้เครื่องมือร่วมกันในการจัดการเรียนรู้ เช่น การเขียนบล็อก การใช้งาน อีเมล และการแชท ด้วยเครื่องมือการทำงานในการเรียนที่หลากหลายทำให้บุคคลหรือกลุ่มคนเลือกใช้ ในการหาความรู้ตามแนวคิดและวิธีการของตนเองเพื่อให้ได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ และนำไปใช้ในการปฏิบัติการกิจของตน คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันมีมายาวนาน ทั้งแบบผสานเวลาและไม่ผสานเวลา ในปัจจุบันงานใหม่ๆ พิสูจน์ให้เห็นว่าแบบผสานเวลาดีและมี ประสิทธิภาพต่อการทำงานเพื่อการติดต่อสื่อสาร โดยนำเอาเครื่องมือ (Chat Model : โปรแกรม การสนทนาออนไลน์) มาสนับสนุนในการพูดคุยโต้ตอบผสานเวลา กัน ช่วยในการระดมสมองเพื่อให้เกิดไอเดียใหม่ๆ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการประยุกต์ใช้งานทางเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในทางปฏิบัติการกิจเพื่อสังคม (Allaymoun & Trausan-Matu, 2016)

การเรียนรู้ในปัจจุบันแต่ละประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศ ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมมาปรับใช้ในการบริหารจัดการสร้างแนวทางการเรียนรู้ให้ประเทศของตน โดยแผนพัฒนา

ประเทศไทยเข้าสู่ยุคประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นโมเดลการพัฒนาประเทศให้ก้าวสู่ยุคดิจิทัล เน้นการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ โดยท่านพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (วันพุธที่ 24 พฤษภาคม 2560) กล่าวในงานประชุม “การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ในภาคใต้” ว่าการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ เน้นการขับเคลื่อนของสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ด้วยการศึกษาวิจัยตามนโยบาย “ประเทศไทย 4.0” เพื่อให้ผู้ดำเนินงานในภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ ภาคประชาสังคม ผู้สนใจเข้าใจและร่วมกันนำสู่การปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยมีสาระสำคัญคือการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการสร้างประโยชน์ให้สังคม สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนระดับชุมชน วัฒนธรรม องค์กรและสังคม ด้วยการประยุกต์ความรู้และบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดมูลค่าที่สูงขึ้นตามแผนการพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ทุกคนต้องร่วมกันขับเคลื่อนนวัตกรรม สร้างสังคมคุณภาพ เพื่อนำประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สำนักโฆษก, 2560)

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2557) ให้ความหมายคำว่า นวัตกรรม หมายถึง การนำสิ่งใหม่ๆที่ได้จากกระบวนการความคิดและองค์ความรู้มาเสริมสร้างให้เป็นประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ต่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปนวัตกรรมคือ การใช้ความชำนาญและองค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับมาพัฒนาอย่างสร้างสรรค์เกิดเป็นแนวทางใหม่ทางด้านความคิดและกระบวนการในการทำประโยชน์ ซึ่งองค์ประกอบของนวัตกรรมที่สำคัญประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ความใหม่ การใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งทั้งสามองค์ประกอบเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรควรที่จะศึกษาและเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการทางนวัตกรรมเพื่อก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่แข็งแกร่งและสามารถนำไปใช้พัฒนาวิธีการสำหรับจัดการกับกระบวนการทางนวัตกรรมเหล่านั้นให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น และเมื่อบุคลากรมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมองค์กรจะได้ประโยชน์จากการจัดการกล่าวคือ เมื่อบุคลากรมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก็จะเกิดการแสดงความคิดเห็นและยอมรับข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ เมื่อผ่านกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ก็จะนำความคิดที่ได้ไปทำประโยชน์ให้เกิดผลต่อองค์กรในที่สุด ซึ่งพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การแสดงความคิดการเปิดรับข้อมูลใหม่ การให้ความร่วมมือในการสร้างความคิด ประยุกต์แนวคิดภายในบทบาทให้สอดคล้องกับการบริหารจัดการภายในองค์กรเพื่อช่วยสนับสนุนในการดำเนินขยาย

ผลกิจการในองค์กร การกำหนดทิศทางในการวางแผนงาน วางนโยบาย การพัฒนาบุคลากรให้มี ศักยภาพและสามารถทำงานกับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่ขับเคลื่อนองค์กรที่สำคัญคือ ศักยภาพของบุคลากรหรือคุณภาพของคนให้มีการคิด ร่วมกันด้วยกระบวนการสนทนาหรือสนทนา (Dialogue) ตามแนวคิดของ เดวิด โบห์ม (Bohm, Factor, & Garrett, 1991) ที่ได้ศึกษาถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเสนอแนวความคิดและมีจุดสำคัญที่เน้นเรื่อง “การสื่อสารของมนุษย์” ที่เรียกว่า “Dialogue” หรือที่ต่อมาเรียกกันว่า โบห์ม ไดอะล็อก (Bohm Dialogue) การเริ่มต้นบทสนทนาโดยทั่วไปคือการพูดคุย ที่เกี่ยวกับบทสนทนา พูดคุย เกี่ยวกับเรื่อง ใดเรื่องหนึ่ง กระบวนการสนทนาหรือสนทนา จึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือฝ่ายต่างๆ ใช้ในการสานเสวนา ซึ่งเป็นการเปิดใจพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดียใหม่ การให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง การเชิญชวนชักจูงกันใน กลุ่มบุคคลแนะนำการพูดคุยหรือการสัมมนาเกี่ยวกับบทสนทนาเพื่อสานเสวนา แชรร์เรื่องราว มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีผสมผสานความคิดพื้นฐานในการสนทนาหรือถ่ายทอด เรื่องราวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การสนทนาในห้องสนทนา การเขียนเรื่องราวผ่านบล็อก Dialogue จึงเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพในการลดความไม่เข้าใจ และส่งเสริมสร้างความปรารถนาดีต่อกัน อันเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจ แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานในบรรลุตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ปัจจุบันมีผู้นำแนวคิดและวิธีการสนทนาแบบโบห์มไปประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเพื่อพัฒนาองค์กรการจัดการความรู้ ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการสนับสนุนหรือเอื้อให้คนในองค์กรมีการสื่อสารสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการพัฒนา ศักยภาพตัวบุคคลหรือกลุ่มและองค์กรให้มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมและมีความสามารถที่นำไปใช้ให้ เป็นประโยชน์ต่อองค์กร (สุจิตรา ธนานันท์, 2555) การสื่อสารเพื่อสร้างพฤติกรรมระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสื่อสารกลุ่ม ไปจนถึงการสื่อสารกับ ตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับการใช้งานทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน (กาญจนา เจือบุญ, 2557) การพัฒนาคุณภาพของคนและฝึกอบรมให้มีความรู้ความชำนาญมี ทักษะและมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจร่วมกัน ปัญหาหนึ่งที่สำคัญที่องค์กรจะต้องหาแนวทาง เพื่อพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรให้มีความคิดริเริ่มในการสร้างนวัตกรรมในองค์กร การยอมรับนวัตกรรมและวางแนวทางให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยการทำให้เกิด

ความคิดริเริ่มมีการเชื่อมโยงความคิดส่งผลต่อการทำงานเป็นแนวทางในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญของการทำงาน ความสัมพันธ์ทางพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม การรับรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมในการยอมรับนวัตกรรมเพื่อนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบทบาทการทำงานในองค์กร (วสันต์ สุทธาวาศ และ ประสพชัย พสุนนท์, 2558) ซึ่งสอดคล้องกับงาน Lukoto and Chan (2016) ศึกษาถึงการรับรู้ถึงวัฒนธรรมนวัตกรรมองค์กรและผลกระทบของพฤติกรรมของพนักงานในการสร้างนวัตกรรมจากการทำงาน พฤติกรรมการทำงานที่มุ่งหวัง แรงจูงใจของพนักงานในการค้นคว้าสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เป็นการยอมรับนวัตกรรมในองค์กร โดยในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการยอมรับนวัตกรรมได้แก่ ความเป็นอิสระ สัญญาจากภายนอก การติดต่อสื่อสาร ความร่วมมือ ความเสี่ยงของการกระทำ โครงสร้างที่มีลักษณะการกระจายอำนาจ การให้รางวัล และทรัพยากร การมีปฏิสัมพันธ์ของผู้นำและยุทธวิธีองค์กรในการแสดงออกถึงการรับรู้ทางพฤติกรรมการทำงานและมีผลต่อการกระตุ้นการสร้างนวัตกรรมของพนักงาน การสร้างสภาวะแวดล้อมภายในองค์กรส่งผลต่อการรับรู้ในแง่ดีของพนักงานโดยมีลำดับการพิจารณา คือ ต้องมีการให้ออกาส การสร้างแนวคิดทุกช่วงวัย การพัฒนาเตรียมความพร้อมของบุคคลให้เป็นผู้ผลิตนวัตกรรมตั้งแต่วัยเด็กจนถึงระดับการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมตัวพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ การสนับสนุนการสร้างการผลิตนวัตกรรมในลักษณะการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอน (เนาวนิตย์ สงคราม, 2557) การสร้างแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง สิ่งกระตุ้นบุคคลให้กล้าแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์และเป็นตัวกำหนดขั้นตอนการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อการหาแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรมองค์กร

จากแนวคิดข้างต้นจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้วิจัยคิดที่จะพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงช่องทางการสื่อสารระหว่างกันเพื่อการร่วมสร้างความคิดและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ของบทบาทการทำงานระหว่างบุคคลหรือกลุ่มองค์กรในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อคิดเห็นและเพื่อวางแนวทางการใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพมีองค์ประกอบและขั้นตอนอย่างไร
2. รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่สูงขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา มีคะแนนของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ ภาคีเครือข่ายสุขภาพ ในการควบคุมยาสูบของประเทศ ไทย สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคีเครือข่ายสุขภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็ง

และพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย หลักสูตรระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning สนับสนุนโดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน มีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

เป็นภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบผู้มีส่วนสำคัญมีหน้าที่รับผิดชอบงานในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ สำนักควบคุมโรคเขต หรือเป็นผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบงานควบคุมการบริโภคยาสูบโดยตรงให้กับหน่วยงานภาคีควบคุมยาสูบระดับประเทศและระดับจังหวัด หรือเป็นนักวิจัย นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ ครูอาจารย์ นักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบและเป็นผู้มีผลงานด้านควบคุมยาสูบที่มีศักยภาพในการองค์ความรู้นำไปใช้เปลี่ยนแปลงหรือขยายเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบให้มีประสิทธิภาพ โดยมีจำนวน 30 คน ได้แก่ (1) นักวิชาการสาธารณสุข 10 คน (2) พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ 10 คน (3) อาจารย์และครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ 10 คน โดยคณะในสายวิชาชีพที่จะต้องมีความสามารถในการส่งต่อองค์ความรู้และขยายเครือข่ายต่อไปได้ เป็นภาคีเครือข่ายที่มีจำนวนเพียงพอต่อการทดลองในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ รูปแบบคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันในการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบนำตนเองเพื่อสร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม การสร้างความคิดเบื้องต้นและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ภายในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร ในการปฏิบัติการกิจของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ จัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างความคิด 2) การสนับสนุนความคิด และ 3) การนำความคิดไปปฏิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิด

1. คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Computer-Supported Collaborative Learning)

รูปแบบการใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์อันเป็นระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลายทั้งแบบผสานเวลาและไม่ผสานเวลา จำแนกได้เป็น 5 ประเภท กล่าวคือ 1) การติดต่อสื่อสารพูดคุยกันในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ 2) การปรึกษาหารือเพื่อแสดงความคิดเห็นระหว่างดำเนินกิจกรรม 3) การเผยแพร่ข้อมูลสาระสนเทศนำเสนอเรื่องราว 4) การค้นคว้าข้อมูลในแหล่งรวบรวมสารานุกรมออนไลน์ 5) การมีปฏิสัมพันธ์ในการโต้ตอบอย่างเป็นทางการด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Crook, 1994; Ellis et al., 1991; Guzdial & Turns, 2000; Resta, 1995; ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550; จินตวีร์ คล้ายสังข์ และ ประกอบ กรณีกิจ, 2555; ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2552)

2. โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model)

โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ หมายถึง เครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสานเวลาใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นำเสนอไอเดียใหม่ๆ ส่งต่อข้อมูลไปสู่การปฏิบัติผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเวลาเดียวกันต่างสถานที่ด้วยการส่งข้อความโต้ตอบกันทันที คุณสมบัติเด่นของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความอักษรและรูปภาพ 2) การแชทสนทนาด้วยเสียงหรือวิดีโอคอล 3) การแชทเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการรับส่งไฟล์เอกสาร โดยใช้ช่องทางการสื่อสารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโปรแกรมไลน์ (Line Program) ในการแลกเปลี่ยนพูดคุยระดมสมอง สร้างความคิด และให้ข้อเสนอแนะส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลหรือกลุ่ม ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการสนทนา 3 กิจกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์มีดังนี้ 1) การนัดหมายในปฏิทินกิจกรรม 2) การสร้างโพสตร์รีเลย์ 3) การใช้แพลตฟอร์มแชทแบ่งหน้าที่ดำเนินกิจกรรม (Allaymoun &

Trausan-Matu, 2016; Badea & Trausan-Matu, 2014; Tesoriero, Fardoun, & Awada, 2017; ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์, 2557; วิโรจน์ วโรตมปราโมทย์, 2547)

3. แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept)

แนวคิดสุนทรียสนทนา หมายถึง กระบวนการระดมความคิดพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเริ่มต้นบทสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสื่อสารที่มีความเป็นอิสระแบ่งปันความคิดความเข้าใจกัน สุนทรียสนทนาจึงเป็นเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ใช้ในการพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดียใหม่ การสานเสวนาเปิดใจรับความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มการสนทนาหรือแชร์เรื่องราวต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการจัดการเรียนรู้ โดยมีการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีผสมผสานความคิดพื้นฐาน การจัดกิจกรรมสุนทรียสนทนาแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ 1) การทำความรู้จัก ละลายพฤติกรรมแชร์เรื่องราว 2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร แลกเปลี่ยนประสบการณ์และทำความรู้จักกับเทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร 3) การแบ่งปันความคิด เปิดใจรับฟังข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพื่อประเมินสถานการณ์สู่การพัฒนา (Bohm et al., 1991; เต็มทรัพย์ จันเพชร, 2557; โชคธำรงค์ จงจจอหอ และ ยศยาดา สิทธิวงษ์, 2558; วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2552)

4. พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (Innovative Behavior)

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การสร้างแนวคิดเบื้องต้นและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ๆ ภายในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร ในการปฏิบัติภารกิจของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน 1) การสร้างความคิด (Idea Generation) การแสดงออกถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอแนวคิด 2) การสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) การผลักดันแนวคิดที่เป็นประโยชน์ เกิดแนวทางจัดกิจกรรมสร้างความคิด ผู้สนับสนุนสร้างพันธมิตรการตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) การนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization) (Janssen, 2004; Lukoto & Chan, 2016; Yuan & Woodman, 2010; ตริทิพย์ บุญเยี่ยม, 2554; วสันต์ สุทธาวาส และ ประสพชัย พสุนนท์, 2558)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Computer-Supported Collaborative Learning : CSCL) หมายถึง การใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนแบบผสมผสานเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และการสื่อสารเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงความคิด โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์อันเป็นระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งมีการใช้งานเครื่องมือผสานเวลาและไม่ผสานเวลาจากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มีการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเรียนที่ผู้เรียนติดต่อสื่อสารพูดคุยกันในห้องสนทนาด้วยโปรแกรมการสนทนาออนไลน์แบบผสานเวลาที่มีการโต้ตอบกัน 2) การเรียนรู้ร่วมกันในบทเรียนออนไลน์ 3) การมีปฏิสัมพันธ์ในการโต้ตอบอย่างเป็นทางการด้วยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่

2. โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโปรแกรมไลน์แบบผสานเวลาในการแลกเปลี่ยนพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิด แลกเปลี่ยนข้อเสนอแนะส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลและกลุ่ม ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการสนทนา 3 กิจกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์ กล่าวคือ 1) การนัดหมายในปฏิทินกิจกรรม 2) การสร้างโพสตร์ไลน์ 3) การใช้แพลตฟอร์มแชทเฟสบุ๊คแบ่งหน้าที่ดำเนินกิจกรรม

3. แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept) หมายถึง กระบวนการระดมความคิดพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเริ่มต้นบทสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสื่อสารที่มีความเป็นอิสระแบ่งปันความคิดความเข้าใจกัน สุนทรียสนทนาจึงเป็นเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ใช้ในการพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดียใหม่ การสานเสวนาเปิดใจรับความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มการสนทนา หรือแชร์เรื่องราวต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการจัดการเรียนรู้ โดยมีการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีผสมผสานความคิดพื้นฐาน การสนทนาการจัดกิจกรรมสุนทรียสนทนาแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ 1) การทำความรู้จัก 2) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากร 3) การแบ่งปันความคิด

4. พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (Innovative Behavior) หมายถึง การสร้างแนวคิดเบื้องต้น และการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กรสามารถจัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน 1) การสร้างความคิด (Idea Generation) การแสดงออกถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอความคิดที่เป็นประโยชน์ 2) การสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) การผลักดันแนวคิด เกิดแนวทางจัดกิจกรรมสร้างความคิด ผู้สนับสนุนสร้างพันธมิตรการตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) การนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)

5. ภาคิเครือข่ายสุขภาพ (Alliance for Public Health) หมายถึง กลุ่มหรือขบวนการทางสังคมความสัมพันธ์กันระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์และความต้องการบางอย่างร่วมกัน ร่วมดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่สมาชิกภาคิเครือข่ายหน่วยงานหรือองค์กรในตำบลที่มีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนางานสุขภาพภาคประชาชน โดยมี รพ.สต. (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล) เป็นผู้ประสานงานหลัก เช่น หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานหรือองค์กรภาคประชาชน องค์กรเอกชนสาธารณะประโยชน์ ภาคิเครือข่ายควบคุมยาสูบ ภาคิเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ภาคิเครือข่ายเพื่อการออกกำลังกาย เป็นต้น ทำหน้าที่ในการประสานสนับสนุนการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ภาคิเครือข่ายเกิดการประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการ จัดการทรัพยากรในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีไทยระดับชาติ (กองสุขศึกษา, 2556)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรส่งเสริมการมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการสร้างความคิดและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ตามบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร
2. ได้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
3. ได้แนวทางข้อสรุปประสิทธิผลของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
4. เพื่อให้ผู้สนใจนำแนวคิดสุนทรียสนทนาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมมาเป็นแนวทางในการนำเทคโนโลยีมาใช้สู่การพัฒนาองค์กร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อสังเคราะห์และสรุปผลสิ่งที่ได้จากการศึกษา และนำมาใช้ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (Computer-Supported Collaborative Learning)

- 1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน
- 1.2 แนวทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน : การอบรมเชิงปฏิบัติการ
- 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model)

- 1.1 ความหมายของโปรแกรมสนทนาออนไลน์
- 1.2 องค์ประกอบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในองค์กร
- 1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept)

- 3.1 ความหมายกระบวนการสุนทรียสนทนา
- 3.2 องค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้
- 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 การทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายสุขภาพ : กรณีศึกษาภาคีเครือข่ายในการควบคุมยาสูบในประเทศไทย

- 4.1 แผนยุทธศาสตร์สร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบ

4.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้โดยภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ที่อบรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตร ระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม (Innovative Behavior)

5.1 ความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

5.2 ตารางสังเคราะห์พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

1.1 ความหมายของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน Computer-Supported Collaborative Learning (CSCL)

Ellis et al. (1991) เป็นรูปแบบของระบบเครือข่ายที่มีวิธีการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ด้วยการนำแนวคิดการใช้คอมพิวเตอร์มาจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้แตกต่างจากการเรียนในห้องเรียนแบบเดิม มีลักษณะการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยได้รับการสนับสนุนด้วยเครื่องมือทางคอมพิวเตอร์กับบริบทของการทำงานจริง

Crook (1994) การนำคอมพิวเตอร์ให้มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนทางการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้มีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์ โดยงานวิจัยของ Crook จะกล่าวถึงการใช้งานในระบบเครือข่าย LAN WAN หรือ Internet ตัวอย่างเช่น เว็บบอร์ด และการรับส่งอีเมลล์

Lehtinen, Hakkarainen, Lipponen, Rahikainen, and Muukkonen (1999) คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันว่าเป็นวิธีการเรียนลักษณะหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้งานในสภาพแวดล้อมบนเครือข่ายของคอมพิวเตอร์ มีการเรียนรู้ออนไลน์แบบร่วมมือกัน

(Collaborative Online Learning) การเรียนทางไกลออนไลน์แบบร่วมกัน (Collaborative Online Distance Learning)

Lewis, Pea, and Rosen (2010) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางสังคม การประยุกต์ใช้เพื่อควบคุมและขยายศักยภาพ ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นสื่อกลางเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ ที่ได้รับการออกแบบเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการบนพื้นฐานของการแบ่งปันประสบการณ์บนคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

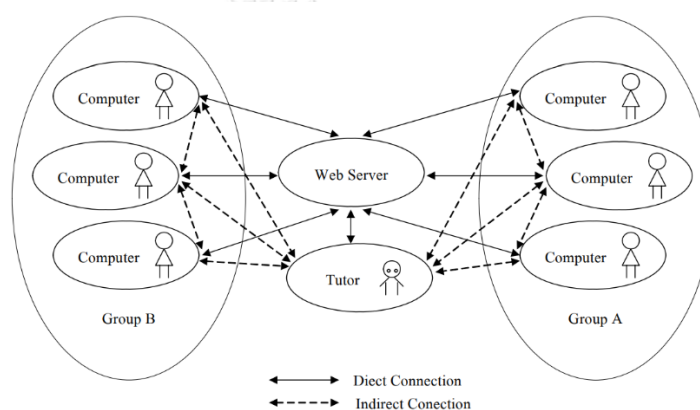
Stahl, Koschmann, and Suthers (2006) คำว่า CSCL ได้ถูกพัฒนามาจาก Computer Support Collaborative Work หรือ CSCW โดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการทำงานและสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานและคอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานแบบร่วมมือกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเหมือนกันกับ CSCL แต่ต่างกันที่ว่า CSCW นั้นจะเน้นที่เทคนิคในวิธีการด้านการสื่อสาร ส่วน CSCL นั้นจะมุ่งเน้นเนื้อหาสาระที่จะต้องการสื่อสารโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ที่มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา สถานที่ ในการศึกษาพบว่า การนำคอมพิวเตอร์มาสนับสนุนการเรียนนั้นส่งผลทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความจำเนื้อหาที่ดีและเข้าใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้เป็นการพัฒนาผู้เรียนในด้านความคิดและความกระตือรือร้นทำให้การเรียนประสบความสำเร็จในเป้าหมายและวัตถุประสงค์

Jy and Lin (1997) ที่มาของแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยคอมพิวเตอร์สนับสนุน The Origin of computer-supported collaborative Learning นั้นมีใจความที่ว่า “การเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนแบบร่วมมือที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน”

Guzdial and Turns (2000) ที่ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วย CSCL ที่เน้นจำนวนคนที่เข้าไปใช้เขียนข้อความโดยการโพสต์ เฉลี่ยลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับสัดส่วนของผู้ที่เข้าร่วมกับผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วม

Jianhua, Kedong, and Akahori (2001) ศึกษาารูปแบบการออกแบบระบบการเรียนรู้ร่วมกันบนเว็บ โดยเรียกว่า WebICL ที่เน้นเรื่องการผสมผสานการเรียนรู้ร่วมกัน และความยืดหยุ่นตามสภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้เรียนผ่านเครือข่ายตามองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ

การลงทะเบียน การเรียนรู้กลุ่ม การเรียนรู้เนื้อหา บทบาทผู้สอน เครื่องมือ และการประเมินผล ในการเรียนแบบออนไลน์ตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปคือ การเรียนรู้ร่วมกันแบบเห็นหน้าคือ กลุ่มผู้ร่วมเรียน กลุ่มการเรียนรู้ ผู้สอน แม่ข่ายคอมพิวเตอร์ และช่องทางการสื่อสารในสภาพแวดล้อมออนไลน์ จากสถานการณ์ที่ผู้เรียนแต่ละกลุ่มไม่ได้เห็นหน้ากันยกเว้นผู้เรียนบางคนจะมีกล้องวิดีโอที่เครื่องของตน ทำให้การติดต่อสื่อสารผ่านทางเครื่องให้บริการระหว่างผู้เรียนและผู้สอนในกลุ่มของตนเอง ดังแผนภูมิภาพที่แสดงถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ดังแสดงในภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์

Stahl et al. (2006) แนวคิดการใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันใน 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การบูรณาการความรู้ร่วมกัน Collaborative knowledge building 2) มุมมองระหว่างกลุ่มและบุคคล Group and personal perspectives 3) การใช้สื่อเป็นสิ่งประดิษฐ์ Mediation by artifacts 4) การวิเคราะห์การมีปฏิสัมพันธ์ Interaction analysis

วิทยา อารีราษฎร์ (2548) Computer-Support Collaborative Learning (CSCL) การใช้คอมพิวเตอร์ในการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อช่วยให้การเรียนรู้สามารถเรียนรู้เป็นกลุ่มเป็นขบวนการโดยสามารถเรียนรู้พร้อมๆกัน ผ่านการสื่อสาร การระดมสมอง การรับข้อมูลข่าวสาร และการทำงานร่วมกันผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2550) การช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมกับการส่งเสริมการใช้งานเครื่องมือในการเรียนร่วมกันมีใช้งานคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง

ความคิดและค้นหาเพื่อให้เกิดการค้นคว้ามีการสะท้อนผลทางความคิด เครื่องมือที่ใช้ เช่น กลุ่มข่าว, บล็อก , แชน , อีเมล , เว็บบอร์ดและวิกิ

จากการศึกษาความหมายของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันสรุปได้ว่า ในการเลือกคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการใช้รูปแบบใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยเพื่อให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์อันเป็นระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลายทั้งแบบผสมผสานเวลาและไม่ผสมผสานเวลา

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

Resta (1995) ได้แบ่งประเภทของเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (CSCL) ในลักษณะของการแบ่งตามเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันในกระบวนการกลุ่ม ตามแนวคิดของ Johansen (1991) ได้แก่ Synchronous ผสมผสานเวลา และ Asynchronous ไม่ผสมผสานเวลา

1. เวลาเดียวกัน สถานที่เดียวกัน (Same Time Same Place) การอบรมในสถานที่เดียวกันขณะนี้
2. ต่างเวลา ต่างสถานที่ (Different Time Different Place) การประชุมด้วยคอมพิวเตอร์ทางไกลต่างเวลา
3. เวลาเดียวกัน ต่างสถานที่ (Same Time Different Place) การสนทนาด้วยโทรศัพท์ หรือ การส่งข้อความโต้ตอบกันทันทีต่างเวลา สถานที่เดียวกัน (Different Time Same Place) การเรียนรู้ในศูนย์การเรียน

ตารางที่ 2.1 แสดงการสังเคราะห์ประเภทของเครื่องมือคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามลักษณะเวลาและสถานที่

	ประเภท เครื่องมือ	คุณสมบัติ	สรุป
Synchronous ผสมผสานเวลา	1) โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat-Model)	เครื่องมือผสมผสานเวลาในการสื่อสารสนทนาโต้ตอบกัน การรับส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียงด้วยการโทรฟรีหรือวิดีโอคอลระหว่างบุคคลหรือกลุ่มผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเวลาเดียวกัน	รูปแบบการใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกัน มีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้
	2) การสื่อสารด้วยเสียง (Real Time Audio)	การสื่อสารที่โต้ตอบแบบเผชิญหน้ากันโดยมีอุปกรณ์นำเข้าอย่างไมโครโฟน ลำโพง เช่น โปรแกรม Skype สื่อสารกันแบบเรียลไทม์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	เครือข่ายสังคมออนไลน์ อันเป็นระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันที่
Asynchronous ไม่ผสมผสานเวลา	3) กระดานสนทนา (Web Board)	เป็นกระดานที่ใช้ในการอภิปราย แจ้งข่าวสาร ข้อมูลต่างๆในการนำเสนอ หัวข้อ การใช้กระดานสนทนาในการตั้งกระทู้ ประกาศข้อมูลหรือการเขียนเรื่องราวสั้น	หลากหลายทั้งแบบผสมผสานเวลาและไม่ผสมผสานเวลา จำแนกได้เป็น 5 ประเภท กล่าวคือ 1) การติดต่อสื่อสารพูดคุยกันในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ 2) การ
	4) วิกี (Wiki)	เป็นการทำงานบนเครือข่ายออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ในการสร้างเนื้อหาบนเว็บโดยมีผู้เขียนและผู้ร่วมแก้ไข	ปรึกษาหารือเพื่อแสดงความคิดเห็นระหว่างดำเนินกิจกรรม 3) การเผยแพร่ข้อมูลสาระ

ประเภท เครื่องมือ	คุณสมบัติ	สรุป
5) ไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail)	เนื้อหาถิ่นจากต่างเวลาต่าง สถานที่ มีการสร้างเชื่อมโยง ไฮเปอร์ลิงค์ แต่ไม่สามารถ ตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลได้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ รับส่งสาร การติดต่อกับผู้ที่ ทราบที่อยู่บัญชี (E-mail address) มีลักษณะ คล้ายกันกับการเขียน จดหมายเพื่อสื่อสารให้ผู้รับ เปิดอ่านตามความสะดวก	เสนอแนะเรื่องราว 4) การค้นคว้าข้อมูลใน แหล่งรวบรวมสารานุกรม ออนไลน์ 5) การมี ปฏิสัมพันธ์ในการโต้ตอบ อย่างเป็นทางการด้วย จดหมายอิเล็กทรอนิกส์

1.2 แนวทางกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ ร่วมกัน : การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ในการอบรม
เชิงปฏิบัติการนั้นเป็นการสำรวจการพูดคุยกับสมาชิกโดยใช้เครื่องมือแบบผสมเวลาและไม่ผสม
เวลาในการบันทึกข้อมูล เสียง ภาพ และข้อความสนทนาในการแบ่งปันหรือแสดงความคิดเห็น
เพื่อสะท้อนและส่งเสริมการสร้างแนวคิด การบูรณาการระบบที่ส่งเสริมพัฒนาสภาพแวดล้อม
ทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจทางการเรียนให้เกิดผลสำเร็จ กระบวนการและกิจกรรม
การเรียนรู้ที่หลากหลายที่ได้รับการสนับสนุนสามารถจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีการเลือกใช้งาน
ข้อความ เสียง รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว ด้วยการนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาประยุกต์ใช้การจัด
กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งเป็นวิธีการที่สนับสนุนให้ผู้เรียนมีกระบวนการทำงานร่วมกัน
ระดมสมองในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆร่วมกัน เป็นวิธีการสอนที่แตกต่างจาก
วิธีการแบบเดิมที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้เท่านั้น (Jianhua et al., 2001)

ทฤษฎีของ Vygotsky's sociocultural theory, Constructivism Theory, Problem-Based Learning, Self-Regulated Learning and Metacognition เหล่านี้ล้วนเป็นทฤษฎีคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันแบบร่วมมือโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของบุคคลที่จะต้องแสวงหากระตือรือร้นและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ วิธีการเหล่านี้เป็นการเปิดโอกาสทางการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนและยังสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต งานวิจัยของ (จินตวีร์ มั่นสกุล, 2551) ได้มีการนำ Computer-Support Collaborative Learning มาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอน การใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem-Based Learning: PBL มีผู้พัฒนาและนำมาใช้บนเว็บไซต์ Distributed Problem-Based Learning (Distributed PBL) มีลักษณะดังนี้ 1) การนำเสนอปัญหาในระบบ CSCLE (Computer-Support Collaborative Learning Environment) ด้วยการระบุสถานการณ์ปัญหาที่ผู้เรียนเผชิญบนเงื่อนไขบางอย่างและอธิบายสิ่งที่ต้องนำเสนอบนเครือข่ายได้ 2) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้เรียนจะหาทางแก้ไขปัญหาและหาเหตุผลอธิบายระบุปัญหาได้ด้วยวิธีการส่งข้อมูลบนเครือข่าย 3) เมื่อทำการพิจารณาถึงปัญหาแล้ว ผู้เรียนลำดับเหตุการณ์และทำการศึกษาค้นคว้าต่อ 4) การเขียนผลจากสิ่งที่ได้ศึกษาแล้วนำไปวางไว้ในเครือข่าย CSCLE เพื่อการเข้าถึงของกลุ่ม และ 5) การอภิปรายผลของผู้เรียน มีการวิพากษ์แสดงความคิดเห็นกันก่อนนำผลที่ได้ไปใช้มีการเปิดประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ตามช่วงเวลา

Johnson, Johnson, and Smith (1998) ศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยได้ให้แนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า ในการเรียนควรร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขันกัน เนื่องด้วยการแข่งขันจะทำให้เกิดสภาพการณ์ของการแพ้และชนะ ซึ่งแตกต่างจากการร่วมมือกัน จะทำให้เกิดสภาพการณ์ของการชนะและชนะ อันส่งผลให้สภาพการณ์ที่ดีกว่าทั้งทางด้านสติปัญญาและสภาพจิตใจ หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่

1. การเรียนรู้ต้องอาศัยหลักการพึ่งพากัน (Positive Interdependence) ความเท่าเทียมกัน และมีการพึ่งพากันจะเกิดความผลสำเร็จร่วมกัน
2. การมีปฏิสัมพันธ์ (Face to Face Interaction) ในการเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยการปรับตัว พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หันหน้าเข้าหากันเพื่อการเรียนรู้
3. ทักษะทางสังคม (Social Skills) การเรียนรู้ร่วมกันต้องอาศัยการสร้างทักษะทางสังคม โดยเฉพาะทักษะการทำงานร่วมกัน

4. การวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม (Group Processing) ที่ใช้ในการเรียนรู้ร่วมกัน
5. วัตและประเมินได้ (Individual Accountability) การเรียนรู้ร่วมกันจะต้องมีผลงานหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร่วมกันทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบได้ เมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาสาระและสามารถจดจำได้ลึกซึ้งขึ้นทำให้พัฒนาผู้เรียนทางด้านสังคมและอารมณ์เป็นการพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ในการดำรงชีวิต

ลักขณา สิริวัฒน์ (2557) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning Theory) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ครูใช้วิธีการสอนโดยผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เนื่องจากมีรูปแบบการสอนให้เลือกอย่างหลากหลายตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่างๆ สำหรับเนื้อหาและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำแนกเป็น 8 เรื่อง ได้แก่ ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือลักษณะสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการประยุกต์ใช้หลักการการเรียนรู้แบบร่วมมือในการสอน

จากการศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันในการอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น สามารถสรุปได้ว่า ในการเลือกใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของการใช้งานด้วยระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ที่เป็นการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการนั้น เป็นลักษณะการสำรวจการพูดคุยกับสมาชิก เป็นการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ที่มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือแบบผสานเวลาในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายที่มีการใช้งานเครื่องมือผสานเวลาเพื่อการบันทึกข้อมูล เสียง ภาพ และข้อความสนทนาในการแบ่งปันแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมการสร้างแนวคิดและนำเสนอแนวคิดในกระบวนการกลุ่มในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันนั้นช่วยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทักษะทางสังคมของบุคคลหรือกลุ่ม

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Crook (1994) ศึกษาเกี่ยวกับการนำคอมพิวเตอร์มาช่วยเหลือสนับสนุนทางการเรียนรู้ร่วมกันของโรงเรียนโดยใช้เทคโนโลยีเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้มีการสื่อสารผ่านคอมพิวเตอร์

โดยงานวิจัยของ Crook จะกล่าวถึงการใช้งานในระบบเครือข่าย LAN WAN หรือ Internet ตัวอย่างเช่น Web-board และการรับส่ง e-mail

Koschmann (1994) การนำเทคโนโลยีมาใช้ทางการศึกษาร่วมกันกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ICT และสื่อสนับสนุนในรูปแบบ collaborative method มาใช้ เช่น peer learning and tutoring, reciprocal teaching, project problem-based learning ในการพัฒนาการเรียนการสอนและการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ให้ผู้เรียนในลักษณะร่วมมือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข้อคิดเห็นระหว่างกันโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อกลางในการเรียนรู้

ศิวินิต อรรถวุฒิกุล (2551) การพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อสร้างพฤติกรรมการสร้างความรู้ โดยใช้กระบวนการที่พัฒนาขึ้นมีการร่วมกิจกรรมผ่านเครื่องมือคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้แบบร่วมมือซึ่งได้ผลตอบรับจากกลุ่มตัวอย่างในการติดตามและเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี กลุ่มตัวอย่างลงชื่อเข้าใช้งานในโปรแกรมเพื่อเข้าไปอ่านสาระความรู้ การเขียนสะท้อนคิดของเพื่อน และการแสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างพฤติกรรมการสร้างความรู้ มีการใช้เครื่องมือแบบวัตพฤติกรรมการสร้างความรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

ประพรธน์ พลชะชีวะ (2560) ได้ศึกษาแบบแผนและพัฒนาการทักษะเมตาคอกนิชันระหว่างการเรียนด้วย CSCL ที่ใช้เทคนิคการระดมสมองและเทคนิคการโต้แย้งในการเรียนแบบโครงการ เป็นฐานที่ใช้คำถามเชิงกลยุทธ์เมตาคอกนิชัน โดยการพัฒนาทักษะเมตาคอกนิชันตามสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกันด้วยการนำเครื่องมือในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันมาใช้ในกระบวนการระดมสมอง จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วย CSCL ด้วยการระดมสมองและเทคนิคการโต้แย้งในการเรียนแบบโครงการเป็นฐานที่ใช้คำถามเชิงกลยุทธ์เมตาคอกนิชันมีรูปแบบของการพัฒนาเมตาคอกนิชันไม่คงที่ กลุ่มที่เรียนด้วย CSCL ด้วยเทคนิคการระดมสมองมีแบบแผนและพัฒนาการทักษะเมตาคอกนิชันย้อยสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วย CSCL ด้วยเทคนิคการโต้แย้งข้อสรุปคือการใช้เทคนิคการระดมสมองเหมาะสมกว่า

Laurillard (2007) การใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยความสะดวกสำหรับการอบรมหรือการจัดกิจกรรมรูปแบบใหม่นั้นทำให้เกิดแรงจูงใจและความน่าสนใจส่งเสริมให้ผู้ใช้งานเกิด

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้วยความยืดหยุ่นมีลักษณะการใช้งานที่ง่ายทำให้สร้างปฏิสัมพันธ์
เชื่อมโยงความสนใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 2 โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model)

2.1 ความหมายของโปรแกรมสนทนาออนไลน์

Allaymoun and Trausan-Matu (2016) คือ การสื่อสารระหว่างกลุ่มบุคคลโดยเฉพาะ
การแลกเปลี่ยนความคิดและมุมมองโดยการใช้ภาษาธรรมชาติเป็นสื่อกลางด้วยวิธีการแชท ซึ่งถือว่าเป็น
เป็นหนึ่งในวิธีการที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในกระบวนการสอนและการเรียนรู้ในทางกลับกัน วิธีการแชทได้
พิสูจน์ประสิทธิภาพในการเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดใน Computer-Supported
Collaborative Learning (CSCL) เนื่องจากการติดต่อแบบซิงโครนัสซึ่งจะช่วยในการสร้างความคิด
ระหว่างคู่สนทนา นอกจากนี้ผู้สนทนาดังกล่าวยังสามารถมีส่วนร่วมในการอภิปราย การแชทช่วย
อำนวยความสะดวกในการพูดคุยเกี่ยวกับหัวข้อและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งแบบเห็นหน้ากัน
ทันทีด้วยการใช้วิดีโอแชท ซึ่ง วิโรจน์ วรรณประไพ (2547) และ วิชุดา รัตนเพียร (2545) ได้กล่าว
ว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารที่ผสมผสานเวลาการแชทพิมพ์ข้อความลักษณะต่างๆ เพื่อการสื่อสารระหว่าง
บุคคลหรือกลุ่มตามความต้องการมีลักษณะการพิมพ์ในโปรแกรมแล้วกดเครื่องหมาย Enter เพื่อเป็น
การส่งข้อความไปยังบุคคลหรือกลุ่มที่ต้องการสื่อสาร เมื่อบุคคลหรือกลุ่มได้อ่านข้อความที่ส่งมา
ก็มีการโต้ตอบกลับและกดพิมพ์ข้อความในลักษณะเดียวกันในการสนทนาออนไลน์หรือการแชท
ซึ่งเป็นกิจกรรมในการสื่อสารร่วมกัน เป็นต้น โปรแกรมสนทนาออนไลน์ จากข้อมูลเว็บไซต์
www.narak.com เป็นโปรแกรมสนทนาที่ต้องอาศัยเบราว์เซอร์ เช่น Google Chrome ในการเข้าถึง
ข้อดีคือสะดวกสามารถใช้งานได้ทุกที่ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเด่นคือ สามารถเล่นไฟล์เสียง
ได้พร้อมกันที่ละหลายๆ คน แต่มีข้อจำกัดในการใช้งานตัวอักษรซึ่งมีรูปแบบให้เลือกไม่มากนัก

ยุคสมัยปัจจุบันในการสื่อสารกันในองค์กร มีการเลือกใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์
เพื่อเชื่อมโยงและสื่อสารกันนั้นมี 2 ลักษณะ คือ 1) Instant Messaging หรือ IM ซึ่งจุดเริ่มต้นนั้นถูก
พัฒนาเพื่อการสนทนาในกลุ่มเพื่อนและการสนทนากันของคนภายในครอบครัว (Wityk et al., 2001)
ต่อมาเมื่อผู้จัดการในองค์กรต่างๆ เริ่มให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงศักยภาพในการนำมาใช้เป็น
เครื่องมือเพื่อสนับสนุนการสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน องค์กรและบริษัทจำนวนมากจึงเริ่ม

ติดตั้งซอฟต์แวร์ IM ลงบนโต๊ะทำงานของพนักงานในองค์กรของตน (Guan & Alkinkemer, 2002) IM ที่เคยได้รับความนิยม ได้แก่ โปรแกรม ICQ , MSN Messenger ทำให้การสื่อสารระหว่างกัน สะดวกและรวดเร็วขึ้น และช่วยเพิ่มช่องทางการสื่อสารระหว่างพนักงานในองค์กร เนื่องจากพนักงานสามารถฝากข้อความตัวอักษรขนาดสั้นผ่านโปรแกรมถึงกันได้ทันที โดยไม่ต้องพึ่งพาการส่งจดหมายทางอีเมลซึ่งอาจต้องใช้เวลารอคำตอบเป็นเวลานานและยังช่วยลดค่าใช้จ่ายในการสื่อสารเนื่องจากองค์กรสามารถลดการใช้โทรศัพท์ลงได้อีกด้วย 2) Social Messaging หรือ SM หมายถึง เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีผู้ใช้เป็นผู้สื่อสารเขียนเล่าเนื้อหาข้อมูล บทความ รูปภาพ วิดีโอ และประสบการณ์ที่ผู้ใช้เป็นผู้เขียนขึ้นเองหรือจัดทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดแบ่งปันบนเครือข่ายของตนผ่านช่องทาง Social Network ที่ให้บริการบนโลกออนไลน์ ปัจจุบันลักษณะของ SM นั้นจะเป็นการสื่อสารที่นำเสนอผ่านทาง Internet และโทรศัพท์มือถือเท่านั้น (ชัชวาลย์ หลิวเจริญ, 2559)

ชวิตรา ตันติมาลา (2555) กล่าวว่า ปัจจุบันมีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่มากกว่าใช้อุปกรณ์พกพาในการสื่อสารระหว่างกัน ที่เรียกว่า สมาร์ทโฟน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับบุคคลทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลในองค์กรที่ใช้เพื่อการสื่อสารงานระหว่างกัน ผู้บังคับบัญชากับทีมงาน อาจารย์ที่ใช้เพื่อการสื่อสารกับผู้เรียน ครูใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก เป็นต้น จึงเห็นได้ถึงแรงฮึดกับความนิยมที่แพร่หลายที่สามารถใช้บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการสื่อสารหรือเข้าถึงบริการและสินค้าต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ทั้งนี้การทำงานของสมาร์ทโฟน มีการใช้งานโปรแกรมเสริมที่เรียกกันว่า แอปพลิเคชัน หรือเรียกสั้นๆว่า แอป เป็นโปรแกรมเสริมที่ให้สาระทั้งด้านข่าวสาร การศึกษา ความรู้รอบตัว เรื่องสุขภาพ ความงาม อาหาร หรือความบันเทิงต่างๆ ซึ่งการทำงานของแอป นั้นเป็นโปรแกรมเสริมที่ถูกพัฒนาให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา บางโปรแกรมนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับพฤติกรรมของมนุษย์โดยใช้การสื่อสารโต้ตอบกับเจ้าของเครื่องการใช้งานของสมาร์ทโฟนที่สะดวกสบายทำให้การดำเนินการปฏิบัติงานต่างๆ นั้นสะดวกและทำให้ส่งผลสำเร็จต่องานมากยิ่งขึ้นเพราะมีเครื่องมือที่อำนวยความสะดวกที่เป็นตัวช่วยในการสื่อสารต่อการทำงานที่ทุกคนหันมาใช้ในการสื่อสารและการสร้างองค์ความรู้

การสนทนาและการสื่อสารบนระบบเครือข่ายในปัจจุบัน การสื่อสารและการสนทนาเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วเนื่องด้วยการสนทนาและการสื่อสารสารนั้นใช้ระบบเครือข่ายที่มีการให้บริการในการถ่ายทอดข้อมูลไม่ว่าจะเป็น การสื่อสารด้วยรูปภาพ ข้อความอักษร ข้อความเสียง และ

ภาพเคลื่อนไหว ซึ่งมีความรวดเร็วกว่าการติดต่อสื่อสารรูปแบบเดิมและมีค่าใช้จ่ายที่ถูก โดยผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับบุคคลหรือกลุ่มได้ในทันทีเมื่อมีการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตแบบเรียลไทม์ ในลักษณะของการแชทเพื่อการสนทนา Internet Relay Chat หรือ IRC การทำงานของ IRC Server ก็คือ เครื่องแม่ข่ายจะเปิดให้เครื่องลูกข่ายจากทุกๆ แห่ง ที่มีการเชื่อมต่อเข้ามาเพื่อให้เครื่องลูกข่ายต่างๆ นั้นก็สามารถติดต่อกันเองได้โดยที่ใช้งานผ่านทางแม่ข่ายที่เชื่อมต่ออยู่นั่นเอง การที่เครื่องลูกข่ายจะติดต่อกับเครื่องแม่ข่ายที่เป็น IRC Server ได้นั้น จะต้องมีการติดตั้งโปรแกรมจำพวก IRC Client เพื่อเชื่อมต่อเข้าไปยังโปรโตคอล IRC ร่วมกัน ซึ่งโปรแกรมที่เป็นที่นิยมอย่างมากในเวลานี้คือ แอปพลิเคชันไลน์ ที่ปัจจุบันเป็นช่องทางการสื่อสารของบุคคลเป็นจำนวนมากในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วมากในสังคม (สามารถ อัยกร, 2558) โดยจุดเริ่มต้นของไลน์ เกิดขึ้นจากการตลาดและความเติบโตที่รวดเร็วของสมาร์ตโฟนไปทั่วโลก จนทำให้เนเวอร์เจแปนบริษัทที่ให้บริการเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลพวงเสิร์ชเอนจิน ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของเว็บไซต์ในประเทศญี่ปุ่นได้ทำการวิจัยและหาข้อมูลตั้งแต่ปี 2554 เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจกับสิ่งที่สำคัญของการติดต่อสื่อสารด้วยข้อความของบุคคล ซึ่งโปรแกรมไลน์ได้ถูกพัฒนาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารด้วยข้อความผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ด้วยความสามารถของไลน์ ที่มีจุดเด่นในเรื่องของการใช้งานที่ง่ายสะดวกและรวดเร็ว จึงทำให้องค์การภาครัฐและภาคเอกชนมีการนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อการติดต่อสื่อสารกันภายในองค์กร ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงสัญลักษณ์โปรแกรมไลน์ ที่มา : ไลน์ (2558)

คุณสมบัติของไลน์ (Line) มีลักษณะเฉพาะสร้างความแตกต่างจากรูปแบบของการสื่อสารอื่น คือ เป็นการติดต่อสื่อสารสองทาง (Two-way Communication) ในการเป็นสื่อกลางจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร การส่งข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เอกสาร ลิงค์ หรือข้อมูลข่าวสารตามความต้องการของผู้ส่งสาร และสามารถแสดงข้อมูลตอบกลับได้โดยตรงทันที ไลน์สามารถทำการติดต่อสื่อสารได้เฉพาะกลุ่ม (Group Communication) การสร้างกลุ่มสร้างพื้นที่เฉพาะสำหรับการติดต่อสื่อสาร โดยสามารถเลือกบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีความต้องการในการสนทนากันเฉพาะภายในกลุ่ม ทำให้สื่อสารได้ที่ละ

หลายคนในกลุ่มนั้นภายใต้หัวข้อที่สมาชิกในกลุ่มเข้าใจร่วมกันได้ มีการโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นกัน ความสามารถของไลน์นั้นจุดเด่นคือ สามารถสื่อสารได้ตลอดเวลา และมีรูปแบบที่หลากหลาย การรับส่งสาร การสนทนาด้วยเสียงผ่านไลน์ที่เรียกว่า วอยซ์คอล เป็นการพูดคุยทางโทรศัพท์ไปยังกลุ่มสมาชิกในเครือข่ายไลน์โดยไม่เสียค่าบริการขณะสนทนาถึงแม้ปลายสายจะอยู่ต่างประเทศ สามารถเชื่อมคุยกันได้ทั่วโลก ไลน์สามารถรองรับไฟล์ข้อมูลได้หลากหลาย คุณสมบัติของไลน์มีความเอื้ออำนวยและเป็นช่องทางที่ผู้บริหารและบุคลากรในองค์การเลือกใช้ด้วยความสะดวก (ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์, 2556)

ศิริพร ปัญญาเมธิกุล (2546) ศึกษาถึงความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาไทย การส่งผลกระทบต่อกระหว่างการเชื่อมโยงความ การมอบผลัดและความเกี่ยวข้องเรื่องที่สนทนา ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความต่อเนื่องของปฏิสัมพันธ์ในห้องสนทนาไทย ปัจจัยที่นำมาพิจารณา ประกอบด้วยการเชื่อมโยงความทั้งหมด 6 กลไก คือ การอ้างถึง การแทนที่ การละ การใช้คำเชื่อม การเชื่อมโยงคำ กลไกที่เป็นดัชนีปริจเฉทโดยการสื่อสารในห้องสนทนานั้นเป็นการสื่อสารที่ต้องการความรวดเร็วในการโต้ตอบ การมอบผลัด คือ กลวิธีในการเรียกชื่อ แม้ว่าผู้สนทนาในห้องก็จะพูดแต่เรื่องของตนเอง แต่ผู้สนทนายังคงเลือกใช้กลวิธีที่เลือกผู้สนทนาคนถัดไปในการสนทนาไปสนทนาสถานการณ์จริง จะทำให้การสนทนาดำเนินต่อไปได้ถ้ามีคนที่คอยมอบผลัดกัน

จากการศึกษาความหมายของไลน์ที่มีหลายแนวคิดนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มิติต่างๆ ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 แสดงตารางการสังเคราะห์มิติต่างๆ โปรแกรมการสนทนาออนไลน์

คุณลักษณะการใช้งานใน มิติต่างๆ (ไลน์ โปรแกรม)	Protocol Chat Model (โปรแกรมการสนทนาออนไลน์)	
	ข้อดี	ข้อเสีย
1. มิติการพิมพ์รับ-ส่ง ข้อความ	การพิมพ์รับ-ส่งข้อความมีข้อดี เรื่องความเป็นส่วนตัว	แต่นับเป็นข้อเสียสำหรับผู้อ่าน และผู้รอคอยคำตอบ
2. มิติการส่งข้อความ สำเร็จ (อ่านแล้ว)	ไลน์ โปรแกรม บอกว่า Read (อ่านแล้ว) ในขณะที่ผู้ส่งสาร กำลังพิมพ์ข้อความส่งไปนั้นจะไม่ มีการบอกล่วงหน้าว่ากำลังพิมพ์ อยู่	เมื่อผู้รับสารเข้ามาอ่านแล้ว จะทำให้อีกฝ่ายรู้ จะขึ้นคำว่า Read (อ่านแล้ว) จะทำให้เกิด ปัญหา และที่ว่า “รู้แล้วอ่าน แล้ว ทำไมไม่ตอบ” ดังนั้นถ้าไม่ มีเวลาจะตอบคนสำคัญของคุณ อย่าเพิ่งกดเข้าไปอ่าน เพราะจะ ทำให้อีกฝ่ายยิ่งหงุดหงิดผิดหวัง ขอให้ใช้ notification หรือ การแจ้งเตือนหน้าจอให้เป็น ประโยชน์เลื่อนอ่านแค่ตรงนั้น
3. มิติการส่งแจ้งพิกัด สถานที่	การส่งพิกัดสถานที่ใน ไลน์ ไม่ได้ เป็นตัวยืนยันสถานที่ของผู้ส่ง แต่อย่างไร เพราะสามารถเลื่อน แผนที่ไปที่ไหนก็ได้ ความสามารถ นี้จึงเน้นที่การส่งสถานที่อื่นๆ หรือส่งแผนที่ให้คนอื่น แตกต่าง	การกดส่งพิกัดสถานที่ทำให้เกิด ความเข้าใจคลาดเคลื่อน
4. มิติการนัดหมาย ตารางปฏิทินกิจกรรม	การนัดหมายในปฏิทินกิจกรรม เพื่อทำตารางนัดหมายและเป็น	บางครั้งกลุ่มสนทนาไม่เข้าใจ การนัดหมายจึงทำให้ไม่เห็น ปฏิทินกิจกรรม

คุณลักษณะการใช้งานใน มิติต่างๆ (ไลน์ โปรแกรม)	Protocol Chat Model (โปรแกรมการสนทนาออนไลน์)	
	ข้อดี	ข้อเสีย
	การยืนยันบุคคลเข้าร่วมกิจกรรม ล่วงหน้า	
5. มิติการสร้างโพสต์ รีเลย์	การสร้างโพสต์หัวเรื่องที่น่าสนใจ เป็นการกระตุ้นกลุ่มการสนทนา ให้มีการเคลื่อนไหว โดยสามารถ โปรยหัวเรื่องและรูปภาพเพื่อ ดึงดูดความสนใจให้ร่วมกิจกรรม	การสร้างโพสต์รีเลย์จะมีการให้ ตั้งค่าเวลาดำเนินกิจกรรม ผู้ เริ่มสร้างควรรู้แจ้งรายละเอียด ให้กลุ่มสนทนาเข้าใจชัดเจน ก่อนการเริ่มสร้างโพสต์มิฉะนั้น โพสต์จะหมดเวลาการเข้าร่วม
6. มิติการใช้แลตเตอร์ ซัพเฟิลแบ่งหน้าที่ดำเนิน กิจกรรม	ในกลุ่มสนทนาจะมีผู้ร่วมสนทนา จำนวนมาก แลตเตอร์ซัพเฟิลจะ ช่วยให้เกาะประเด็นการพูดคุย งานกลุ่ม และแบ่งหน้าที่งานกลุ่ม ได้ เป็นการรวมตัวของคนหลาย	มีข้อจำกัดการใช้งานกลุ่มคน ทั้งหมด 30 คน
7. มิติการใช้โน้ตหรือ บันทึกข้อความ (Notes)	การคุยกันไปเรื่อยๆ ถ้าจะต้อง ย้อนกลับมาอ่านเรื่องสำคัญ อาจจะยากการใช้โน้ตให้เป็น ประโยชน์ แนะนำให้เขียนไว้ใน บันทึก เพราะกลุ่มสนทนาไม่ได้ เปิดอ่านเวลานั้น ตามเข้ามาดู หรือคุยผ่านไปนานแล้ว ก็ยัง สามารถไปตรวจสอบเรื่องสำคัญ ได้โดยไม่ต้องเลื่อนหาแชทให้ เหนื่อย	เวลาที่บันทึกข้อความควรใส่หัว เรื่องแต่ละโน้ตหรือบันทึก ข้อความด้วยเพื่อกลุ่มสนทนา จะได้เข้าใจตรงกัน

คุณลักษณะการใช้งานใน มิติต่างๆ (ไลน์ โปรแกรม)	Protocol Chat Model (โปรแกรมการสนทนาออนไลน์)	
	ข้อดี	ข้อเสีย
8. มิติการใช้เน็ตหรือ บันทึกข้อความ (Notes)	การคุยกันไปเรื่อยๆ ถ้าจะต้อง ย้อนกลับมาอ่านเรื่องสำคัญ อาจจะยากการใช้เน็ตให้เป็น ประโยชน์ แนะนำให้เขียนหรือ เพิ่มข้อความสำคัญนั้นไว้ใน Notes หรือบันทึกข้อความจะ ดีกว่า เพราะกรณีที่กลุ่มสนทนา ไม่ได้เปิดอ่านเวลานั้น ตามเข้ามา ดู หรือคุยผ่านไปนานแล้ว ก็ยัง สามารถไปตรวจสอบเรื่องสำคัญ ได้โดยไม่ต้องเลื่อนหาแชทให้ เหนื่อย	เวลาที่บันทึกข้อความควรใส่หัวข้อ เรื่องแต่ละเน็ตหรือบันทึก ข้อความด้วยเพื่อกลุ่มสนทนา จะได้เข้าใจตรงกัน

จากการศึกษาความหมายและคุณสมบัติของโปรแกรมสนทนาออนไลน์ สามารถสรุปได้ว่า โปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นเครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิด นำเสนอไอเดียใหม่ๆ ส่งต่อข้อมูลไปสู่การปฏิบัติ ผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเวลาเดียวกันต่างสถานที่ ด้วยการส่งข้อความโต้ตอบกันทันที

2.2 องค์ประกอบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในองค์กร

ประเภทของการสื่อสารบนระบบเครือข่ายโดยการสนทนา การแชท ที่ได้รับความนิยมมากในติดต่อกันบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นชุมชนออนไลน์ของกลุ่มบุคคลในโลกไซเบอร์ที่ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารหรือที่นิยมเรียกว่า แชทหรือห้องสนทนา เป็นการติดต่อพูดคุยกันด้วยข้อความ โดยการส่งข้อความโต้ตอบกัน ซึ่งสามารถแบ่งการทำงานได้ 4 ลักษณะ (ชัชวาลย์ หลิวเจริญ, 2559)

1) การแพร่สื่อสารข้อมูลผ่านเซิร์ฟเวอร์ เป็นการสื่อสารโดยผู้สนทนาจะใช้การพิมพ์ข้อความที่สื่อสารไปยังเซิร์ฟเวอร์ต่อจากนั้นเซิร์ฟเวอร์ก็จะส่งข้อความทั้งหมดมาแสดงผลที่หน้าจอของกลุ่มการสนทนา

2) การแพร่ผ่านเว็บเซพ โดยเว็บไซต์ที่ให้บริการจะทำการกำหนดห้องที่ให้บริการหรือบางแห่งอาจให้ผู้สนทนาสร้างห้องเพื่อสนทนาเฉพาะกลุ่มที่ต้องการได้ ปัจจุบันห้องสนทนาได้ถูกพัฒนามีหลากหลายรูปแบบ เช่น Flash, ASP, PHP หรือ JavaScript เป็นต้น ซึ่งเป็นการเพิ่มลูกเล่นในการสนทนามากขึ้นมีการใช้ภาพประกอบและตกแต่งข้อความได้ง่ายขึ้น

3) การแพร่ผ่านโปรแกรม การสื่อสารด้วยข้อความเหมือนห้องเซพทั่วไป แต่เปลี่ยนจากหน้าเว็บมาอยู่บนโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อรองรับการทำงานที่สะดวกขึ้น มีลูกเล่นที่หลากหลายกว่าการเซพบนเว็บ เช่น โปรแกรม Pirch, mIRC เป็นต้น

4) การแพร่ระหว่างผู้ใช้โดยตรง เป็นช่องทางการสนทนาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในขณะนี้ในการทำงานในองค์กรก็นำรูปแบบการ เซพ ผ่านโปรแกรมมาใช้ โดยมีลักษณะของการสื่อสารที่เซิร์ฟเวอร์ทำหน้าที่เพียงแค่บอกตำแหน่งเริ่มต้นให้โปรแกรมของผู้สนทนาสามารถสื่อสารข้อมูลถึงกัน โปรแกรมเหล่านี้เรียกว่า Instant Messaging เป็นการสื่อสารข้อความแบบทันทีทันใด ได้แก่ Line Program, WeChat , Facebook Messenger, BeeTalk เป็นต้น

Daft and Lengel (1986) ศึกษาถึงสรรรถภาพของสื่อ (Media Richness) ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะ

- 1) การโต้ตอบกลับในทันที การเปิดโอกาสในการตั้งคำถามและให้เวลาตอบกลับทันที
- 2) การให้สัญญาณหรือคิววิธีการแสดงน้ำเสียง ท่าทาง ภาษากาย ตัวเลข สัญลักษณ์ เพื่อแสดงการจดจำหรือภาพกราฟิกช่องทางการสื่อสาร
- 3) การใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติเพื่อสื่อสารถ่ายทอดความคิด
- 4) การให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีศักยภาพสูงสามารถสื่อสารข้อมูลได้เฉพาะเจาะจง

จากการศึกษาองค์ประกอบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ในองค์กร ผู้วิจัยสามารถสรุปสังเคราะห์ลักษณะเด่นในการใช้งานของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ได้ 3 รูปแบบ ดังปรากฏในตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงการสังเคราะห์ลักษณะเด่น 3 รูปแบบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์

รูปแบบ	ลักษณะการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์	สรุป
1) การแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความ อักษรและรูปภาพ Allaymoun and (Trausan-Matu, 2016)	เป็นการสื่อสารโดยคู่สนทนาจะใช้การพิมพ์ข้อความและรูปภาพที่สื่อสารไปยังเซิร์ฟเวอร์ ต่อจากนั้นเซิร์ฟเวอร์ก็จะส่งข้อความทั้งหมดมาแสดงผลที่หน้าจอของกลุ่มการสนทนา	เป็นลักษณะของการสื่อสารแบบผสมผสานเวลาด้วยการแชทโต้ตอบกันด้วย ข้อความ รูปภาพ หรือการ
2) การแชทสนทนาด้วยเสียงหรือวิดีโอคอล (Daft and Lengel, 1986)	การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ใช้บริการอย่างน้อย 2 คนขึ้นไป โดยใช้ทั้งสัญญาณเสียง และสัญญาณภาพเคลื่อนไหวในเวลาเดียวกันในการคุยกันแบบเห็นหน้ากันและสามารถใช้สนทนาผ่านอุปกรณ์พกพาเคลื่อนที่เพื่อความสะดวกเสมือนเป็นการโทรคุยกันผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะผสมผสานเวลา	สนทนาเสียงด้วยการโทรฟรีหรือวิดีโอคอลระหว่างบุคคลหรือกลุ่มผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในเวลาเดียวกัน ปัจจุบันมี
3) การแชทเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการรับส่งไฟล์เอกสาร (เปรมฤดี บุญตามช่วย, 2550)	การส่งไฟล์ต้องเลือกสถานที่เก็บไฟล์ เลือกชื่อไฟล์ที่ต้องการส่งถึงคนรับปลายทางก่อนแล้วค่อยกดปุ่มส่งไฟล์ ไฟล์รูปภาพภาพที่ส่งได้มีขนาดไม่เกิน 3 MB ส่วนไฟล์เอกสารและวิดีโอ จะมีขนาดไฟล์ไม่เกิน 300 MB การแชทเพื่อรับส่งข้อมูลและการทำงานร่วมกัน	การพัฒนาให้ใช้งานได้หลายรูปแบบ เช่น การใช้งานในแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คาลอส บัญญา (2560) กล่าวถึงพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมในองค์กร โดยศึกษาถึงบทบาทของสังคมออนไลน์ Social Media ที่มีการพัฒนาจากเครื่องมือในด้านสังคมสู่การเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของต่างประเทศ เช่น อียิปต์ ตุนิเซีย หรือ ลิเบีย อย่างประเทศอเมริกามีเหตุการณ์ทางการเมืองการใช้ Social Media อย่าง Facebook หรือ Twitter เป็นตัวสำคัญของการแสดงความคิดเห็น การเปลี่ยนแปลงการบริหารทำให้มีอำนาจในการเรียกร้องและต่อรองต่อผู้บริหารได้ (พลุ เดชะรินทร์, 2554)

สามารถ อัยกร (2558) ศึกษาเกี่ยวกับโปรแกรมไลน์กับการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร โดยนำเสนอประสิทธิภาพของโปรแกรมไลน์ ปฐมบทของไลน์ คุณสมบัติที่สำคัญเพื่อการติดต่อสื่อสารภายในองค์กร เพื่อให้องค์กรนำมาประยุกต์และใช้ในการบริหารจัดการดำเนินงาน ด้วยรูปแบบและความทันสมัยของไลน์นั้นทำให้มีผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก ทำให้สามารถส่งไฟล์เอกสาร ลิงค์ รูปภาพ และข้อความต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุผลที่ว่าทำไมหลายองค์กรจึงเลือกใช้ช่องทาง การติดต่อสื่อสารด้วยโปรแกรมไลน์

เปรมฤดี บุญตามช่วย (2550) ศึกษาถึงกรณีผู้ใช้โปรแกรมสนทนาทางอินเทอร์เน็ต การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีทำให้สามารถโต้ตอบระหว่างกันได้โดยลักษณะผสมผสานเวลา การสนทนาออนไลน์ (Chatting) ด้วยการส่งข้อมูลทางออนไลน์ การส่งไฟล์ หรือการรับข่าวสารข้อมูลต่างสามารถทำได้รวดเร็วทันทีทันใดแสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร

วิโรจน์ วโรตมปราโมทย์ (2547) ได้พัฒนารูปแบบโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่ใช้เทคนิค กระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมสำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา จากการออกแบบโปรแกรมสนทนาออนไลน์มีการออกแบบหน้าจอโดยใช้หลักการทางทฤษฎีทำให้มีการกำหนดเนื้อหาสาระและการใช้ข้อความเพียงสั้นๆ เฉพาะเนื้อหาสาระที่สำคัญเพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจได้ง่าย มีการใช้สีที่สบายตาเนื่องด้วยการสนทนาออนไลน์นั้นจำเป็นที่ผู้ใช้จะต้องอ่านข้อความบนคอมพิวเตอร์ ตลอดเวลา ในการออกแบบเครื่องมือมีการออกแบบเพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้งาน มีผู้นำสนทนา เพื่อการกำหนดประเด็นและหัวข้อที่ใช้ในการสนทนาทำให้เกิดการอภิปรายร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ตอนที่ 3 แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept)

3.1 ความหมายสุนทรียสนทนา

Bohm et al. (1991) ได้ศึกษาถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเสนอแนวความคิดและมีจุดสำคัญที่เน้นเรื่อง “การสื่อสารของมนุษย์” ที่เรียกว่า “Dialogue” หรือที่ต่อมาเรียกกันว่า โบทัม ไดอะล็อก (Bohm Dialogue) หมายถึง การเริ่มต้นบทสนทนาโดยทั่วไปคือการพูดคุยที่เกี่ยวกับบทสนทนา พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง กระบวนการสุนทรียสนทนา จึงเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือฝ่ายต่างๆ ใช้ในการสานเสวนา ซึ่งเป็นการเปิดใจพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดียใหม่ การให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง การเชิญชวนชักจูงกันในกลุ่มบุคคลหรือแนะนำการพูดคุยหรือการสัมมนาเกี่ยวกับบทสนทนาเพื่อผู้ที่สนใจจะสามารถพูดคุย สานเสวนา แชรเรื่องราว มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีผสมผสานความคิดพื้นฐานในการสนทนาหรือถ่ายทอดเรื่องราวผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การสนทนาในห้องสนทนา การเขียนเรื่องราวผ่านบล็อก Dialogue จึงเป็นเครื่องมืออันทรงประสิทธิภาพในการลดความไม่เข้าใจ และส่งเสริมสร้างความปรารถนาดีต่อกัน อันเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ความร่วมมือ ร่วมใจ แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานในบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจุบันมีผู้นำแนวคิดและวิธีการสนทนาแบบ โบทัมไปประยุกต์ใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารเพื่อพัฒนาองค์กรการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนหรือเอื้อให้คนในองค์กรมีการสื่อสารสนทนา แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการพัฒนาศักยภาพตัวบุคคลหรือกลุ่มและองค์กรให้มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมและมีความสามารถที่นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร (สุจิตรา ธนानันท์, 2555) การสื่อสารเพื่อสร้างพฤติกรรมระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการสื่อสารกลุ่ม (Group Communication) ไปจนถึงการสื่อสารกับตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับการใช้งานทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน

ลดาวัลย์ รวมเมฆ (2550) สุนทรียสนทนา เป็นกระบวนการร่วมสร้างความคิด เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้วยความรู้จักฟัง รู้จักถาม และรู้จักแสดงความคิดเห็น ช่วยให้เกิดการพัฒนาศักยภาพตัวบุคคลหรือกลุ่มในการร่วมแก้ไขปัญหามีการเปิดโอกาสเล่าประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น และหาแนวทางร่วมกัน อันนำไปสู่ข้อสรุปเพื่อการพัฒนาและต่อยอด

Schein (1993) การสนทนาเป็นอีกขั้นหนึ่งที่ช่วยในการสร้างความเข้าใจร่วมกันช่วยทำให้เห็นถึงความหมายของคำบางคำที่ต้องการสื่อสารที่ซ่อนอยู่ในคำหรือข้อความต่างๆ การให้ความหมายมีระดับความคิดเห็นเข้าใจกัน สิ่งที่บทสนทนาแบบไม่ปะติดปะต่อแสดงออกถึงสมาชิกในวงสนทนาได้ร่วมกันริเริ่มทางความคิด การสร้างประสบการณ์เรียนรู้ร่วมกันจะทำให้กลุ่มมีความเข้าใจกันได้ง่ายยิ่งขึ้น "การสร้างกลุ่ม" มักจะเกิดขึ้นควบคู่กับกระบวนการดำเนินการสนทนา

Coomey and Stephenson (2001) ศึกษาถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสนทนาในการสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์และการมีส่วนร่วม โดยมีลักษณะการใช้งานบทสนทนาได้หลายรูปแบบในการเรียนการสอนหลักสูตรออนไลน์ ได้แก่ อีเมล, กระดานข่าว, การแชทแบบเรียลไทม์ และการแชทแบบอะซิงโครนัส ในการอภิปรายบุคคลหรือกลุ่ม

Beaudin (1999) และ Bonk and Dennen (1999) ได้นำเสนอกรอบการสนทนา การตอบสนองการสนทนาด้วยการตั้งคำถามและเรียกชื่อเพื่อกำหนดไว้อย่างชัดเจน และจะแนะนำบทสนทนาหัวข้อที่คนอื่น ๆ กำลังพูดถึงเป็นการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันสะท้อนกลับและการตอบสนองอย่างรอบคอบ

จากผลการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดสุนทรียสนทนา สามารถสรุปได้ว่าเป็นกระบวนการระดมความคิดพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเริ่มต้นบทสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสื่อสารที่มีความเป็นอิสระแบ่งปันความคิดความเข้าใจกัน สุนทรียสนทนาจึงเป็นเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ใช้ในการพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดียใหม่ การสานเสวนาเปิดใจรับความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มการสนทนา หรือแชร์เรื่องราวต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการจัดการเรียนรู้ โดยมีการประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีผสมผสานความคิดพื้นฐาน

สุนทรียสนทนา (Dialogue) เป็นแนวคิดในการจัดกิจกรรมทางการสื่อสารโดยใช้บทสนทนาในการเจรจาโต้ตอบเชื่อมคำผ่านกลุ่มคนหรือชุมชนในรูปแบบของการกระทำเพื่อระดมความคิดพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการเริ่มต้นบทสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสื่อสารที่มีความเป็นอิสระแบ่งปันความคิดความเข้าใจกัน สุนทรียสนทนาเป็นเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ใช้ในการพูดคุย ระดมสมอง สร้างความคิดไอเดีย

ใหม่ การสานเสวนาเปิดใจรับความคิดและพฤติกรรมที่หลากหลายระหว่างกลุ่มการสนทนาหรือแฮร์ เร็วราวต่างๆ ที่สามารถใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาองค์การจัดการการเรียนรู้และสร้างความสมานฉันท์ในการสนทนา (Bohm et al., 1991; ศรีเทียน ตรีศิริรัตน์, 2557)

3.2 องค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้ (Dialogue KM)

การศึกษางองค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เมื่อมีการเปิดพื้นที่ในการสนทนากันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างความคิด การระดมสมอง หรือแม้การพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพจากการเปิดใจพูดคุยกันนั้นจะเกิดปรากฏการณ์ต่างๆ ในขณะที่วงสนทนาได้เริ่มขึ้นซึ่งมีระดับความเข้มข้นของวงสนทนาหลายระดับซึ่งแบ่งซึ่งคุณภาพในการสนทนาจากการศึกษางานวิจัยของ (Isaacs, 1999; Lukoto & Chan, 2016) มีการสร้างแบบจำลองการสนทนา 4 ระดับ (Four-stage Evolutionary-model of a Dialogue) ซึ่งประยุกต์ขึ้นจากแนวคิดของโบห์ม ดังนี้

ระดับที่ 1 การแบ่งส่วนสนทนาบุคคล (Shared Monologues) ผู้ร่วมสนทนาสร้างความคุ้นเคยในการพูดคุยกับคนอื่นๆ ในระดับนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาอย่างไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่ง (วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2552) สภาวะแห่งความสุภาพ

ระดับที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนา (Skillful Discussion) ผู้ร่วมสนทนาเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของการสนทนา เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากล้าแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกทางความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น

ระดับที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflective Dialogue) ผู้ร่วมสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นความเห็นของทุกคนจะสะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม

ระดับที่ 4 การพัฒนาความคิดจากการสนทนาสู่การปฏิบัติ (Generative Dialogue) เกิดภาวะการไหลเลื่อนของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณค่าความคิดของตนคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิด

ของตน เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

เมื่อมีการจัดกลุ่มการสนทนาอาจมีลักษณะที่คล้ายกัน ขึ้นอยู่กับวงสนทนาที่เกิดขึ้นนั้น มีวัตถุประสงค์อย่างไร เมื่อเปิดกลุ่มสนทนามาได้ระยะเวลาหนึ่งจะมีระดับความเข้มข้นของการสนทนาที่แตกต่างกัน การแบ่งระดับคุณภาพในวงสนทนาของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ชุมชนกระบวนการ มจร. ได้พัฒนาแนวคิดมาจากแบบจำลองของ ไอแซค วิลเลียม ได้แก่ (1) ชั้นวางตัว (2) ชั้นแบ่งปัน (3) ชั้นแลกเปลี่ยน และ (4) ชั้นสรุป ระดับคุณภาพของวงสนทนาจะมีความเข้มข้นตามสภาวะที่เกิดขึ้นในแต่ละชั้น จากประสบการณ์ของผู้วิจัย ปรากฏการณ์นี้อาจพิจารณาจากภาพรวมของวงสนทนาหรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้าร่วมแต่ละท่านก็สามารถทำได้ (เอกรัตน์ รวยรวย, 2560)

3.3 วิจัยที่เกี่ยวข้อง

Isaacs (1999) กล่าวว่า เป็นแนวทางบุกเบิกในการสื่อสารที่ใช้ในทางธุรกิจและในชีวิตประจำวันโดยใช้บทสนทนาและศิลปะในกระบวนการคิดร่วมกัน

ศรีเทียน ตรีศิริรัตน์ (2557) กล่าวว่า สนทนาหรือ dialogue เป็นการสื่อสารระหว่างผู้ร่วมสนทนาในการรับฟังข้อความอย่างเข้าใจใจจึงก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ฝังลึก การสนทนาด้วยสนทนาสนทนาที่มีความพิเศษในเรื่องของการรับรู้ความรู้สึกจากสิ่งต่างๆ อย่างเปิดกว้าง ทำให้มีการให้ความหมายและเข้าใจประเด็นที่รับฟังได้อย่างถ่องแท้ ทำให้เกิดความคิดพัฒนาต่อยอดโดยเห็นพ้องต้องกันในกลุ่มการสนทนา

Prates (2012) ได้อธิบายบทสนทนาว่าทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในสิ่งที่ถูกกำหนดให้เป็น ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการเป็นอิสระทางความคิด การเห็นประโยชน์จากสิ่งที่โต้ตอบกัน ทำให้เกิดการตอบสนอง โดยบทสนทนาเป็นตัวกำหนดอธิบายหลักเกณฑ์ในการสร้างข้อตกลงเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดของผู้ร่วมสนทนา

Schein (1993) ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมการสนทนาและการเรียนรู้ในองค์กร กลุ่มการสนทนาสามารถเข้าใจสาระสำคัญอย่างเพียงพอเมื่อเริ่มต้นการสนทนา กฎเกณฑ์ของกระบวนการสนทนา คือการเชื่อมโยงบทสนทนาเข้ากับประสบการณ์อื่น ๆ ที่ทำให้การสื่อสาร

มีสอดคล้องกัน อาจมีการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงบทสนทนากับการฝึกอบรมพัฒนาความรู้ หรือการระดมสมองการเสนอข้อคิดเห็นเพื่ออธิบายข้อโต้แย้ง มีการแลกเปลี่ยนระหว่างกลุ่มการสนทนา เพื่อการถ่ายทอดของความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความคิดใหม่ การนำเสนอความคิดออกมา จากตัวผู้สนทนา ถ้าบทสนทนาที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรจะเห็นได้ว่าทุกคนสามารถนำบทสนทนาที่ ได้ไปใช้และสามารถเข้าถึงได้ทั้งหมด

ตอนที่ 4 การทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายสุขภาพ : กรณีศึกษาภาคีเครือข่ายในการควบคุม ยาสูบในประเทศไทย

4.1 ความหมายภาคีเครือข่ายสุขภาพและปฏิบัติการดำเนินงาน

ภาคีเครือข่ายสุขภาพ หมายถึง กลุ่มหรือขบวนการทางสังคมมีความสัมพันธ์กันระหว่าง บุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์และความต้องการบางอย่างร่วมกัน รวมดำเนินกิจกรรมบางอย่างที่สมาชิกภาคีเครือข่ายหน่วยงานหรือองค์กรในตำบลที่มีบทบาทใน การส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนางานสุขภาพภาคประชาชน โดยมี รพ.สต. (โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล) เป็นผู้ประสานงานหลัก เช่น หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานหรือองค์กรภาคประชาชน องค์กรเอกชนสาธารณะประโยชน์ ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ ภาคีเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ภาคีเครือข่ายเพื่อการออกกำลังกาย เป็นต้น ทำหน้าที่ในการประสาน สนับสนุนการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ภาคีเครือข่ายเกิดการประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งทางด้านวิชาการ จัดการทรัพยากรในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ สุขภาพวิถีไทยระดับชาติ (กองสุขศึกษา, 2556)

ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ หมายถึง ผู้เป็นฝ่าย ผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานควบคุมยาสูบ ปฏิบัติภารกิจในการเชื่อมโยงความพยายามของการดำเนินงานจากฝ่ายต่างๆ ด้วยการประสานงาน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล นักวิชาการ นักวิจัย พยาบาลวิชาชีพ ครูอาจารย์นักทรงค เพื่อการไม่สูบบุหรี่ อาสาสมัคร และกลุ่มสถาบัน องค์กร หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเข้าด้วยกันอย่างเป็นกลุ่มก้อนและเป็นรูปธรรมเพื่อดำเนินการกระทำ การทำงานเพื่อการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ในการปฏิบัติการกิจซึ่งเป็นโครงสร้างการทำงาน เพื่อการควบคุมยาสูบโดยที่สมาชิกของเครือข่ายยังคงความเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกัน

หลักการและเหตุผลการดำเนินงานภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ

ประเทศไทยได้ดำเนินการควบคุมการบริโภคยาสูบบายาวนานกว่า 30 ปี โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งจากภาครัฐ องค์กรเอกชน (NGOs) และชุมชน ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาแม้มีความก้าวหน้ามาเป็นอย่างดีแต่อัตราการบริโภคยาสูบในประชาชนและเยาวชนยังมีอัตราที่สูง ทำให้เกิดการเจ็บป่วยและสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากโรคที่เกิดจากการบริโภคยาสูบจึงจำเป็นต้องวางแนวทางในการพัฒนาควบคุมยาสูบให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพและเนื่องด้วยประเทศไทยได้ร่วมให้สัตยาบันตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control : WHO FCTC) เป็นประเทศอันดับที่ 36 จาก 180 ประเทศที่ลงนามแล้ว (ข้อมูล ณ วันที่ 12 มกราคม 2558) โดยมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2548 ซึ่งเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศรัฐภาคีต้องปฏิบัติตามกรอบอนุสัญญาดังกล่าว จึงมีการวางแผน การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2557 ซึ่งเป็นแผนยุทธศาสตร์ฉบับแรกขึ้น โดยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายหน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อลดการบริโภคยาสูบของประชาชนและคุ้มครองสุขภาพของประชาชนจากอันตรายของควันบุหรี่ ที่ผ่านมาและผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวประสบผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่งแต่ก็ยังมีข้อจำกัดอีกหลายประการที่ทำให้แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ พ.ศ. 2555 – 2557 ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ และด้วยยุคสมัยทำให้การสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในสังคมปัจจุบันทำให้ปัญหาของการบริโภคยาสูบมีกลยุทธ์และวิวัฒนาการที่ซับซ้อนซึ่งกลยุทธ์ทางการตลาดของอุตสาหกรรมยาสูบมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีรูปแบบที่สมัยใหม่ขึ้น ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน ผู้หญิง วัยทำงาน อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะมีพฤติกรรมในการบริโภคยาสูบเพิ่มมากขึ้นเป็นสาเหตุที่สำคัญที่จำเป็นต้องมีการวางยุทธศาสตร์และมาตรการในการควบคุมยาสูบให้ครอบคลุมในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดย สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค มีนโยบายและรับผิดชอบหน้าที่ในการจัดการควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศ จึงมีคำสั่งที่ 209/2557 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติฉบับที่สอง พ.ศ. 2558 – 2562 ซึ่งคณะกรรมการได้มีการประชุมจัดทำแผนยุทธศาสตร์การควบคุมการบริโภคยาสูบ ฉบับที่สอง พ.ศ. 2559 – 2562 แบบมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนแล้วหลายครั้ง จึงได้จัดทำแผนฉบับที่สอง

แผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2559 – 2562 ซึ่งเป็นฉบับปัจจุบันที่มีการใช้ในขณะนี้ มียุทธศาสตร์ที่สำคัญในการดำเนินการควบคุมยาสูบของประเทศ 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 : สร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาสูบรายใหม่และเฝ้าระวังธุรกิจยาสูบที่มุ่งเป้าไปยังเด็กเยาวชนและนักสูบหน้าใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ช่วยผู้เสพให้เลิกใช้ยาสูบ ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ควบคุมและเปิดเผยส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ยาสูบ ยุทธศาสตร์ที่ 5 : ทำสิ่งแวดลอมให้ปลอดควันบุหรี่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 : ใช้มาตรการภาษีและปราบปรามเพื่อควบคุมยาสูบ

4.2 แนวทางการจัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่ายสุขภาพ : กรณีศึกษาภาคีเครือข่ายในการควบคุมยาสูบ

การจัดการเรียนรู้ในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทยที่อบรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรระบบการศึกษาทางไกล (TRC e learning) หลักสูตรระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning หมายถึง กระบวนการฝึกอบรมความรู้ในเครือข่ายอินเทอร์เน็ตโดยใช้สื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ e-learning เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่บรรจุเนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบ มีการจัดอบรมหลักสูตรให้กับภาคีเครือข่ายการควบคุมยาสูบมาแล้ว 5 รุ่น ซึ่งผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมคือ ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์การคัดเลือกเข้าโครงการฯ ดังนี้

1. เป็นภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบผู้มีส่วนสำคัญมีหน้าที่รับผิดชอบงานในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ สำนักควบคุมโรคเขต หรือเป็นผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบงานควบคุมการบริโภคยาสูบโดยตรงให้กับหน่วยงานภาคีควบคุมยาสูบระดับประเทศและระดับจังหวัด หรือเป็นนักวิจัย นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ ครูอาจารย์ นักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบและเป็นผู้มีผลงานด้านควบคุมยาสูบที่มีศักยภาพในการองค์ความรู้นำไปใช้เปลี่ยนแปลงหรือขยายเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบให้มีประสิทธิภาพ สามารถในการส่งต่อองค์ความรู้และขยายเครือข่ายต่อไปได้

2. เป็นภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบสังกัดและปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าว (ข้อ 1) เป็นผู้มีส่วนทางด้านวิชาการควบคุมยาสูบ มีศักยภาพในการองค์ความรู้นำไปใช้เปลี่ยนแปลงหรือขยายเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบให้มีประสิทธิภาพ ทำหน้าที่ในการประสานสนับสนุนการกระทำต่าง ๆ ที่ส่งผลให้ภาคีเครือข่ายเกิดการประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งทางด้านวิชาการ จัดการทรัพยากรในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ ภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สุขภาพดีวิถีไทยระดับชาติ (กองสุศึกษา, 2556) โดยใช้แผนยุทธศาสตร์สร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศเป็น 1 ใน 6 ยุทธศาสตร์ของแผนยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบแห่งชาติ ในการดำเนินการควบคุมยาสูบ

สำนักงานควบคุมการบริโภคยาสูบ (2559) ใช้แผนยุทธศาสตร์ควบคุมยาสูบในการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบในประเทศไทยใช้หลักการตามแผนยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่ว่าด้วยเรื่องของ สร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศ ประกอบด้วยยุทธวิธีสำคัญ 7 ยุทธวิธีดังนี้

ยุทธวิธีที่ 1 ผลักดันนโยบายควบคุมยาสูบตามกรอบอนุสัญญาขององค์การอนามัยโลก
 ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 1.1 พัฒนานโยบาย/มาตรการ/แนวทางควบคุมยาสูบของประเทศไทยที่สอดคล้องตามพันธกรณีของกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการ ควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก 1.2 กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานควบคุมยาสูบทั้งใน ระดับประเทศ ระดับหน่วยงาน และระดับพื้นที่ 1.3 ติดตามประเมินผลการดำเนินงานนโยบาย/มาตรการควบคุม ยาสูบ อย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการร่วมกัน

ยุทธวิธีที่ 2 พัฒนาโครงสร้างและบริหารจัดการเพื่อสร้างความร่วมมือด้านการควบคุมยาสูบแบบบูรณาการในทุกระดับ ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 2.1 พัฒนาโครงสร้างและกลไกด้านการดำเนินงานควบคุมยาสูบ ในทุกภาคส่วนและทุกระดับตั้งแต่ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และระดับชุมชน รวมถึงโครงสร้างที่เอื้อต่อการเลิกบุหรี (โดยกำหนด ให้การบริการเลิกบุหรีอยู่ในตัวชี้วัดกระทรวง) 2.2 พัฒนาระบบบริหารจัดการและสร้างเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานควบคุมยาสูบในทุกระดับให้มี ประสิทธิภาพ 2.3 ผลักดัน/ร่วมจัดทำแผนการดำเนินงานยาสูบในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานควบคุมยาสูบระดับพื้นที่ 2.4 ประชุมติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ 1) ประชุมคณะกรรมการควบคุม

การเสพยาสูบแห่งชาติทุก 6 เดือน 2) ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานฯ ตามยุทธศาสตร์ ควบคุมการเสพยาสูบแห่งชาติทุก 2 เดือน 2.5 จัดทำ ระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและประสานผู้รับผิดชอบแต่ละยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานตาม milestone

ยุทธวิธีที่ 3 พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรและภาคีเครือข่ายในภาพรวม ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 3.1 พัฒนาศักยภาพพนักงานเจ้าหน้าที่/บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้มีความรู้สมรรถนะ/ทักษะในการดำเนินงานเฝ้าระวัง/ควบคุมยาสูบ 3.2 ผลักดันและจัดการศึกษา/หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการแพทย์/สาธารณสุข ภาคีเครือข่าย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.3 สนับสนุนและส่งเสริมความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย ในการดำเนินงานควบคุมยาสูบในทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรมและเกิดผล ในทางปฏิบัติ

ยุทธวิธีที่ 4 พัฒนาระบบเฝ้าระวัง ควบคุมกำกับและติดตามประเมินการควบคุมยาสูบทุกระดับ ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 5 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 4.1 พัฒนาระบบและกลไกความร่วมมือเพื่อการเฝ้าระวัง ควบคุมยาสูบระดับชาติ โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การควบคุมยาสูบเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ 4.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมให้เกิดระบบการเฝ้าระวังและฐานข้อมูลการควบคุมยาสูบที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับ ของประเทศ 4.3 มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานนโยบาย/มาตรการ และ ระบบเฝ้าระวังเพื่อควบคุมยาสูบอย่างเป็นระบบและมีการบูรณาการร่วมกัน 4.4 พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง เพื่อรวบรวม/จัดเก็บและการนำไปใช้ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ระดับชาติถึงระดับจังหวัด 4.5 พัฒนาเครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานเฝ้าระวังควบคุมยาสูบ

ยุทธวิธีที่ 5 สนับสนุนการศึกษาวิจัยและการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้ 5.1 กำหนดนโยบาย/แนวทางการจัดการความรู้และการศึกษาวิจัย เพื่อสนับสนุนการป้องกันมิให้เกิดผู้เสพยาสูบรายใหม่และ การเกิดโรคอันเนื่องมาจากการเสพยาสูบรวมถึงการช่วยให้ผู้เสพลดเลิกใช้ ยาสูบ 5.2 สนับสนุนงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมตามกรอบ อนุสัญญาฯ โดยลำดับความสำคัญเพื่อใช้สนับสนุนการพัฒนานโยบายและการปฏิบัติตามนโยบาย 5.3 สร้างกลไกการประสานความร่วมมือทางวิชาการแลกเปลี่ยน องค์ความรู้ด้านยาสูบระหว่างหน่วยงานและเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญทั้ง ภายในประเทศและระหว่างประเทศ 5.4 รวบรวม

แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้/นวัตกรรมด้านการควบคุมยาสูบแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน และทุกระดับรวมถึงเผยแพร่สู่สาธารณะชน

ยุทธวิธีที่ 6 ปรับปรุงกฎหมายและระบบการบังคับใช้กฎหมายที่เอื้อต่อการควบคุมยาสูบของประเทศ ยุทธวิธีนี้ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลักดังนี้ 6.1 มีการพัฒนา/ปรับปรุงพระราชบัญญัติประกาศกระทรวงกฎหรือระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ 6.2 ชี้แจงกฎหมายประกาศกระทรวงกฎหรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6.3 ประสานควบคุมกำกับติดตามการบังคับใช้กฎหมายควบคุมยาสูบในแต่ละยุทธศาสตร์

ยุทธวิธีที่ 7 พัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อป้องกันการแทรกแซงหรือคุกคามที่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายและผลกระทบการดำเนินงานควบคุมยาสูบของประเทศ ประกอบด้วย 3 กิจกรรมหลักดังนี้ 7.1 ผลักดันการปรับปรุง/พัฒนานโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการแทรกแซงหรือคุกคามนโยบายและผลกระทบการดำเนินงานควบคุมยาสูบ 7.2 ปรับปรุง/พัฒนาแนวปฏิบัติจากการเจรจาการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ (Trade and investment) ที่มีความเกี่ยวข้องมีผลกระทบกับการดำเนินงานควบคุมยาสูบ 7.3 มีการพัฒนามาตรการการห้ามนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาสูบรูปแบบใหม่

ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้ของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ที่อบรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตร ระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning ดำเนินการตามยุทธวิธีที่ 3 (พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของบุคลากรและภาคีเครือข่ายในภาพรวม) ข้อ 3.2 กล่าวคือการผลักดันและจัดการศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยาสูบ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการแพทย์/สาธารณสุขภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ ดังแสดงในภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 วารสารก้าวทันวิจัยกับ ศจย. (2557)

โดยดำเนินการในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทยที่อบรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตร ระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning ตั้งแต่ พ.ศ.2554 ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันอย่างต่อเนื่องระหว่างนักวิจัย นักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัด ในการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบาย จัดการความรู้ รวมทั้งพัฒนาสมรรถนะบุคลากร องค์กรและเครือข่ายเพื่อการควบคุมการบริโภคยาสูบ ซึ่งดำเนินการภายใต้หลักการสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ที่ประกอบด้วย การสร้างองค์ความรู้ การเคลื่อนไหวสังคม และการผลักดันนโยบาย มาใช้อย่างสมบูรณ์ทั้ง 3 องค์ประกอบจึงเกิดพลังที่ก่อความเปลี่ยนแปลงให้เกิดเป็นจริง จึงเห็นว่าควรมีการจัดอบรมทางวิชาการเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบเพื่อการทำงานที่ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อยอดการอบรมจากโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย พัฒนารูปแบบการอบรมโดยสร้างสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ที่เรียกว่า e-learning เป็นรูปแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บรรจุเนื้อหาการควบคุมยาสูบ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อบุคลากรที่ทำงานการควบคุมยาสูบ ที่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้านควบคุมยาสูบได้ง่าย สะดวก และนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งจากการประเมินผลการจัดอบรมหลักสูตรที่ผ่านมา 4 รุ่น มีข้อสรุปและข้อเสนอที่ว่าควรมีจัดฝึกอบรมทางไกลอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นช่องทางที่สำคัญในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการควบคุมยาสูบ การอำนวยความสะดวกในช่องทางการเรียนทางไกลควรเปิดกว้างขวาง อันจะต่อยอดไปสู่กลุ่มเป้าหมายในการผลักดันการศึกษา การให้ความรู้กับเยาวชนให้รู้เท่าทันถึงภัยบุหรี่ในทุกรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0 ที่จะต้องเตรียม

ความพร้อมของคนมีการให้ความรู้แล้ว จะต้องทำให้ผู้เรียนไม่แสวงหาองค์ความรู้และมีน้ำใจคุณธรรม เอื้อเพื่อต่อสาธารณประโยชน์ ดังนั้นการอบรมวิชาการควบคุมยาสูบในศตวรรษที่ 21 นี้จะเน้น การเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่ได้รับ การใช้เทคโนโลยีต่อยอดกับการทำงานควบคุมยาสูบในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาและสร้างเสริมความเข้มแข็งแก่บุคลากรที่ทำงานควบคุมยาสูบ ด้านวิชาการ 2) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเฝ้าระวังควบคุมยาสูบและการนำไปใช้ประโยชน์ 3) เพื่อพัฒนารูปแบบการศึกษาด้านวิชาการควบคุมยาสูบ 4) เพื่อให้มีแหล่งความรู้สำหรับการเรียนรู้ ด้วยตนเอง วิธีการอบรมหลักสูตรทางไกลด้วยการดูวีดิทัศน์ เนื้อหาการจัดการเรียนการสอน เรื่อง ระบบการควบคุมยาสูบ ควบคุมโดยอาจารย์ผู้สอน 9 คน กลุ่มเป้าหมายผู้เรียนประกอบด้วย คณะกรรมการควบคุมยาสูบระดับจังหวัด นักวิชาการ/นักวิจัย/ผู้ปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ และ สำนักควบคุมโรคเขต (สคร.) ผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นคณะกรรมการควบคุมยาสูบระดับจังหวัด ผู้รับผิดชอบงานควบคุม การบริโภคยาสูบโดยตรงให้กับหน่วยงานภาคีควบคุมยาสูบระดับประเทศและระดับจังหวัด นักวิจัย นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ ครุภัณฑ์ณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และ ผู้สื่อข่าวณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าอบรมการควบคุมยาสูบตามที่ หลักสูตรกำหนด คณะผู้จัดหลักสูตรโดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม สุขภาพ (สสส.) ผลที่คาดว่าจะได้รับ เกิดบุคลากรที่มีองค์ความรู้เข้มแข็งและสามารถประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีกับงานด้านการควบคุมยาสูบเกิดแหล่งความรู้วิชาการควบคุมยาสูบเพื่อการเรียนรู้ด้วย ตนเอง ทุกที่ทุกเวลา สร้างเสริมและพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการระบบการควบคุมยาสูบ ในระดับจังหวัดอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานของภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบองค์การมีพัฒนาศักยภาพบุคลากร ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบด้วยการจัดการการเรียนรู้ในบทเรียนออนไลน์ในโครงการสร้างเสริม ความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทยในการจัดการสอนด้วย หลักสูตร ระบบการศึกษาทางไกล ที่จัดทำโดย ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.) ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบในการสนับสนุนการพัฒนาเนื้อหาหลักสูตรและบูรณาการ เนื้อหาเรื่องการควบคุมยาสูบเข้าสู่การศึกษาระดับต่างๆ ตลอดจนการจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นและ

จัดอบรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบด้วยการจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาทางไกล จากการดำเนินการภายใต้หลักการสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาของ ศ.นพ.ประเวศ วะสี ที่ประกอบด้วย การสร้างองค์ความรู้ การเคลื่อนไหวสังคม และการผลักดันนโยบาย มาใช้อย่างสมบูรณ์ทั้ง 3 องค์ประกอบจึงเกิดพลังที่ก่อความเปลี่ยนแปลงให้เกิดเป็นจริง ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการสร้างนวัตกรรมและการนำความคิดที่ได้ไปเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคโนโลยีที่เป็นสื่อกลางที่อำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนได้ใช้เวลาร่วมกันในช่วงเวลาเรียน มีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้กับผู้เรียนทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนรู้ให้กับบุคลากรนั้นมีปัจจัยหลายส่วน ปัจจัยทางพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ปัจจัยทางด้านทัศนคติ พฤติกรรมการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการใช้งานและการยอมรับเทคโนโลยี การรับรู้ประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ เป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในบทเรียนออนไลน์

จากข้อมูลของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 ดำเนินการตามหน้าที่คือ มีหน้าที่กระตุ้นผลักดันสนับสนุนร่วมกันกับหน่วยงานต่างๆ ที่เรียกว่า ภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ ซึ่งแต่ละภาคีเครือข่ายต่างๆ มีหน้าที่ในการดำเนินงานเพื่อสังคมในการขับเคลื่อนกระบวนการเพื่อสร้างเสริมสุขภาพของคนไทยให้มีสุขภาพที่ดี การดำเนินงานของ สสส. ในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา สสส. ได้สนับสนุนการดำเนินงานการควบคุมปัจจัยเสี่ยงหลัก (สำนัก 1) ภายใต้แผนควบคุมยาสูบ สนับสนุนภาคีเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบระดับจังหวัดเน้นการใช้พื้นที่เป็นฐานในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ควบคุมยาสูบแห่งชาติ และเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทั้งในชุมชนและองค์กรเป้าหมายโดยใช้ทุนทางสังคมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้อัตราการสูบบุหรี่ของประชากรในจังหวัดลดลงตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า ภาคีเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบยังขาดการสร้างกิจกรรมเพื่อการสื่อสารข้อมูลองค์ความรู้ในด้านวิชาการควบคุมยาสูบเนื่องด้วยการทำงานของภาคีเครือข่ายเพื่อการควบคุมยาสูบนั้น มีอยู่ในระดับจังหวัดการดำเนินงานเพื่อหรือ สนับสนุน ผลักดันทำได้โดยการอบรมและงานประชุมที่ให้องค์ความรู้ตามที่ต้องการ อาจทำให้ได้รับความรู้การรับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึงทำให้ขาดการนำความรู้ที่ได้รับไปสร้างสรรค์พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการต่อยอดองค์ความรู้ต่อไป กิจกรรมที่สำคัญในการเชื่อมโยงให้การดำเนินการมี

ประสิทธิภาพ องค์กรจะต้องหาช่องทางในการสื่อสารที่น่าสนใจ (Creative Communication) เป็นที่สนใจของสังคมเมื่อกลุ่มเป้าหมายรับรู้ข้อมูลมีทัศนคติทางบวกต่อข้อมูลนั้นๆและพร้อมนำไปประยุกต์ใช้ จากสภาพการจัดการเรียนการสอนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ การอำนวยความสะดวกในช่องทางการเรียนที่เปิดกว้างอันจะต่อยอดไปสู่กลุ่มเป้าหมายในการผลักดันการศึกษา การให้ความรู้กับเยาวชนให้รู้เท่าทันถึงภัยบุหรืในทุกรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาไทยในยุค Thailand 4.0 ที่ต้องการเตรียมความพร้อมของคนมีการให้ความรู้แล้ว จะต้องทำให้ผู้เรียนใฝ่แสวงหาองค์ความรู้ และมีน้ำใจคุณธรรมเอื้อเพื่อต่อสาธารณประโยชน์ ในศตวรรษที่ 21 นี้จะเน้นการเชื่อมโยงความรู้จากสิ่งที่ได้รับ การใช้เทคโนโลยีต่อยอดกับการทำงานควบคุมยาสูบในประเทศไทยเมื่อคนไทยลด ละ เลิก บุหรืได้ ก็จะมีสุขภาพดีภายใต้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สุขภาพวิถีไทยระดับชาติ (กองสุขศึกษา, 2556)

4.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทียนทิพย์ เตียรเมธัน (2558) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบในประเทศไทยประกอบด้วยหลายภาคส่วนในการดำเนินการแต่ละภาคส่วนซึ่งมีหน้าที่ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การบังคับใช้กฎหมาย พัฒนานโยบาย สร้างองค์ความรู้ แหล่งทุนกระตุ้นส่งเสริมเครือข่าย สร้างต้นแบบ สร้างกระแส ขยายแนวร่วม งานวิชาการ การบูรณาการเลิกบุหรืและการพัฒนานโยบายในระดับ ASEAN ดังแสดงในภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 การทำงานของภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบ (เทียนทิพย์, 2558)

ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์ (2559) รวบรวมสรุป 25 ปีสถานการณ์การควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2535-2560 โดยข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากรไทย ปี พ.ศ.2557-2558 ในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปเพศชายมีอัตราการบริโภคยาสูบลดเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 39.3 และเพศหญิงลดลงเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของอัตราการบริโภคยาสูบของประเทศไทย

ปรีชา อุปโยคิน (2557) ศึกษา รูปแบบการควบคุมทางสังคมเพื่อการเลิกบุหรี่การบูรณาการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชุมชนกับระบบการบริการสุขภาพของรัฐระดับชุมชน โดยมีความพยายามที่จะประสานงานและบูรณาการความรู้กับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อดำเนินการลด ละ เลิกบุหรี่ โดยเน้นการควบคุมการสูบบุหรี่ที่ตัวประชาชนและการสร้างแรงจูงใจเลิกบุหรี่ให้กับตัวบุคคลและเสริมแรงสนับสนุนทางสังคม การมีส่วนร่วมในทุกเครือข่ายตั้งแต่ระดับชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนารูปแบบโครงสร้างของสถานการณ์ควบคุมยาสูบและวางแนวทางในการผลักดันเชิงนโยบาย

ตอนที่ 5 พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

5.1 ความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

Lukoto and Chan (2016) พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การสร้างโซลูชันเดิมสำหรับการแก้ไขปัญหาและการให้การสนับสนุนโดยฝ่ายจัดการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการพัฒนา

Janssen (2004) การสร้างแนวคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในโดเมนใดโดเมนหนึ่งและแนวโน้มที่เกิดขึ้นใหม่มักเป็นสาเหตุของการสร้างแนวคิดใหม่ แนวคิดที่สร้างขึ้นในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อหาผู้สนับสนุนและเพื่อสร้างกลุ่มผู้สนับสนุนที่เป็นพลังที่จำเป็นในการทำความเข้าใจกับแนวคิดกระบวนการคิดนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้วยการสร้างต้นแบบหรือรูปแบบของนวัตกรรมและนำมาประยุกต์ใช้กับบทบาทงานกลุ่มหรือองค์กรทั้งหมด

Yuan and Woodman (2010) การสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลผลการดำเนินงานที่คาดหวังจะเป็นผลดีการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรเพื่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมความต้องการใน

การสนับสนุนงานสำหรับความคิดสร้างสรรค์และความอดทนยอมรับความแตกต่างตามมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมผลการดำเนินงานที่คาดหวังในเชิงบวก

รัตนพร ทองรอด (2557) การกระทำและดำเนินการ การคิด หรือสร้างในสิ่งที่ไม่เคยกระทำ คิด หรือปฏิบัติมาก่อน เป็นการพัฒนาความคิดสังเคราะห์ให้มีความแตกต่างและมีผลดียิ่งขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายต่อตนเองและองค์กรมากขึ้น โดยบทบาทของนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร ทั้งในเรื่องของการสร้างมูลค่าเพิ่ม การสกัดแนวคิดใหม่ๆ การพัฒนาสิ่งต่างให้มีคุณภาพและสนองต่อความต้องการทางสังคม

Amabile (2012) ศึกษาทฤษฎีองค์ประกอบของการสร้างสรรค์ (Componential Theory of Creativity) พบว่า ทักษะศักยภาพด้านการสร้างสรรค์ของบุคคล ไม่ใช่แค่การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เท่านั้นแต่รวมถึงการที่บุคคลนั้นมีความฝึกฝนตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะเดินตามแนวคิดในการนำไปใช้ประโยชน์ มีความสอดคล้องกับทฤษฎีทางพฤติกรรมที่ว่าด้วยเรื่องการทำงานที่มุ่งนวัตกรรม เรื่องปัจจัยต่างๆได้แก่ องค์กร และคุณลักษณะของผู้นำ แรงจูงใจภายในบุคคลต่องาน ขั้นตอนการสร้างสรรค์ (นรวัดน์ ชุตินวงศ์ และ ญัฐสิทธิ์ เกิดศรี, 2554) วิสัยทัศน์ของผู้นำมีส่วนสำคัญที่จะผลิตเครื่องมือเพื่อเพิ่มศักยภาพบุคคลด้วยกลยุทธ์วิธีที่นำเลือกใช้ในการสร้างและผลักดันนวัตกรรม จึงจะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมการทำงานที่มุ่งนวัตกรรมได้ต่อไป

เนาวนิตย์ สงคราม (2557) การพัฒนาเตรียมความพร้อมของบุคคลให้เป็นผู้ผลิตนวัตกรรม ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงระดับการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพื่อเตรียมตัวผู้เรียนพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ ควรสนับสนุนเรื่องการผลิตนวัตกรรมในลักษณะการจัดการเรียนรู้ ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนที่ผู้สอนสอนให้ผู้เรียนตั้งแต่วัยเด็กเริ่มสร้างนวัตกรรมด้วยการนำความรู้มาใช้ฝึกฝนและผลักดันความคิดอย่าง เป็นกระบวนการ

ตรีทิพย์ บุญเยี่ยม (2554) พฤติกรรมการสร้างนวัตกรรมของบุคคลและระดับกลุ่มงาน ในการรับมือต่อความคิดเห็นที่แสดงออกมาและประยุกต์ความคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์ บรรยากาศมีส่วนส่งเสริมให้บุคคลและระดับกลุ่มงานมีการสร้างนวัตกรรม พัฒนาความคิดเกิดความคิดที่หลากหลายเมื่อได้มีการระดมสมองนำความรู้และทักษะที่มีไปใช้ปฏิบัติภารกิจงานให้เกิดประสิทธิภาพ

सनัน เถาชาวี (2552) การสร้างนวัตกรรมใหม่โดยอาศัยการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นการพัฒนาแนวคิดร่วมกับการใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร การพัฒนาองค์กรและศักยภาพบุคลากรให้มีแนวคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรม โดยเน้นที่การพัฒนาศักยภาพคนในองค์กรให้มีความรู้เชื่อมโยงแนวคิดกับการใช้งานทางเทคโนโลยี มีการสร้างบรรยากาศ การเปิดโอกาสให้นำเสนอ ต้องมีการจัดการทรัพยากรให้รู้จักคิดวิเคราะห์ได้ ยอมรับและเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น เช่น การใช้งานทางเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยสนับสนุนงานในแต่ละส่วน เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรให้มีความเจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหัวใจหลักในการจัดการองค์กรคือ บุคลากร นั่นเอง

จินตนา จันทวงค์ (2554) ลักษณะนวัตกรรมของสังคมออนไลน์กับพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานคือการตัดสินใจลงมือกระทำและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม โดยลักษณะของนวัตกรรมมีผลต่อการยอมรับ แยกได้ 5 ประการ คือ 1) การเปรียบเทียบเชิงประโยชน์ 2) การเข้ากันได้ 3) การซับซ้อนหลายขั้นตอน 4) การลองใช้ก่อน 5) การสังเกต พฤติกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นผลของกระบวนการแก้ไขปัญหา หมายถึง กระบวนการมีปฏิสัมพันธ์ในความร่วมมือระหว่างกันเชิงพาณิชย์และกระบวนการเรียนรู้แบบผันแปร การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยโครงการ การเรียนรู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2542) ซึ่งระดับของความรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม มีองค์ประกอบหลายส่วน ด้านความรู้การแสวงหาความรู้จากการเรียนในชั้นเรียนการเรียนศึกษาดำรงและเอกสารและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และความรู้เฉพาะทางเฉพาะส่วนบุคคลที่นำความรู้ขึ้นมาแก้ปัญหาได้ดีและความรู้ความสามารถหรือความรู้จากการสังเคราะห์ข้อสรุปจนได้ความรู้ใหม่ เป็นความรู้สร้างสรรค์นำไปสู่การได้เปรียบทางการค้าการแข่งขันที่ยั่งยืน ในกระบวนการพัฒนาสร้างสรรค์นวัตกรรม (เนาวนิตย์ สงคราม, 2557: 15)

ธนกฤต แซ่ไคว้ว (2557) การที่พฤติกรรมแสดงออกที่มีต่อนวัตกรรมในการทำงานภายในองค์กร ได้แก่ ความสนใจในสิ่งใหม่ การติดตามข่าวสารเรื่องสิ่งใหม่ การศึกษาเรียนรู้หาสิ่งใหม่ การยอมรับสิ่งใหม่ ความยินดีที่จะทดลองใช้สิ่งใหม่ การให้คำแนะนำต่อกันในการใช้สิ่งใหม่ ความพร้อมที่จะปรับตัวเองเพื่อเข้ากับสิ่งใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกมากที่สุดคือปัจจัยด้านบรรยากาศที่สร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งบรรยากาศด้านผู้ร่วมงานเป็นการแลกเปลี่ยน

ความรู้และแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาาร่วมกัน ทำให้พนักงานสามารถปรับตัวเองเข้ากับสิ่งใหม่ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สามารถสรุปได้ว่า การแสดงความคิดเห็นการเปิดรับข้อมูลใหม่ การให้ความร่วมมือในการสร้างความคิด ประยุกต์แนวคิดภายในบทบาทการทำงาน ความสัมพันธ์ทางพฤติกรรมการมีส่วนร่วมเชิงนวัตกรรม การรับรู้และการมีปฏิสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมในการยอมรับนวัตกรรมเพื่อนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบทบาทการทำงานในองค์กร

5.2 การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร

ปัจจัยที่ส่งผลทางบวกมากที่สุดคือ ด้านบรรยากาศที่สร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ร่วมงานเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็นในการแก้ปัญหาาร่วมกัน พนักงานสามารถปรับตัวเองเข้ากับสิ่งใหม่ได้เป็นอย่างดีมีปฏิสัมพันธ์ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมในการยอมรับนวัตกรรมเพื่อนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อบทบาทการทำงานในองค์กร

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ ดังปรากฏในตารางที่ 2.4

ตารางที่ 2.4 แสดงการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร

Journal	Innovative Behavior		
	Idea Generation	Idea Promotion	Idea Realization
1. Lukoto, K., & Chan, K. Y. (2016, September). The perception of innovative organisational culture and its influence on employee innovative	การกำหนดอธิบายปัญหา	การเตรียมการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร	มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและการพัฒนา

Journal	Innovative Behavior		
	Idea Generation	Idea Promotion	Idea Realization
work behaviour. In Management of Engineering and Technology (PICMET), 2016 Portland International Conference on (pp. 972-977). IEEE.			
2. Yuan, F., & Woodman, R. W. (2010). Innovative behavior in the workplace: The role of performance and image outcome expectations. Academy of Management Journal, 53(2), 323-342.	ผลการดำเนินงานที่คาดหวังทิศทางการบวก	การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร มาตรการสนับสนุน การสร้างสรรค์ นวัตกรรม	การแสดง พฤติกรรมที่เป็น นวัตกรรมใหม่ ๆ แนวทางการพัฒนา
3. Janssen, O. (2004). How fairness perceptions make innovative behavior more or less stressful. Journal of Organizational	การผลิตความคิดใหม่เป็นตัวกระตุ้นในการสร้างแนวคิดใหม่ ๆ	สร้างความคิดขึ้นมาเพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เพื่อหาเพื่อนผู้ให้การสนับสนุนและผู้สนับสนุนหรือเพื่อสร้างกลุ่มผู้สนับสนุน	กระบวนการ นวัตกรรมเกี่ยวข้องกับการสร้างความคิดสร้างสรรค์ โดยการสร้างต้นแบบและนำมาประยุกต์ใช้กับ

Journal	Innovative Behavior		
	Idea Generation	Idea Promotion	Idea Realization
Behavior, 25(2), 201-215.		ที่ให้พลังจำเป็นในการสร้างความคิด	บทบาทงานกลุ่มหรือองค์กรทั้งหมด
4. ตรีทิพย์ บุญเยี่ยม. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุพหุระดับที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลและระดับกลุ่มงานเพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในบริษัทเอกชนของไทย (Doctoral dissertation).	การสร้างแนวคิดใหม่ๆ โดยการให้ใช้ประโยชน์ในทุกทาง การจัดการปัญหา ความไม่ต่อเนื่อง ไม่ลงรอย คือตัวส่งเสริมที่ทำให้เกิดแนวคิดขึ้นใหม่	เมื่อความคิดตกผลึกแล้วจะต้องมีผู้ให้การสนับสนุนแนวคิด	ปัญหาที่เกิดขึ้นการหาทางแก้ไขและการสร้างนวัตกรรมเกิดจากการรวบรวมแนวคิดเพื่อทำให้ความคิดให้เป็นจริง
5. วสันต์ สุทธาวาส และ ประสพ ชัยพสุนนท์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลในสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ฉบับภาษาไทย สาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ และฉบับ International Humanities, Social Sciences and arts, 8(1), 530-545.	การแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอความคิด การผลักดัน	การสนับสนุน ความคิดมีผู้สนับสนุน และผลักดันความคิด เพื่อให้เกิดแนวทางจัดกิจกรรม	การมีพฤติกรรมการทำงานในการยอมรับนวัตกรรม

จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้ พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การสร้างแนวคิดเบื้องต้นและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ภายในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร ในการปฏิบัติภารกิจของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน 1) การสร้างความคิด (Idea Generation) การแสดงออกถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอแนวคิด 2) การสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) การผลักดันแนวคิดที่เป็นประโยชน์ เกิดแนวทางจัดกิจกรรมสร้างความคิด ผู้สนับสนุนสร้างพันธมิตรการตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) การนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Lai, Lui, and Tsang (2016) ศึกษาเรื่องการโอนย้ายความรู้ภายในพฤติกรรมนวัตกรรมของพนักงาน ซึ่งความรู้จะทำให้เกิดนวัตกรรม การใช้กลไกการเรียนรู้ด้วยตนเองและกลไกการประเมินมีบทบาทสำคัญในการสร้างนวัตกรรมของทีม ความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งจำเป็น การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้น กลไกการเรียนรู้ด้วยตนเองมีการบันทึกภาพรวมและกลไกการประเมินผลอย่างเป็นธรรมชาติ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานที่มีความเท่าเทียมกัน ข้อมูลจากงานวิจัยแสดงให้เห็นชัดเจนว่าทั้งทิศทางและขนาดของความรู้ความเข้าใจของหน่วยงานมีผลต่อพฤติกรรมที่สร้างสรรค์และความเข้าใจของพนักงาน

Yuan and Woodman (2010) ศึกษาเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมเชิงยอมรับนวัตกรรมของพนักงานถึงความคาดหวังที่ส่งผลถึงประสิทธิภาพ และภาพลักษณ์การทำงานในองค์กร โดยศึกษาปัจจัยที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลรวมทั้งการรับรู้การ สนับสนุนจากองค์กรสำหรับพฤติกรรมเชิงมุ่งหวังนวัตกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา คุณภาพงาน ความต้องการของพนักงานในการทำงาน ความไม่พอใจส่วนบุคคลกับสภาพที่เป็นอยู่ทางนวัตกรรม จากการสำรวจปัจจัยต่างๆ พบว่า ความคาดหวังสำหรับผลการดำเนินงานมีผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของพนักงานอย่างมาก เมื่อมีการควบคุมความสนใจและความสามารถในแต่ละด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมุมมองเชิงทฤษฎีที่สำคัญสองประการ (มุมมองเชิงประสิทธิผลและมุมมองทางสังคมการเมือง) เพื่อตรวจสอบความคาดหวังของผลลัพธ์ และผลการศึกษาพบว่าการใช้มุมมองเดียวเพื่อทำความเข้าใจข้อควรพิจารณาด้านจิตวิทยาที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมที่เป็นนวัตกรรมไม่สามารถจับภาพได้เต็มรูปแบบ การสนับสนุนขององค์กรที่มีมุมมองมุ่งเน้นประสิทธิภาพเห็นว่าพนักงานมีนวัตกรรมมากขึ้นเมื่อคาดว่า

พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่องานของพวกเขา ในขณะที่ความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านภาพลักษณ์ที่อาจเกิดขึ้นและการแสดงผลทางสังคมที่ไม่เอื้ออำนวยจะส่งผลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่สำคัญของการพิจารณาทางสังคมและการเมืองเกี่ยวกับนวัตกรรมของพนักงาน ผลการดำเนินงานที่ดีมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของ พนักงานในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในที่ทำงาน ผลการดำเนินงานในเชิงบวกส่งผลต่อการเรียนรู้ของพนักงาน ในการมีพฤติกรรมที่ยอมรับนวัตกรรมซึ่งมีส่วนช่วยให้การปรับปรุงประสิทธิภาพและบทบาทในการทำงานในองค์กร

งานวิจัยของ วสันต์ สุทธาวาศ และ ประสพชัย พสุนนท์ (2558) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การหาแนวทางพัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพในด้านการทำงานที่สูงขึ้นองค์กรจะต้องสนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่พฤติกรรมสร้างนวัตกรรมของบุคลากร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างบุคลากรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการทำงาน การเรียนรู้ร่วมกันจะเกิดขึ้นได้นั้นเกิดจากการร่วมมือในหลายภาคส่วนที่สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้พัฒนาคนไปสู่นวัตกรรม โดยให้ความหมายของนวัตกรรมหมายถึง ขั้นตอนวิธีการอันนำไปสู่การสร้างความคิดให้เกิดขึ้นใหม่ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์โดยนวัตกรรมไม่จำเป็นที่จะต้องสื่อถึงการนำเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยออกมาใช้เพียงอย่างเดียวแต่ภาพรวมนั้นรวมถึงการใช้ประโยชน์จากแนวคิดของการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า อาจมีการปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างเล็กน้อยๆก็ได้ นวัตกรรมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่องค์กรสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จากแนวคิดของการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า อาจมีการปรับเปลี่ยนอะไรบางอย่างนวัตกรรมจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่องค์กรสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ (Drucker, 1985) ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากการศึกษาได้ข้อสรุปว่า ปัจจัยด้านลักษณะการคิดริเริ่มไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรให้สอดคล้องกับการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม

จากการศึกษางานวิจัยของ Lukes and Stephan (2017) ศึกษาถึงการวัดพฤติกรรมของพนักงานที่เป็นนวัตกรรมใหม่ พบว่าความเข้าใจในพฤติกรรมของพนักงานที่เป็นนวัตกรรมสามารถวางโครงสร้างทางลักษณะบุคลิกภาพและการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง การแสดงพฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอมากที่สุดระบุไว้ถึง 6 ด้าน ด้านที่สำคัญของพฤติกรรมที่เป็นนวัตกรรมที่นำไปสู่ผลลัพธ์ของนวัตกรรม คือ ลักษณะของบุคลิกภาพ ความสนใจ ที่มุ่งเน้นการแสดงพฤติกรรมเฉพาะที่นำไปสู่การสร้างความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มคนเพื่อเป็นแนวทางพื้นฐาน

ของนวัตกรรมในองค์กร “การสร้างความคิด” เป็นลักษณะพฤติกรรมของความคิดสร้างสรรค์ เป็นปัจจัยในการศึกษาทั้งหมดของพฤติกรรมของพนักงานใหม่แทนที่จะสร้างความคิดจากการจัดกิจกรรมที่เป็นนวัตกรรม การหาบุคคลต้นแบบในการสนับสนุนการสร้างแนวคิดใหม่ๆ ในสภาพแวดล้อมของตนเอง “ความคิด และ มุมมอง” สอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่ากิจกรรมของผู้ประกอบการและนวัตกรรมที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องใช้การค้นหาและการระดมแนวคิดใหม่ๆ เนื่องด้วยองค์กรต้องประสบกับปัญหาพนักงานในองค์กรมักไม่ค่อยมีความสามารถที่จะใช้ผลักดันความคิดด้วยตัวเองและมักจะต้องผ่านการขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชา ดังนั้นลักษณะสำคัญของพฤติกรรมที่เป็นนวัตกรรมคือ “การสื่อสารความคิด กับเพื่อนร่วมงาน และ ยอมรับการติชม” มุมมองของพฤติกรรมที่เป็นนวัตกรรมมักถูกซ่อนอยู่ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ที่กำหนดไว้อย่างกว้างขวาง การสร้างความคิดหรือค้นคว้า การสนับสนุนเพื่อนำความคิดไปสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องมีการศึกษากระบวนการและขั้นตอนในการจัดการสื่อสารและการเรียนของกลุ่ม โดยสร้างสรรค์และดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกันเพื่อสร้างแรงจูงใจให้พนักงานมีการเสนอรางวัลเป็นกำลังใจ โดยเฉพาะเมื่อพนักงานสามารถสกัดแนวคิด สร้างความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการดำเนินงาน จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาเป็นแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะดังนี้

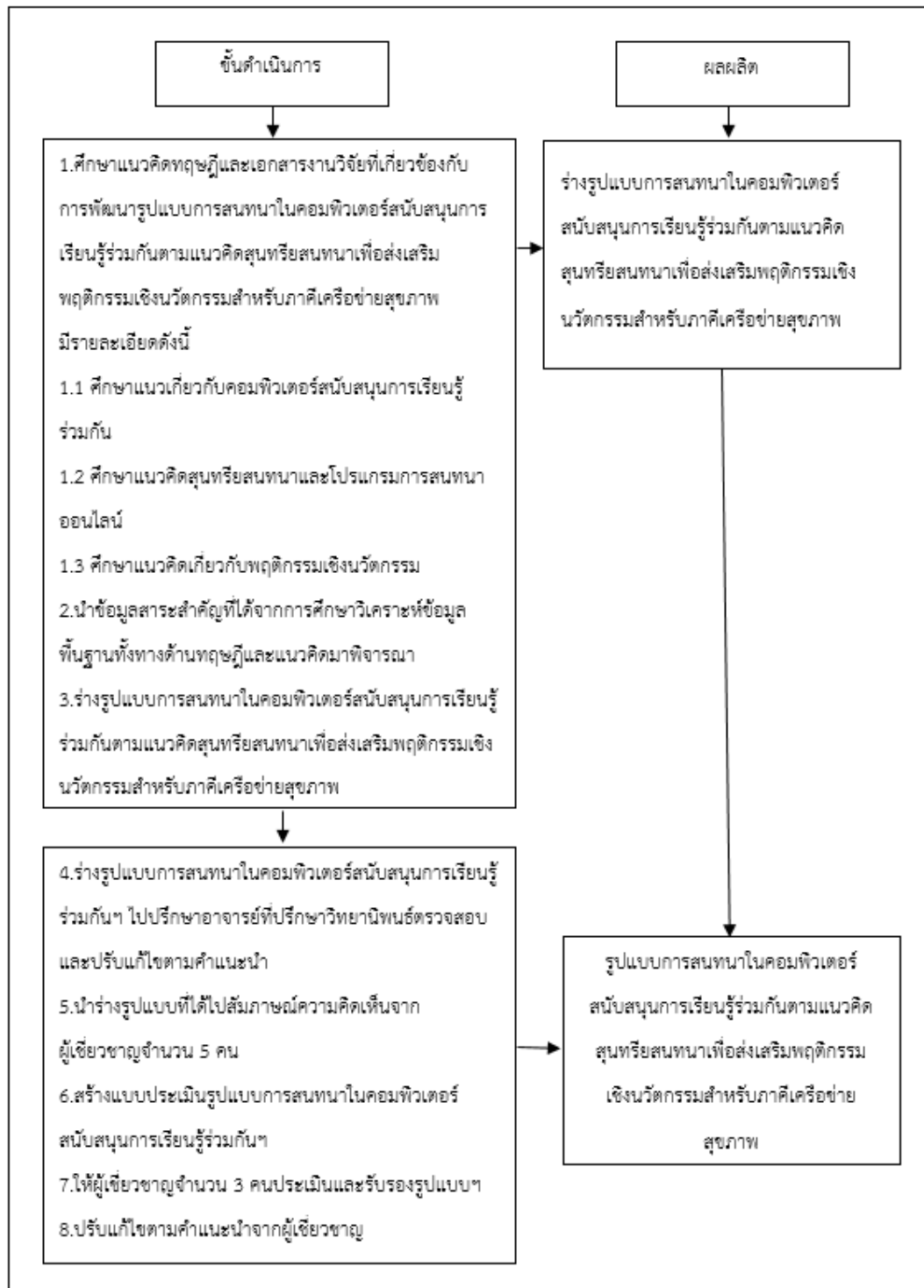
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

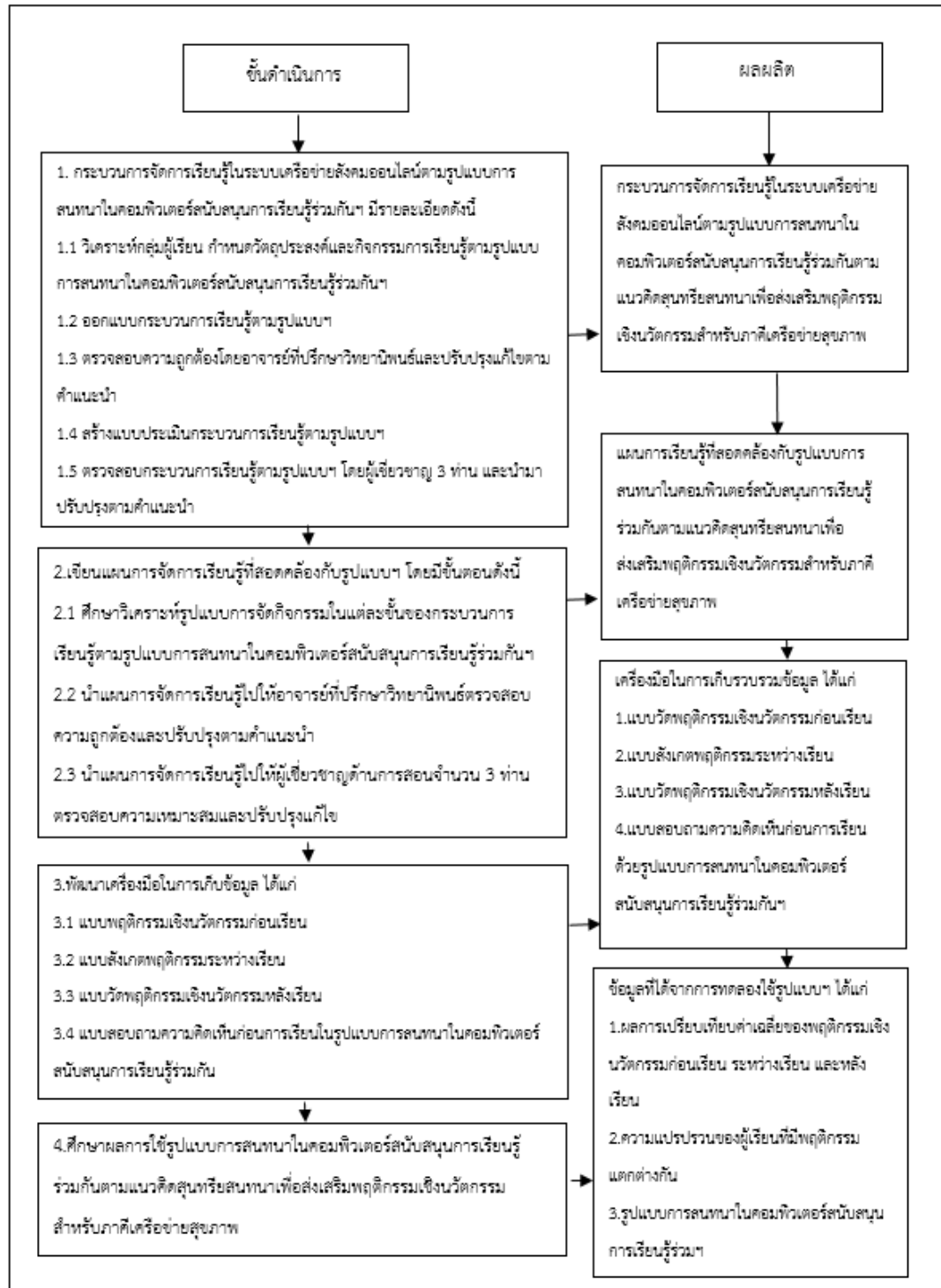
ระยะที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ซึ่งได้แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะเป็นภาพ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน
ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์
สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับ
ภาคีเครือข่ายสุขภาพ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้ คือ

ผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญที่มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 3 ด้าน
ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่และสาธารณสุข
และ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน
อย่างน้อย 5 ปี หรือ

1.2 เป็นผู้มีผลงานวิชาการด้านคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นที่
ยอมรับในวงการศึกษา

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่และสาธารณสุข มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนผู้ใหญ่อย่างน้อย 5 ปี หรือ

2.2 เป็นผู้มีผลงานวิชาการด้านการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1.1 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือ

1.2 เป็นผู้มีผลงานวิชาการด้านนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบในครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและแบบประเมิน
รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีข้อความในลักษณะกึ่งโครงสร้าง

1.2 แบบประเมินรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ที่ใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่ (1) ภาพรวมของรูปแบบฯ (2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ (3) ขั้นตอนของรูปแบบฯ (4) การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ และ (5) การใช้งานรูปแบบฯ

ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบฯ

ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการวิจัยครั้งนี้ มีการร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนารูปแบบฯ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย ความหมายของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนจัดการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันด้วยการใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันที่ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ประกอบด้วย ความหมายและคุณสมบัติของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในองค์กร การพัฒนารูปแบบที่มีผลต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วม และคุณสมบัติเด่นที่มีประโยชน์ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแนวคิดสุนทรียสนทนา ประกอบด้วย กระบวนการและองค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้ ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย ความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม การสังเคราะห์พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร ศึกษาพฤติกรรมเชิงยอมรับนวัตกรรมของพนักงาน และการประเมินพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา วิเคราะห์ และการสังเคราะห์ในเรื่องทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา

3. ร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

4. นำร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำ

5. นำร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ที่ได้ไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ (1) ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (2) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ และ (3) ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา เพื่อแนะนำองค์ประกอบและขั้นตอนวิธีการสอนผู้ใหญ่และข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

6. นำร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อประเมินรับรองความตรงตามเนื้อหาในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ

7. ปรับแก้ไขรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ที่พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา ประเด็นที่สำคัญจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้มาเทียบกับแนวคิดและหลักการขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสนทนา

ในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรับรองรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรับรองรูปแบบ โดยผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การวิจัยในขั้นตอนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพด้านการควบคุมยาสูบ ในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย เพื่อพัฒนาศักยภาพพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในกลุ่มการศึกษาผู้ใหญ่ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

ภาคีเครือข่ายสุขภาพด้านการควบคุมยาสูบที่อบรมอยู่ในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน และมีเหตุผลสนับสนุนดังนี้

เป็นภาคีเครือข่ายควบคุมยาสูบผู้มีส่วนสำคัญมีหน้าที่รับผิดชอบงานในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย ปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ (สคส.) สำนักควบคุมโรคเขต (สคร.) หรือเป็นผู้แทนของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบงานควบคุมการบริโภคยาสูบโดยตรงให้กับหน่วยงานภาคีควบคุมยาสูบระดับประเทศและระดับจังหวัด หรือเป็นนักวิจัย นักวิชาการสาธารณสุข พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ ครูอาจารย์นักบรรณารักษ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ซึ่งปฏิบัติงานด้านควบคุมยาสูบและเป็นผู้มีผลงานด้านควบคุมยาสูบที่มีศักยภาพในการองค์ความรู้นำไปใช้เปลี่ยนแปลงหรือขยายเครือข่ายการทำงานควบคุมยาสูบให้มีประสิทธิภาพ โดยมีจำนวน 30 คน ได้แก่ (1) นักวิชาการสาธารณสุข 10 คน (2) พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิกบุหรี่ 10 คน (3) อาจารย์และครุภัณฑ์บรรณารักษ์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ 10 คน

โดยคณะในสายวิชาชีพเพื่อจะต้องมีความสามารถในการส่งต่อองค์ความรู้และขยายเครือข่ายต่อไปได้ อันจะเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินการวิจัยต่อไป

การออกแบบการทดลองโดยกำหนดรูปแบบของการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) มีรูปแบบดังนี้

E	O ₁	X ₁ O ₂	O ₃
---	----------------	----------------------------------	----------------

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
X ₁	หมายถึง	รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ
O ₁	หมายถึง	การวัดผลก่อนเรียน
O ₂	หมายถึง	การวัดผลระหว่างเรียน
O ₃	หมายถึง	การวัดผลหลังเรียน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ระบบการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ค)

1.1 วิเคราะห์กลุ่มผู้เรียน กำหนดวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้มาออกแบบจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพฯ

1.3 วิเคราะห์และสรุปผลที่ได้ปรับปรุงแก้ไขนำไปใช้ทดลองจริง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

1.4 ศึกษา สังเคราะห์ วิเคราะห์ รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของกระบวนการ

1.5 ปรึกษากับอาจารย์ผู้ดูแลระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เปิดให้ผู้วิจัยทำการทดลองเกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทผู้เรียนและผู้ประสานประจำกลุ่มให้ครอบคลุมกับกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาและขั้นตอนต่างๆ

1.6 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบและด้านการสอนผู้ใหญ่ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ผลการประเมินพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมครอบคลุมทั้งเนื้อหาและกิจกรรมและการใช้สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีทรัพยากร โดยนำคำตอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

นำคะแนนมาแปลงเป็นคะแนนดังนี้

มีความเห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ให้คะแนน เป็น 5

มีความเห็นว่าเหมาะสมมาก ให้คะแนน เป็น 4

มีความเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง ให้คะแนน เป็น 3

มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อย ให้คะแนน เป็น 2

มีความเห็นว่าเหมาะสมน้อยที่สุด ให้คะแนน เป็น 1

คำนวณค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ โดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.50-4.49 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.00-1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.49 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

จากผลการวิเคราะห์หาค่า IOC ในตารางสามารถสรุปได้ว่า ทุกข้อมีค่า IOC ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ $>.05$ และผลการตรวจสอบ IOC โดยรวม พบว่า มีเท่ากับ 0.76

1.8 ทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมในการทดลองต่อไป

1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ (1) แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน และ (2) แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนด้วยรูปแบบการสอนในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1. แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เป็นข้อสอบปรนัยที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม โดยศึกษาลักษณะของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) แนวทางการสร้างความคิด (Idea Generation) 2) แนวทางการสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) 3) แนวทางการนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)

1.2 สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลแนวทางแบบประเมินพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมและดำเนินการร่างแบบวัด โดยผู้วิจัยได้พัฒนาข้อคำถามและตัดแปลงจาก (Lukes & Stephan, 2017; วสันต์ สุทธาวาศ และ ประสพชัย พสุนนท์, 2558) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลด้านการสร้างนวัตกรรม ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านเทคโนโลยีการศึกษาในองค์กร

1.3 ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยแบ่งเกณฑ์การวัดพฤติกรรมของบุคลากรที่สร้างนวัตกรรมใหม่ โครงสร้างทางลักษณะบุคลิกภาพและการแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง การแสดงพฤติกรรมสามารถปฏิบัติได้อย่างสม่ำเสมอ ในสภาพแวดล้อมของตนเองให้สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

1.4 ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่สร้างขึ้นไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขในเบื้องต้น ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นจึง

เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมเพื่อ ตรวจสอบความครอบคลุมของข้อความถามและความเป็นปรนัย (Objectivity) พิจารณาความชัดเจนของภาษา ข้อคำถามตลอดจนตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อเป็นตัวแทนตัวแปรที่ต้องการวัดและประเมินหรือไม่ โดยใช้สูตรคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of Item Objective Congruence) ตลอดจนความครอบคลุมของข้อความถามและความชัดเจนของแบบสอบถามรายข้อ (Item) ว่าเหมาะสม (1) ไม่เหมาะสม (-1) และไม่แน่ใจ (0) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ผ่านเกณฑ์คุณภาพคือ .50 ขึ้นไป (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555) ทั้งนี้ในการส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณานั้น ผู้วิจัยแนบเอกสารพร้อมกับร่างโครงการวิจัย ได้แก่ ชื่อเรื่อง การวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการวัด และกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่า Index of Item Objective Congruence (IOC) ซึ่งหาได้โดยการนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นและวัตถุประสงค์ที่วัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาลงความเห็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ

คะแนน +1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน 0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
 คะแนน -1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยที่ค่า IOC หาได้จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ถ้า IOC > .5 หมายถึงข้อคำถามนั้นมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาใช้ได้

ถ้า IOC < .5 หมายถึงข้อคำถามนั้นควรปรับปรุง หรือตัดทิ้งไป (พรรรณี ลีกิจวัฒน์,

ตารางที่ 3.1 แสดงความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

รายการ	ประเมินความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม					
	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ 1	ผู้เชี่ยวชาญ 2	ผู้เชี่ยวชาญ 3	ค่า IOC	ผลการคัดเลือก ข้อคำถาม (เกณฑ์ >.05)
ด้านการสร้าง ความคิด (Idea Promotion)	1	1	1	1	1.00	ผ่าน
	2	1	1	1	1.00	ผ่าน
	3	1	1	1	1.00	ผ่าน
	4	1	1	1	1.00	ผ่าน
	5	1	1	1	1.00	ผ่าน
	6	1	1	1	1.00	ผ่าน
	7	1	1	1	1.00	ผ่าน
	8	1	1	1	1.00	ผ่าน
	9	1	1	1	1.00	ผ่าน
	10	1	0	1	0.67	ผ่าน
ด้านการสนับสนุน ความคิด (Idea Generation)	11	1	1	1	1.00	ผ่าน
	12	1	1	1	1.00	ผ่าน
	13	1	1	1	1.00	ผ่าน
	14	1	1	1	1.00	ผ่าน
	15	1	1	1	1.00	ผ่าน
	16	1	1	0	0.67	ผ่าน
	17	1	1	0	0.67	ผ่าน
	18	1	1	0	0.67	ผ่าน
	19	1	1	0	0.67	ผ่าน
	20	1	1	1	1.00	ผ่าน
ด้านการนำ ความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)	21	1	1	1	1.00	ผ่าน
	22	1	1	1	1.00	ผ่าน
	23	1	1	1	1.00	ผ่าน
	24	1	1	1	1.00	ผ่าน
	25	1	0	1	0.67	ผ่าน
	26	1	1	1	1.00	ผ่าน
	27	1	1	1	1.00	ผ่าน
	28	1	0	1	0.67	ผ่าน

รายการ	ประเมินความสอดคล้องของแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม					ผลการคัดเลือก ข้อคำถาม (เกณฑ์ >.05)
	ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ 1	ผู้เชี่ยวชาญ 2	ผู้เชี่ยวชาญ 3	ค่า IOC	
29	1	1	1	1	1.00	ผ่าน
30	1	1	1	1	1.00	ผ่าน

จากตารางที่ 3.1 เมื่อประเมินแบบวัดโดยใช้การประเมินความสอดคล้อง (IOC) โดยเมื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากแบบวัด พบว่าเป็นแบบวัดที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ค่า IOC = 0.92)

1.5 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ในด้านเนื้อหา และภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องและเปรียบเทียบกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในแผนการจัดการเรียนรู้ ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา

1.6 นำไปทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำวัดที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างการศึกษาวิจัย สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจากภาคีเครือข่ายงดเหล้ารวม จำนวน 30 คน จากนั้น นำผลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ 0.80 ขึ้นไป (สิน พันธุ์พินิจ, 2551) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบสอบถามดังนี้

ตารางที่ 3.2 แสดงผลค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค
การสร้างความคิด	0.811
สนับสนุนความคิด	0.834
การนำความคิดไปปฏิบัติ	0.828
รวม	0.823

พบว่า แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมแสดงผลการทดสอบความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.823 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการทดลองต่อไป

1.7 นำแบบวัดที่วิเคราะห์คุณภาพแล้ว ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทดลองต่อไป

2. แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดประเด็นคำถามเพื่อพัฒนาแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) และแบบปลายเปิดสร้างข้อคำถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

2.3 นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความครอบคลุมของคำถามและความเหมาะสมของภาษาจากนั้นนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนและความครอบคลุมของคำถามโดยใช้การประเมินความสอดคล้อง (IOC)

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ตลอดจนความครบถ้วนและความครอบคลุมของคำถามโดยใช้การประเมินความสอดคล้อง (IOC) โดยเมื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากแบบสอบถามพบว่า เป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพผ่านเกณฑ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ เป็นแบบวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) ซึ่งเป็นแบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน โดยการทดลองกับผู้เรียนอยู่ในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย หลักสูตรระบบการศึกษาทางไกล TRC e learning สนับสนุนโดยศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ

(ศจย.) โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน รวมระยะเวลา 5 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการทดลองแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่ 1 การปฐมนิเทศทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา

1. อาจารย์แนะนำรายวิชาอธิบายถึงแนวทางการเรียนการฝึกอบรมในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกันในการเรียน

2. การตั้งกลุ่มใน Line Program รวบรวมสมาชิก 30 คน ตั้งชื่อกลุ่มว่า e-learning มีการแนะนำตัวทำความรู้จักกัน

3. สมาชิกซักถามทำข้อตกลงในการเรียนร่วมกัน

4. สมาชิกทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียนทดสอบความสามารถของการแสดงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันบนระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์กับการปฏิบัติงาน

ระยะที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่ 2-4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยระบบเครือข่ายการเรียนรู้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ เป็นการใชความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ดำเนินกิจกรรม ตามแผนการจัดการเรียนรู้รวม 5 บทเรียน ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน (โดยคณะนักวิชาการ พยาบาล วิชาชีพ และครูอาจารย์)

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

3. ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาการเรียนรู้วิชาการควมมาสุบร่วมกันในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ที่บรรจุเนื้อหาการเรียนการสอน 5 บทเรียน เอกสารตำราวิชาการ สไลด์การเรียนรู้ และภาพเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้น

การเรียนรู้ออนไลน์แบบนอกห้องเรียน ในการเรียนรู้ร่วมกันนี้ผู้เรียนจะต้องแสดงความคิดเห็นที่
ระบุถึงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมทั้ง 3 ด้านที่ผู้วิจัยต้องการวัด ให้ผู้เรียนทำการนัดหมายเพื่อทำกิจกรรม
ผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์

กิจกรรมที่ 1 ช่องทางนัดหมายผ่านปฏิทินกิจกรรม และร่วมกันดำเนินกิจกรรมสร้าง
นวัตกรรมในการควบคุมยาสูบ ในกลุ่มที่แบ่งกันไว้ 6 คน

กิจกรรมที่ 2 ช่องทางแลตเตอร์ชฟเฟิล ในการสุมในกลุ่มเพื่อใช้ในการสนทนาระดมสมอง
และการสร้างความคิดร่วมกัน และทำแบบทดสอบหลังเรียน 5 บทเรียนในระบบเครือข่ายสังคม
ออนไลน์ ผู้ประสานประจำกลุ่มสรุปผลงานและบันทึกข้อมูลลงแบบสังเกตพฤติกรรมเชิง นวัตกรรม
ระหว่างเรียน เพื่อประเมินผู้เรียนรายบุคคลจากโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ของกลุ่ม

กิจกรรมที่ 3 ช่องทางโพสตร์รี่ เพื่อตั้งหัวข้อและกระตุ้นใจให้ผู้เรียนกลุ่มอื่น
เตรียมพร้อมในการรวบรวมผลงานและนำเสนอผลงานร่วมกันเป็นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา

ระยะที่ 3 การวัดและการประเมินผล

สัปดาห์ที่ 5 ให้ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียน และ
แบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1. ผู้วิจัยมีการหลักแนวคิสนทหรือสนทนาในการถามความคิดเชิงบวก
2. ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะและแสดง
ความคิดเห็นวางแผนดำเนินการผลักดันสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ
ส่งแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเป็นขั้นตอนการพัฒนาความคิดจากการสนทนาสู่การปฏิบัติจริง
4. ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมโดยรวมของสมาชิกว่ามีกรวางแผนทางการนำไปใช้ต่อยอดตาม
เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป

2. วิเคราะห์ความแตกต่างเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมผู้เรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียนของกลุ่มทดลองด้วยสถิติ Repeated Measured Anova โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ จากการให้คะแนนประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุป จัดระเบียบ และเขียนเรียบเรียงเพื่อให้เห็นภาพรวมและการสรุปข้อมูล ประเด็นส่วนที่สำคัญต่างๆ เพื่อนำเสนอในลักษณะของการบรรยายประโยชน์หรือข้อความ

ระยะที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ เป็นการนำผลที่ได้ จากการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพมาปรับปรุง แก้ไขและนำเสนอ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ ร่วมกันฯ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. สร้างแบบรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ โดยนำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผลของรูปแบบในระยะเวลาที่ 2 มาปรับปรุงแก้ไขในรูปของแผนภาพประกอบ การอธิบาย
2. ให้ผู้เชี่ยวชาญรับรองรูปแบบฯ โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 5 ท่าน แสดงความเห็น และประเมินรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ ร่วมกันฯ
4. นำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
 - 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างน้อย 5 ปี หรือ
 - 2) เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการด้านคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่และสาธารณสุข มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
 - 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนผู้ใหญ่อย่างน้อย 5 ปี หรือ
 - 2) เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการด้านการสอนผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
 - 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการศึกษาอย่างน้อย 5 ปี หรือ
 - 2) เป็นผู้ที่มีผลงานวิชาการด้านนวัตกรรมการศึกษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ (รายละเอียดในภาคผนวก ข)

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดประเด็นคำถามเพื่อพัฒนาแบบรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ โดยแบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Liker scale) และแบบปลายเปิด แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามความเหมาะสม

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. นำรูปแบบการการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านการสอนผู้ใหญ่และสาธารณสุข และด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ประเมินรับรองรูปแบบฯ

2. นำข้อมูลและข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์

3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบรับรองรูปแบบการการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

4. นำเสนอรูปแบบการการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการทดลองนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองใช้รูปแบบการการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพโดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยวิเคราะห์คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้คือ

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

1. ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ซึ่งประกอบด้วย ความหมายและทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน การศึกษาถึงคุณสมบัติของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ พฤติกรรมการใช้งานในองค์กร การพัฒนารูปแบบที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม และคุณสมบัติเด่นที่มีประโยชน์ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้งานตามสภาพแวดล้อมและบริบทซึ่งองค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบการสนทนาในการจัดการเรียนรู้จากงานวิจัยของ Isaacs (1999) ที่มีการสร้างแบบจำลองการสนทนา 4 ระดับ (Four-stage Evolutionary-model of a Dialogue) มาพิจารณาและพัฒนาเป็นร่างรูปแบบการสนทนา และสรุปได้ว่า โปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นส่วนหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ใช้ในการสื่อสาร เสนอความคิด โดยการประยุกต์ใช้เครื่องมือจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมกันในองค์กร องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (2) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (3) สมาชิก (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสนทนา และ (5) การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program) คือ การใช้งาน ไลน์โปรแกรม ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่มในการแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาด้วยเสียงหรือการโทรแบบผสมผสานเวลา หรือนำเสนอถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ

2) องค์ประกอบด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network System) รูปแบบการใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้ระบบ

การจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์อันเป็นระบบสนับสนุนการเรียนการสอนที่เชื่อมต่อกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันที่หลากหลายในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการนี้ เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านการควบคุมยาสูบให้กับสมาชิกโดยสมาชิกจะเข้าเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เรียกว่า มายคอร์สวีลล์ สนับสนุนโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ระบบที่พัฒนาขึ้นมา โดยได้รับการพัฒนาความสามารถส่วนติดต่อผู้ใช้และโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศที่รองรับระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการฝึกอบรมสมาชิกเพื่อพัฒนาศักยภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทยซึ่งนำมาใช้ในการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายสุขภาพที่เป็นารแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน มีเนื้อหาบทเรียน ซึ่งระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพนี้จะช่วยลดอุปสรรคเรื่องของระยะทางที่อยู่ห่างไกลกันต่างจังหวัด ต่างพื้นที่ สามารถเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาศักยภาพได้ตลอดทำให้ได้เพิ่มเติมองค์ความรู้และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ในบทบาทการทำงาน

3) องค์ประกอบด้านสมาชิก โดยมี 2 ส่วนคือ 1) สมาชิก (Members) หมายถึง ผู้มีบทบาทในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ความร่วมมือในการใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีตามกระบวนการ สมาชิกยอมรับมีการแสดงความคิดเห็นเสนอไอเดียและยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ 2) ผู้ประสาน (Key Actors) หมายถึง สมาชิกที่มีความสามารถด้านการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นประจำและมีความถี่ โดยเคยผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับด้านการเรียนทางไกลและการใช้งานทางเทคโนโลยีมาแล้ว เป็นผู้มีความชำนาญในการสนทนา โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย ช่วยนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา

4) องค์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสนทนา (Dialogue) กระบวนการสนทนาที่เป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติด้วยการเริ่มต้นบทสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นการสื่อสารอิสระ

5) องค์ประกอบด้านการวัดและการประเมินผล (Chat Report History) คือ การเก็บร่องรอยออนไลน์ในห้องสนทนา มีการเก็บข้อมูลการแสดงออกของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมของสมาชิกจากกระบวนการสนทนากลุ่มย่อยระหว่างการฝึกอบรมโดยให้ผู้ประสานประจำกลุ่มสังเกต

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมการเสนอแนวคิดของแต่ละบุคคลจากกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ และบันทึกข้อมูล

1.2 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดสุนทรียสนทนา ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง วัฒนธรรม การสนทนา การสนทนาในการจัดการเรียนรู้ในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มตั้งแต่สองคนขึ้นไป มีการจัดกลุ่มย่อยในการส่งเสริมให้สมาชิกทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสมาชิกเมื่อดำเนินกิจกรรมในกลุ่มจะมีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน ขั้นตอนของการของการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (2) การใช้ความชำนาญในการสนทนา (3) การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา และ (4) การพัฒนาความคิดจากการสนทนา โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1) การสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา การแนะนำเข้ากลุ่มใช้งานไลน์โปรแกรมเพื่อการสื่อสารในการแชทโต้ตอบกันโดยมีการจัดตั้งกลุ่มใหญ่และตั้งชื่อกลุ่มเพื่อรวบรวมสมาชิกในการสนทนาแชทโต้ตอบกันในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง โดยเป็นการเตรียมความพร้อมของสมาชิกมีการอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม เริ่มต้นที่การทำความรู้จักแนะนำตัวกันในกลุ่มใหญ่ โดยผู้ร่วมสนทนาในขั้นนี้เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนายังไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม

2) การใช้ความชำนาญในการสนทนา สมาชิกผู้ร่วมสนทนาเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ฟิเจอร์มีติต่างๆ เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากล้าแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกทางความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น มีการประสานงานผู้ดำเนินการ ให้เป็นตัวแทนในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย ช่วยนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา ระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนาสมาชิกทุกคนดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และเข้าสู่ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการเรียนรู้เนื้อหาควบคู่ไปด้วย โดยผู้ดำเนินการมีหน้าที่ควบคุมการสนทนาประจำกลุ่มและจัดดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย เช่น กิจกรรมแนวการสร้างนวัตกรรมในองค์กรสุขภาพ กิจกรรมการสร้างความคิดสร้างไอเดีย มีการแลกเปลี่ยนปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน พร้อมทั้งเสนอแนวทางใน

การแก้ปัญหาาร่วมกัน ผู้ดำเนินการมีการให้ตัวอย่างชี้แนะแนวทางร่วมกัน ระดมสมองและวางแผนปฏิบัติการเพื่อความสำเร็จ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและสรุปข้อมูลของสมาชิกในกลุ่มการสนทนาให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

3) การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา สมาชิกผู้ร่วมสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นของทุกคนจะสะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมได้นั้นจะต้องมีการกำหนดประเด็น จากข้อมูลผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างภาคีเครือข่ายสุขภาพพบว่า กลุ่มสมาชิกในกลุ่มสนทนาสนใจเรื่องการดูแลสุขภาพและเป็นกลุ่มคนที่ทำงานด้านการควบคุมยาสูบ หากมีการควบคุมดูแลสุขภาพบ้างก็จะทำให้สมาชิกสนใจและร่วมหาคำตอบร่วมกัน จึงตั้งประเด็นให้ศึกษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่อง “การควบคุมน้ำหนัก” ผู้วิจัยให้ตัวอย่างเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ช่วยเรื่องการควบคุมน้ำหนัก วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม จึงนำกิจกรรมนี้ให้สมาชิกร่วมกันคิด และหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถถ่ายทอดกระบวนการที่สำเร็จส่งผลดีต่อสุขภาพที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

4) การพัฒนาความคิดจากการสนทนา เกิดสภาวะการไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณคิดของตนคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิดของตน เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ผู้ดำเนินการให้สมาชิกสรุปข้อมูลพร้อมทั้งยกตัวอย่างวิธีการหรือข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

1.3 จากศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย ความหมายของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม การสังเคราะห์พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในองค์กร ศึกษาพฤติกรรมเชิงยอมรับนวัตกรรมของพนักงาน และการประเมินพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหมายถึง การสร้างแนวคิดเบื้องต้นและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ภายในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร ในการปฏิบัติการกิจของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน 1) การสร้างความคิด (Idea Generation) การแสดงออกถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอแนวคิด 2) การสนับสนุนความคิด

(Idea Promotion) การผลักดันแนวคิดที่เป็นประโยชน์ เกิดแนวทางจัดกิจกรรมสร้างความคิด
ผู้สนับสนุนสร้างพันธมิตรการตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) การนำ
ความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization) จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการ
ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยระยะที่ 1 ผู้วิจัยจึงร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน
การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่าย
สุขภาพ

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และหลักการในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย
ระยะที่ 1 ผู้วิจัยจึงร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังแสดงในภาพที่
4.1 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

2. การศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

2.1 จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านรูปแบบ (2) ด้านองค์ประกอบและขั้นตอน และ (3) ด้านอื่นๆ

ด้านรูปแบบ

- 1) มีการใช้สีสันทึ่ดึงดูดให้ดูน่าสนใจเน้นสีสันทึ่สดใส
- 2) มีการใช้สัญลักษณ์ที่ทันสมัยและดูเข้าใจง่ายเพื่อให้สื่อความหมาย
- 3) ภาพของรูปแบบควรสื่อความหมายถึงการเกิดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม จึงนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงชื่อโมเดลเนื่งด้วยเป็นโมเดลการสนทนาที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมจึงใช้ชื่อโมเดลว่า iCHAT MODEL ซึ่ง I หมายถึง innovation และเพิ่มสัญลักษณ์ถึงการปรั้งไอดีคือหลอดไฟมาใส่ในชื่อโมเดลด้วย
- 4) ผู้ประสานประจำกลุ่มให้เพิ่มเส้นประในรูปแบบที่ทำหน้าที่อยู่ในแต่ละขั้นตอนให้โดดเด่น
- 5) เพิ่มลูกสอนในขั้นที่ 2-3 ให้มีการทำกลับไปกลับมา

ด้านองค์ประกอบและขั้นตอน

- 1) มีการวางแผนขั้นตอนการสอนใช้ฟิเจอร์ในมิติต่างๆ ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ใช้เทคนิคการกระตุ้นเป็นระยะๆ ให้สมาชิกมีส่วนร่วมและสนใจลองใช้ร่วมกัน พร้อมระบุวิธีการของรูปแบบการสนทนาแต่ละขั้นตอนที่นำไปสู่กระบวนการสร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
- 2) ควรตัดองค์ประกอบที่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสนทนา (Dialogue) เพราะเกิดความซ้ำซ้อนกับรูปแบบภาพรวม
- 3) ควรเพิ่มคำที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ จึงจะสอดคล้องกับการสอนกลุ่มผู้ใหญที่ได้มาฝึกอบรมเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบ

4) ในการเก็บข้อมูลออนไลน์ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์สิ่งสำคัญให้ดูว่าใช้อะไรมากที่สุด จัดเก็บบันทึกข้อมูลเป็นหมวดหมู่มีมิติต่างๆ ดูความสนใจและความชื่นชอบของกลุ่มสมาชิก

5) การวัดและการสรุปข้อมูลควรมีแผนการรองรับหากพบเหตุการณ์หรือบรรยากาศไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

6) มีการอธิบายขั้นตอนบทบาทสมาชิกและผู้ประสาน ควรระบุบทบาทให้ชัดเจน มีการกำหนดหน้าที่ผู้ประสานในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมอย่างเป็นขั้นตอนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ผลการมีส่วนร่วมหรือการแสดงความคิดเห็นไม่ได้รับผลกระทบจากความในความสามารถในการนำสมาชิกของผู้ประสาน

ด้านอื่นๆ

1) ในการสนทนาออนไลน์อาจมีการกำหนดหรือกระตุ้นทำกิจกรรมแต่ไม่ได้มีการกำหนดและสื่อสารเกณฑ์ที่วัดได้

2) ควรต้องมีการเก็บข้อมูลเบื้องต้นของสมาชิกเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ก่อนเข้าฝึกอบรม

3) ในกระบวนการ Dialogue การสื่อสารกลุ่มสนทนาควรมีการออกแบบ 2 แบบ คือ การสนทนาที่เกิดจากการริเริ่มที่วางแผนไว้แล้ว กับ การสนทนาตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นโดยสมาชิกเองไม่ได้มีการวางแผนไว้

4) มีการเก็บข้อมูลความสนใจและสิ่งที่สมาชิกชื่นชอบการให้คำชม รางวัล ในกรณีที่ทำได้

5) ควรออกแบบกระบวนการให้มีความสุขกับการใช้ มีแรงดึงดูดที่อยากจะเข้ามาร่วมสร้างความคิดร่วมกัน

6) ควรปรับปรุงข้อคำถามในแบบวัดให้มีความชัดเจนเหมาะสมกับสมาชิกที่เป็นผู้ใหญ่

7) ควรมีการให้ตัวอย่างการดำเนินกิจกรรมที่กลุ่มสมาชิกสามารถคิดต่อและนำไปสู่การสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติได้จริง

8) ระยะเวลาของการใช้รูปแบบของแต่ละบุคคลอาจไม่เท่ากัน ควรกำหนดเวลาและเวลาทดลองที่แน่นอน

9) รูปแบบการสนทนาไม่ควรใช้งานยากเกินไป ควรมีผู้ประสานนำเข้าสู่การฝึกอบรมและปล่อยให้วงสนทนาเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ

10) แนะนำให้หาคำภาษาอังกฤษของทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นขั้นรวมๆ เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำและขยายความหมายของแต่ละขั้นตอนได้

2.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยรายละเอียด 2 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาฯ และขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาฯ ซึ่งมีรายละเอียดของขั้นตอนดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสมาชิก (Members) และ ผู้ประสาน (Key Actors)

มี 2 ส่วนคือ 1) สมาชิก (Members) หมายถึง ผู้มีบทบาทในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ความร่วมมือในการใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีตามกระบวนการ สมาชิกยอมรับมีการแสดงความคิดเห็นเสนอไอเดียและยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ 2) ผู้ประสาน (Key Actors) หมายถึง สมาชิกในกลุ่มการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นประจำและมีความถี่ โดยเคยผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับด้านการเรียนทางไกลและการใช้งานทางเทคโนโลยีมาแล้ว เป็นผู้มีความชำนาญในการสนทนา โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย ช่วยนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงผลพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา

องค์ประกอบที่ 2 ด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program)

คือ การใช้งานเครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันบนระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพที่เป็นช่องทางในการจัดการเรียนรู้และช่องทางการสื่อสารที่สะดวกง่ายต่อการเข้าถึงด้วยโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างปฏิสัมพันธ์เพื่อการสื่อสาร

ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มในการสนทนาด้วยการโต้ตอบกันด้วยข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาด้วยเสียงหรือการโทร หรือนำเสนอถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Social Network Development Potential)

คือ การจัดอบรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายสุขภาพเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านการควบคุมยาสูบให้กับสมาชิกโดยสมาชิกจะเข้าเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เรียกว่า myCourseville สนับสนุนโดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ระบบที่พัฒนาขึ้นมาเอง โดยได้รับการพัฒนาความสามารถส่วนตัวต่อผู้ใช้และโครงสร้างพื้นฐานทางสารสนเทศ ที่รองรับคอร์สออนไลน์ในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทยซึ่งนำมาใช้ในการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายสุขภาพที่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน มีเนื้อหาบทเรียน การประเมินผล การทำแบบทดสอบ ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพนี้จะช่วยลดอุปสรรคเรื่องของระยะทางที่อยู่ห่างไกลกันต่างจังหวัด ต่างพื้นที่ สามารถเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาศักยภาพได้ตลอดทำให้ได้เพิ่มเติมองค์ความรู้และประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ในบทบาทการทำงาน

องค์ประกอบที่ 4 ด้านเก็บข้อมูลออนไลน์ (Chat Report History)

คือ การเก็บร่องรอยออนไลน์ในห้องสนทนา มีการเก็บข้อมูลการแสดงออกของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมของสมาชิกจากกระบวนการสนทนาดังกล่าวระหว่างการฝึกอบรมโดยให้ผู้ประสานประจำกลุ่มสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการเสนอแนวคิดของแต่ละบุคคลจากกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพและบันทึกข้อมูล หลังจากฝึกอบรมมีการสรุปข้อมูลวิเคราะห์ประเด็นการสนทนาในกลุ่มการสนทนาว่าอยู่ในระดับใดด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมรายบุคคลและประเมินวิธีการสร้างจูงใจในการใช้เครื่องมือมิติต่างๆ ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่นำไปสนับสนุนช่วยให้เกิดการสร้างความคิด การสร้างไอเดียใหม่มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือในห้องสนทนาเพื่อการสนับสนุนความคิดของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกที่มีบริบทที่หลากหลายได้รวมกลุ่มกันและรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากำหนดทิศทางนำความคิดที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงกับบริบทการทำงาน

ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (Social Ability Dialogue)

การแนะนำเข้ากลุ่มใช้งาน Line Program เพื่อการสื่อสารในการแชทโต้ตอบกัน โดยมีการจัดตั้งกลุ่มใหญ่และตั้งชื่อกลุ่มเพื่อรวบรวมสมาชิก ในการสนทนาแชทโต้ตอบกันในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง โดยเป็นการเตรียมความพร้อมของสมาชิกมีการอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม เริ่มต้นที่การทำความรู้จักแนะนำตัวกันในกลุ่มใหญ่ โดยผู้ร่วมสนทนาในขั้นนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาอย่างไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม

ขั้นที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue)

สมาชิกผู้ร่วมสนทนาเรียนรู้ฟีเจอร์มีติต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนาเริ่มมีความเคลื่อนไหว เป็นสภาวะการไหลลื่นของการสนทนา เริ่มมีการแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกจากความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น มีผู้ประสานประจำกลุ่มย่อยดำเนินการเป็นตัวแทนนำกลุ่มดำเนินกิจกรรมในการสร้างนวัตกรรมในวงสนทนา ซึ่งผู้ประสานมีบทบาทคอยช่วยนำสมาชิกเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา โดยผู้ประสานมีหน้าที่ดูแลกระตุ้นการสนทนา ระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนาสมาชิกเข้าฝึกอบรบความรู้การประเมินตนเองก่อนเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบในเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ TRC e-learning ควบคู่ไปด้วยเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนในเครือข่ายสังคมออนไลน์มาคิดพัฒนาต่อยอดกับโจทย์นวัตกรรม เริ่มให้สมาชิกศึกษาถึงกระบวนการนวัตกรรมสมาชิกหาข้อมูลและระดมสมองร่วมกันค้นพบความหมายของนวัตกรรม ผู้วิจัยกำหนดประเด็นให้ศึกษาร่วมกันเกี่ยวกับเรื่อง “การสร้างนวัตกรรมกับงานด้านควบคุมยาสูบ” จากนั้นผู้วิจัยมีการให้ตัวอย่างนวัตกรรมด้านงานควบคุมยาสูบ สมาชิกร่วมกันคิดและหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถ

ถ่ายทอดกระบวนการที่สำเร็จส่งผลดีต่อสุขภาพที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ระหว่างการดำเนินกิจกรรมนวัตกรรมในแต่ละสัปดาห์ ผู้ประสานจะคอยให้การสนับสนุนแนะนำสมาชิกให้ต่อยอดความคิดสู่การปฏิบัติในบริบทงานควบคุมยาสูบ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสิ่งที่ได้จากกิจกรรมและสรุปข้อมูลของสมาชิกในกลุ่มการสนทนา

ขั้นที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue)

สมาชิกในกลุ่มสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้ อยากเห็น ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นของทุกคนจะสะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่มมีการตั้งคำถาม สมาชิกได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในทุกสัปดาห์เกี่ยวกับพีเจเอ็มดีต่างๆ ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เพื่อดึงดูดกระตุ้นให้กลุ่มสมาชิกได้รับการเรียนรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อลดเหตุการณ์ความเจ็บของกลุ่มที่อาจเกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้ มีการพูดคุยชีวิตประจำวันการควบคุมดูแลสุขภาพ การทำงานต่างๆในแต่ละจังหวัด การแลกเปลี่ยนเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมออกมา มีการสอบถามเกี่ยวกับอาหารในการควบคุมน้ำหนัก วิถีชีวิตประจำวันของแต่ละคนระหว่างที่ทำงานและร่วมสนทนากัน

ขั้นที่ 4 การสนทนาแนวความคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue)

สมาชิกเกิดสภาวะการไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณคิดของคุณคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิดของตน เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ผู้ประสานกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น ผู้ประสานสังเกตพฤติกรรมระหว่างการอบรมพร้อมสรุปข้อมูลหรือข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

2.3 ผู้วิจัยนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มาให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรับรองคุณภาพความตรงของเนื้อหาตามความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของ (ร่าง)รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ประเมิน

เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษาและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งสิ้น 3 ท่าน โดยมีเกณฑ์การวิเคราะห์คะแนนดังนี้

4.50 - 5.00 = มากที่สุด

3.50 - 4.49 = มาก

2.50 - 3.49 = ปานกลาง

1.50 - 2.49 = น้อย

1.00 - 1.49 = น้อยที่สุด

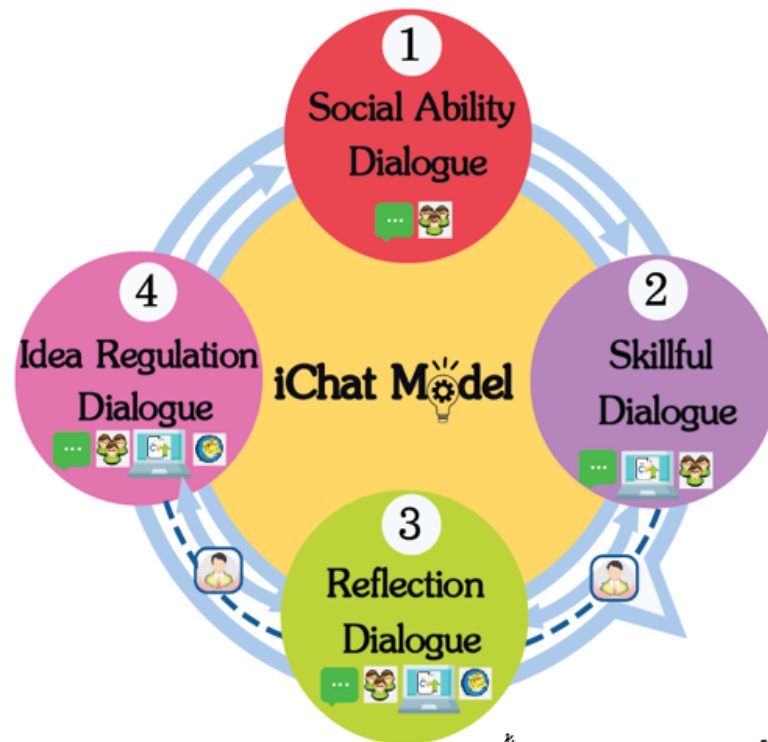
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ได้ผ่านการรับรองโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	2	3			
ภาพรวมของรูปแบบฯ						
1. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้รูปแบบฯ	5	0	4	4.50	0.71	มากที่สุด
2. หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนา รูปแบบฯ	5	4	4	4.33	0.58	มาก
3. องค์ประกอบของรูปแบบฯ	5	4	3	4.00	1.00	มาก
4. ขั้นตอนของการสนทนาในรูปแบบฯ	5	4	0	4.50	0.71	มากที่สุด
5. การจัดการเรียนของรูปแบบฯ	5	4	0	4.50	0.71	มากที่สุด
องค์ประกอบของรูปแบบ						
1. องค์ประกอบด้านสมาชิก	4	4	4	4.00	0.00	มาก
2. องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนา ออนไลน์	5	4	4	4.33	0.58	มาก
3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้	5	4	3	4.00	1.00	มาก
4. ด้านการสื่อสารกลุ่มสนทนา	5	4	3	4.00	1.00	มาก
5. ด้านการวัดและการประเมินผล	5	4	3	4.00	1.00	มาก
ขั้นตอนการสนทนาตามรูปแบบฯ						

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	แปลผล
	คนที่					
	1	2	3			
1. การสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา	5	4	3	4.00	1.00	มาก
2. การใช้ความชำนาญในการสนทนา	5	4	3	4.00	1.00	มาก
3. การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา	5	4	3	4.00	1.00	มาก
4. การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง	4	4	3	3.67	0.58	มาก
การจัดการเรียนรู้						
1. การปฐมนิเทศแนะนำวัตถุประสงค์ทำ ข้อตกลงร่วมกัน	5	4	4	4.33	0.58	มาก
2. การกำหนดหัวข้อประเด็นที่ศึกษา	5	4	4	4.33	0.58	มาก
3. ให้ตัวอย่างแนวคิดที่ส่งเสริมนวัตกรรม	5	4	4	4.33	0.58	มาก
4. ดำเนินกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิด	5	4	4	4.33	0.58	มาก
5. บอกเป้าหมายความสำเร็จและอุปสรรคที่พบ	5	4	4	4.33	0.58	มาก
6. ประเมินสิ่งที่สมาชิกได้เรียนรู้จากกิจกรรม	5	4	4	4.33	0.58	มาก
7. การวัดและการประเมินผล	4	4	3	3.67	0.58	มาก
การใช้งานตามรูปแบบฯ						
1. รูปแบบการฯ สามารถนำไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอนได้จริง	5	4	3	4.00	1.00	มาก
2. การใช้ทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและ เครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพจัด กิจกรรมตามรูปแบบฯ	5	4	3	4.00	1.00	มาก
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมนวัตกรรมตาม รูปแบบฯในการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา	5	4	4	4.33	0.58	มาก
4. รูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริม พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมได้จริง	5	4	3	4.00	1.00	มาก
โดยรวม				4.10	.071	มาก

จากตารางที่ 4.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของต้นแบบรูปแบบการสนทนา ในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า โดยรวมรูปแบบการสนทนา ในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน มีคุณภาพเหมาะสมในระดับมาก $\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.71 และเมื่อพิจารณารายการประเมินทุกหัวข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ย \bar{X} อยู่ในระดับ 3.00 – 5.00 ซึ่งอยู่ในระดับดี แสดงว่า (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้

- 1) ควรปรับชื่อในแต่ละขั้นตอนเพื่อความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
- 2) ตัดองค์ประกอบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสนทนา (Dialogue) เพราะซ้ำซ้อนกับ องค์ประกอบของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ซึ่งมีการใช้สุนทรียสนทนา Dialogue มาใช้อยู่แล้ว
- 3) ภาพของรูปแบบควรสื่อความหมายถึงการเกิดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
- 4) ควรปรับคำว่ากรวัดและการประเมินผลว่าเป็นการเก็บข้อมูลออนไลน์เพราะในการวัด และประเมินผลในรูปแบบนี้เป็นการเก็บร่องรอยออนไลน์จากการสนทนาในโปรแกรมการสนทนา
- 5) ผู้ประสานประจำกลุ่มให้เพิ่มเส้นประในรูปแบบที่ทำหน้าที่อยู่ในแต่ละขั้นตอนให้โดดเด่น เพิ่มลูกสอนในขั้นที่ 2-3 ให้มีการทำกลับไปกลับมา

องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

- สมาชิก (Members) ผู้ประสาน (Key Actors)
- โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program)
- เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่พัฒนาศักยภาพ (Social Network Development Potential)
- การเก็บข้อมูลออนไลน์ (Chat Report History)

ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน

- 1** การทำความเข้าใจและสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (Social Ability Dialogue)
- 2** การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue)
- 3** การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue)
- 4** การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue)

ภาพที่ 4.2 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หลังจากที่ผู้วิจัยนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใหญ่ในภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบ จำนวน 30 คน ระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ จากนั้นได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

1. รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มตัวอย่าง
3. ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

1. รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ อาชีพ ประสพการณ์การทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละปัจจัยส่วนบุคคลของ 1 กลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	n = 30	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	4	13.3
2. หญิง	26	86.7
รวม	30	100
อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	3	10.0
26-30 ปี	3	10.0
31-35 ปี	4	13.3
36-40 ปี	3	10.0
41-45 ปี	3	10.0
45-50 ปี	6	20.0
ตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป	8	26.7
อาชีพ		
ครู/อาจารย์	10	33.3
พยาบาล	10	33.3
นักวิชาการ	10	33.3
รวม	30	100
ประสบการณ์การทำงาน		
ไม่เกิน 5-10 ปี	8	26.7
6-10 ปี	4	13.3
11-15 ปี	3	10.0
16-20 ปี	4	13.3
21-25 ปี	2	6.7
26-30 ปี	5	16.7
ตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป	4	13.3
รวม	30	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 เพศหญิง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 อาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 พยาบาล วิชาชีพในคลินิกเภสัช 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ครูอาจารย์นักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 5-10 ปี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี 2 คนคิดเป็นร้อยละ 6.7 ประสบการณ์การทำงาน 26-30 ปี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในสายวิชาชีพอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7

1. ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนของกลุ่มตัวอย่างภาคีเครือข่ายสุขภาพมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมก่อนเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.80$, S.D. = 0.18) ในระหว่างเรียน มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.65) และหลังเรียนมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.48) ในรายด้านพบว่า ด้านการสนับสนุนความคิด หลังเรียน มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมด้านนี้อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.46) ส่วนด้านการนำความคิดไปปฏิบัติ และหลังการเรียนกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.69) ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมรายด้านและโดยรวมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	ก่อนการทดลอง			ระหว่างทดลอง			หลังการทดลอง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การสร้างความคิด	2.02	0.33	น้อย	3.30	0.68	ปานกลาง	3.84	0.50	ดีมาก
การสนับสนุนความคิด	1.72	0.13	น้อย	3.27	0.69	ปานกลาง	3.87	0.46	ดีมาก
การนำความคิดไปปฏิบัติ	1.65	0.15	น้อย	3.14	0.65	ปานกลาง	3.32	0.69	ปานกลาง
โดยรวม	1.80	0.18	น้อย	3.24	0.65	ปานกลาง	3.68	0.48	ดีมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ของกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมก่อนการทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง โดยใช้สถิติ One-Way Repeated Measures ANOVA

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ภายในกลุ่ม	53.079	1	53.079	450.568	.000*
ความคลาดเคลื่อน	3.416	29	.118		
ระหว่างกลุ่ม	758.835	1	758.835	2426.098	.000*
ความคลาดเคลื่อน	9.071	29	9.071		

*p-value < 0.05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวม ก่อนการทดลอง ระหว่างทดลอง และหลังทดลอง โดยใช้สถิติ One-Way Repeated Measures ANOVA คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพื่อให้ทราบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference) ผลการทดสอบมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ผลแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมที่ช่วงเวลาต่างกันเป็นรายคู่ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมที่ช่วงเวลาต่างกันเป็นรายคู่

การทดสอบ	\bar{X}	ผลต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวม		
		ก่อนเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
		1.80	3.24	3.68
ก่อนการทดลอง	1.80	-	1.44 (.000)*	1.88 (.000)*
ระหว่างการทดลอง	3.24	-	-	.44 (.002)*
หลังการทดลอง	3.68	-	-	-

*p-value < 0.05

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมระหว่างทดลองและก่อนทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value =0.00) โดยคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมระหว่างทดลอง (\bar{X} =3.24) สูงกว่าก่อนการทดลอง (\bar{X} =1.80) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมหลังทดลองและก่อนทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value =0.00) โดยคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังการทดลอง (\bar{X} =3.68) สูงกว่าก่อนการทดลอง (\bar{X} =1.80) ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมระหว่างทดลองและ

หลังทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.00$) โดยคะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังการทดลอง ($\bar{X} = 3.68$) สูงกว่าระหว่างการทดลอง ($\bar{X} = 3.24$)

3. ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังแสดงในตาราง 4.6 โดยกำหนดให้ 4.50 - 5.00 = มากที่สุด 3.50 - 4.49 = มาก 2.50 - 3.49 = ปานกลาง 1.50 - 2.49 = น้อย และ 1.00 - 1.49 = น้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แสดงผลการสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปล ความหมาย
1) การเตรียมการเรียนการสอน	4.24	0.60	มาก
1. การปฐมนิเทศ	4.13	0.86	มาก
2. การประเมินก่อนเรียน	4.13	0.63	มาก
3. การสาธิตการใช้เครื่องมือต่างๆ ในห้องสนทนาและ เครือข่ายสังคมออนไลน์	4.40	0.77	มาก
4. การประยุกต์ใช้เครื่องมือในห้องสนทนาเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์	4.30	0.70	มาก
2) การจัดกระบวนการเรียนรู้	4.07	0.77	มาก
5. การจัดอบรมพัฒนาศักยภาพในเครือข่ายสังคม ออนไลน์	4.27	0.69	มาก

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปล ความหมาย
6. การดำเนินกิจกรรมในห้องสนทนา	4.33	0.61	มาก
7. การเชิญสมาชิกเข้าสู่บทเรียนเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.00	0.69	มาก
8. ผู้ประสานงานในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย	4.03	0.96	มาก
9. กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	4.03	0.89	มาก
10. การส่งเสริมกิจกรรมในห้องสนทนาเป็นกิจกรรมแนวการสร้างนวัตกรรมในองค์กรสุขภาพ	3.80	0.81	มาก
11. สมาชิกในกลุ่มการสนทนาตั้งคำถามและค้นหาคำตอบร่วมกัน	4.20	0.66	มาก
12. การประสานงานกลุ่มสนทนาให้ดำเนินกิจกรรมระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.00	0.74	มาก
13. สมาชิกสามารถประยุกต์องค์ความรู้กับแนวคิดกิจกรรมเสริมสร้างนวัตกรรมได้	4.00	0.69	มาก
14. การทำแบบทดสอบหลังเรียน	4.07	0.91	มาก
15. ยกตัวอย่างวิธีการหรือข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับบริบทตัวเองและองค์กร	4.00	0.95	มาก
16. สรุปและเสนอข้อคิดเห็น	4.07	0.63	มาก
17. สมาชิกจะนำแนวคิดนวัตกรรมที่ได้จากการสนทนาไปต่อยอดสู่การปฏิบัติ	3.99	0.70	มาก
3) อื่นๆ	4.00	0.68	มาก
18. ลำดับขั้นตอนของการพัฒนาศักยภาพช่วยทำให้ท่านเกิดการสร้างความคิดและมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม	3.90	0.76	มาก
19. รูปแบบการสนทนาช่วยทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นและเกิดการสร้างความคิดต่อยอดสู่การปฏิบัติจริง	4.10	0.59	มาก

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปล ความหมาย
โดยรวม	4.09	0.75	มาก

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยการสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ในรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.75) ในรายด้านต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากต่อการเรียนตามรูปแบบการสนทนาทุกด้านโดยด้านการสร้างความคุ้นเคยในการสนทนามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.60) รองลงมา ด้านการใช้ทรัพยากรโปรแกรมสนทนา ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.77) และด้านอื่น ๆ ($\bar{X}=4.00$, S.D.=0.68) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า จากความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ พบว่า ภาคีเครือข่ายสุขภาพเห็นด้วยต่อการฝึกอบรมด้วยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ภาคีเครือข่ายสุขภาพแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมมีความสะดวกกับบริบทและสอดคล้องกับพฤติกรรมของสมาชิก ด้วยสมาชิกปัจจุบันมีการใช้

การสื่อสารทางไลน์เพื่อประสานงานและรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ สู่การผลักดันองค์ความรู้ซึ่งเหมาะสมกับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังข้อความสนับสนุน ดังต่อไปนี้

“การเรียนได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น ผู้ดูแลระบบสนใจ เอื้ออำนวยความสะดวกต่อสมาชิกดีมากค่ะ”

“การสื่อสารโดยใช้โปรแกรมไลน์ถือว่ามีความสะดวก ในสังคมปัจจุบัน แต่บางครั้งอาจไม่สะดวกในการประเมินพฤติกรรมของสมาชิก”

“การเข้ากลุ่มไลน์ย่อย บางครั้งไม่ค่อยได้ให้ความร่วมมือ ตอบสนองช้า เพราะติดงานหรือไม่สะดวกทำงานที่สั่ง ไม่แน่ใจว่าส่งผลกระทบต่อการศึกษาหรือไม่ แต่ดีที่มีผู้ประสานคอยกระตุ้นก็ทำให้ต้องรีบกลับมาทำงานให้สำเร็จ”

“ต้องการให้มีการจัดการอบรมลักษณะนี้ต่อเนื่อง”

ตอนที่ 3 การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ นำมาปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบฯ เพื่อนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินรับรองรูปแบบฯ โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

4.50 – 5.00 = เหมาะสมมากที่สุด

3.50 – 4.49 = เหมาะสมมาก

2.50 – 3.49 = เหมาะสมปานกลาง

1.50 – 2.49 = เหมาะสมน้อย

1.00 – 1.49 = เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยผลการประเมินรับรองรูปแบบฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน แสดงผลในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงผลการประเมินรับรองรูปแบบฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ซึ่งผลการประเมินรับรองรูปแบบฯ ดังแสดงผลในตารางที่ 4.7

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลความหมาย
บทนำ			
1. หลักการและเหตุผล	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.70	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
รูปแบบและคำอธิบาย			
3. แผนภาพแสดงรูปแบบ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
กระบวนการการสอนตามรูปแบบ			
4. องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ			
4.1 ด้านสมาชิก	4.60	0.89	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 ด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4.3 ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนา ศักยภาพ	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4.4 ด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
5. ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ			
5.1 ขั้นการทำความรู้จักคุ้นเคยในการสนทนา	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 ขั้นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วย ทรัพยากรโปรแกรมสนทนาและเครือข่ายสังคม ออนไลน์พัฒนาศักยภาพ	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.3 ขั้นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.4 ขั้นการสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
6. รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯนำไปใช้ส่งเสริม พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมให้กับภาคีเครือข่าย สุขภาพ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลความหมาย
7. ภาพรวมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์การทำงานจริงได้	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาพรวมของการประเมินรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นว่ารูปแบบฯ มีความเหมาะสมมาก แสดงว่ารูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ และการนำรูปแบบฯ ไปใช้ในสถานการณ์จริง สรุปได้ดังนี้

1. ควรพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนหลักการและเหตุผล เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรคและความท้าทาย
2. การใช้การสื่อสารผ่านเทคโนโลยี การสนทนาในคอมพิวเตอร์อย่างไม่มีระมัดระวัง อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ การเรียนผ่าน 4 ขั้นตอนเมื่อผู้เรียนเรียนครบแล้วควรประเมินดูว่า ผู้เรียนสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างไรกับบทบาทการทำงานในการวิจัยต่อไปควรมีการต่อยอดและติดตามผล

บทที่ 5

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดของรูปแบบฯ เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบไปด้วย

1. หลักการและเหตุผลของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 2 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
2. ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

1. วิธีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปใช้
2. เงื่อนไขของการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ตอนที่ 1 บทนำ

หลักการและเหตุผล

แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue) เป็นกระบวนการที่มีจุดสำคัญเน้นเรื่อง การสื่อสารของมนุษย์ ที่เรียกว่า เป็นการเริ่มต้นบทสนทนาโดยทั่วไป คือ พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเสนอแนวความคิด วิธีการแก้ไขปัญหา สุนทรียสนทนาเป็นหนึ่งในเครื่องมือที่องค์กรบริหารงานนำไปใช้ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มหรือฝ่ายต่างๆ ใช้ในการสานเสวนาซึ่งเป็นการเปิดใจพูดคุยระดมสมองเพื่อการสร้างความคิดไอเดียใหม่ มีประสิทธิภาพในการลดความไม่เข้าใจรับฟังซึ่งกันและกัน ส่งเสริมสร้างความปรารถนาดีต่อกันในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ สุนทรียสนทนานำไปใช้ได้ดีในการเรียนรู้จัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านสุขภาพให้มีการเสนอความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการพัฒนา (ศรีเทียน ตริศิริรัตน์, 2557; สุจิตรา ธานันท์, 2555)

ในการขับเคลื่อนหน่วยงานให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายสิ่งที่สำคัญคือ ศักยภาพของบุคลากรหรือคุณภาพของคนให้มีการคิดร่วมกัน สนับสนุนให้มีการใช้สื่อโซเชียลมีเดียมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีมีการผลักดันให้เกิดนวัตกรรมใหม่ๆ เน้นการสร้างประโยชน์ทางสังคม สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนระดับชุมชน วัฒนธรรม องค์กรและสังคม ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้และบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าที่สูงขึ้นตามแผนการพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนประเทศไทย 4.0 ทุกคนต้องร่วมกันขับเคลื่อนนวัตกรรมสร้างสังคมคุณภาพส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านดิจิทัลแก่บุคลากรในองค์กร (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560) ส่งเสริมในการพัฒนาหน่วยงานให้สำเร็จถึงเป้าหมายจะต้องมีการเสริมสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรอันนำไปสู่พฤติกรรมกรรมการสร้างนวัตกรรม ที่เป็นกระบวนการสร้างบุคลากรนวัตกรรม โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างองค์ความรู้ให้บุคลากรในองค์กร เพื่อนำประเทศไปสู่ความมั่นคง (James-Moore & Gibbons, 1997) ในองค์กรการทำงาน การสื่อสารมีส่วนสำคัญเข้ามาเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานในทุกๆระดับทั้งระดับบุคคลหรือกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อสังเคราะห์การดำเนินงานตามภารกิจต่างๆ จะต้องเรียนรู้เข้าใจถึงลักษณะของงาน เข้าใจวิวัฒนาการของรูปแบบของการสื่อสารใหม่ๆที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน รู้จักนำมาประยุกต์ใช้กับบริบทของงาน

การติดต่อสื่อสารในการทำงานเป็นการเปิดรับข้อมูลใหม่ ความรู้ใหม่ ประสบการณ์ใหม่แล้วส่งต่อดำเนินการเป็นการสร้างเครือข่ายทางสังคมในการเชื่อมโยงองค์กรและสนับสนุนให้มีการสร้างกระบวนการทางความคิดของกลุ่มบุคลากร ปัจจุบันมีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายที่สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ ระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนรับข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวกเข้าถึงง่ายผ่านอินเทอร์เน็ต การเลือกใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่สนับสนุนเอื้ออำนวยต่อการติดต่อประสานงานในการพูดคุยโต้ตอบประสานเวลากัน เป็นช่องทางใช้ในการระดมสมองเพื่อให้เกิดไอเดียใหม่ๆ หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ซึ่งหากนำไปประยุกต์กับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ในทางปฏิบัติการกิจเพื่อสังคม (Allaymoun & Trausan-Matu, 2016; ตรีทิพย์ บุญเยี่ยม, 2554)

ดังนั้นรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม แสดงถึงความสำคัญในการสร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในระดับบุคคลหรือกลุ่มองค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมฝึกอบรมส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักคิดเชิงนวัตกรรม เกิดความริเริ่มสิ่งใหม่ รู้จักประยุกต์ใช้ประสบการณ์การทำงานในการสร้างนวัตกรรม ต่อยอดงานสู่การปฏิบัติจริง อันนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

ตอนที่ 2 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม 4 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

1. องค์ประกอบด้านสมาชิก
2. องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์
3. องค์ประกอบด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์
4. องค์ประกอบด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์

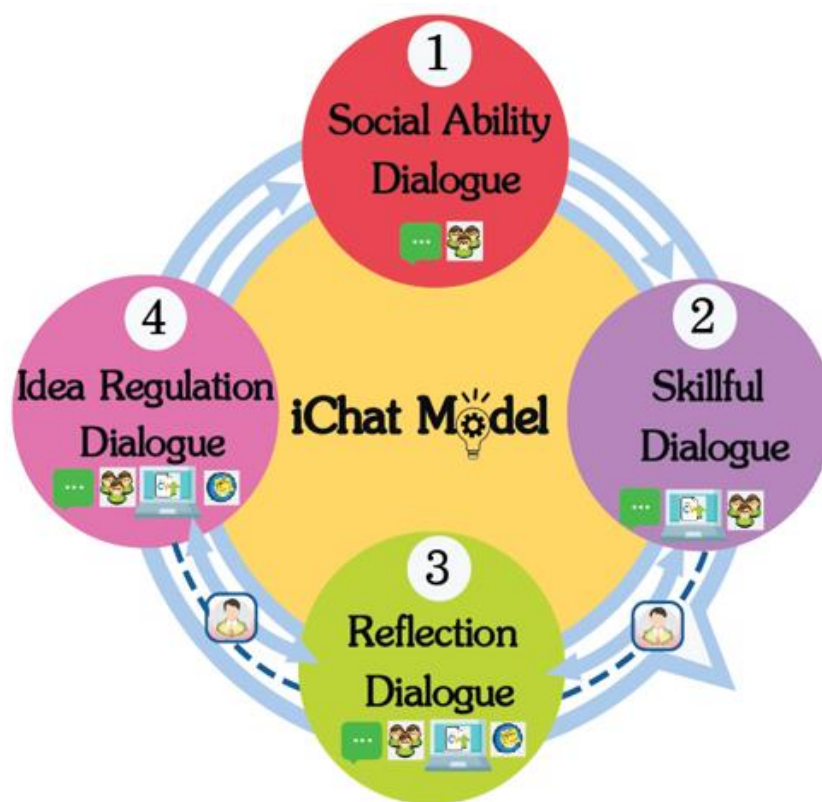
ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา

ขั้นที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ

ขั้นที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา

ขั้นที่ 4 การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง

องค์ประกอบของการสนทนาในคอมพิวเตอร์
สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

	สมาชิก (Members)
	ผู้ประสาน (Key Actors)
	โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program)
	ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Social Network Development Potential)
	การเก็บข้อมูลออนไลน์ (Chat Report History)

ขั้นตอนรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์
สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1	การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการ สนทนา (Social Ability Dialogue)
2	การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากร โปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue)
3	การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue)
4	การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue)

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ได้ผ่านการประเมินรับรองรูปแบบฯ จากผู้เชี่ยวชาญแล้ว

รายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้คือ

องค์ประกอบที่ 1 ด้านสมาชิก (Members) มี 2 ส่วน คือ 1) สมาชิก คือ ผู้มีบทบาทในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ความร่วมมือในการใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีตามกระบวนการ สมาชิกยอมรับมีการแสดงความคิดเห็นเสนอไอเดียและยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ และ 2) ผู้ประสาน (Key Actors) คือ สมาชิกในกลุ่มการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นประจำและมีความถี่ โดยเคยผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับการเรียนทางไกลและการใช้งานทางเทคโนโลยีมาแล้ว เป็นผู้มีความชำนาญในการสนทนา โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย ชวนนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงผลพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา

องค์ประกอบที่ 2 ด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program) คือ เครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสมเวลาใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิด นำเสนอไอเดียใหม่ๆ ส่งต่อข้อมูลไปสู่การปฏิบัติ ผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเวลาเดียวกันต่างสถานที่ ด้วยการส่งข้อความโต้ตอบกันทันที คุณสมบัติเด่นของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความอักษรและรูปภาพ 2) การแชทสนทนาด้วยเสียงหรือวิดีโอคอล และ 3) การแชทเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการรับส่งไฟล์เอกสาร

องค์ประกอบที่ 3 ด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Social Network Development Potential) คือ การใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกัน มีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายสุขภาพเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านการควบคุมยาสูบให้กับสมาชิก เป็นการใช้งาน

เทคโนโลยีเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และการสื่อสารเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงความคิดผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งมีการใช้งาน เครื่องมือ ผสานเวลาและไม่ผสานเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์ (Report Chat History) คือ การเก็บร่องรอยออนไลน์ในห้องสนทนา มีการเก็บข้อมูลการแสดงออกของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมของสมาชิกจากกระบวนการสนทนาดูแลระหว่างการประชุมโดยให้ผู้ประสานประจำกลุ่มสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วมการเสนอแนวคิดของแต่ละบุคคลจากกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพและบันทึกข้อมูล หลังจากฝึกอบรมมีการสรุปข้อมูลวิเคราะห์ประเด็นการสนทนาในกลุ่มการสนทนาว่าอยู่ในระดับใดด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมรายบุคคลและประเมินวิธีการสร้างใจในการใช้เครื่องมือมิติต่างๆ ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่นำไปสนับสนุนช่วยให้เกิดการสร้างความคิด การสร้างไอเดียใหม่มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือในห้องสนทนาเพื่อการสนับสนุนความคิดของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกที่มีบริบทที่หลากหลายได้รวมกลุ่มกันและรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากำหนดทิศทางนำความคิดที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงกับบริบทการทำงาน

รายละเอียดของขั้นตอนรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (Social Ability Dialogue) คือ การสร้างความสัมพันธ์ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการสื่อสารในการสนทนา โดย

- 1) การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อรวบรวมสมาชิกเพื่อเป็นช่องทางในการสนทนาแชทโต้ตอบกันในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง
- 2) การทำความรู้จักแนะนำตัวถามหาประสบการณ์ที่ดีที่สุด

3) การอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม โดยสมาชิกสนทนาในขั้นนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาในขั้นนี้ยังไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่ง (วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2552) เรียกว่า สภาวะแห่งความสุภาพ

ขั้นที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue) คือ การเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของการสนทนา เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากล้าแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกจากความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น โดย

- 1) การเรียนรู้พีเจอร์มิติต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์
- 2) ผู้ประสานประจำกลุ่มดำเนินการเป็นตัวแทนนำกลุ่มดำเนินการสร้างนวัตกรรมในวงสนทนา มีหน้าที่ดูแลกระตุ้นการสนทนายาระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนา
- 3) สมาชิกเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ ควบคุมไปด้วยเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาคิดพัฒนาต่อยอดกับประเด็นศึกษานวัตกรรม
- 4) การตั้งคำถามเชิงบวกของสิ่งที่เราให้ความสนใจ สมาชิกสนใจเรื่อง “การสร้างนวัตกรรมกับงานด้านควบคุมยาสูบ” เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานอันนำไปสู่การสนับสนุนแนวคิดให้สำเร็จ
- 5) การผสมผสานประสบการณ์ที่ได้มาสานต่อเป็นความฝันหรือวิสัยทัศน์กับบริบทการทำงาน สมาชิกร่วมกันคิดและหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถถ่ายทอดกระบวนการที่ทำสำเร็จส่งผลดีที่เป็นรูปธรรมสู่การวางแผนสนับสนุนและลงมือทำ

ขั้นที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue) คือ สมาชิกในกลุ่มสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น โดย

- 1) ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นความเห็นของทุกคนจะสะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม
- 2) สมาชิกมีการตั้งคำถาม สมาชิกได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในทุกสัปดาห์เกี่ยวกับพีเจอร์มิติต่างๆ ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เพื่อดึงจุดกระตุ้นให้กลุ่มสมาชิกร่วมสนับสนุนและได้รับการเรียนรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อลดเหตุการณ์ความเจ็บของกลุ่มที่อาจเกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้

3) การพูดคุยเรื่องราวดีๆ ที่ชอบทำในชีวิตประจำวัน เช่น การควบคุมดูแลสุขภาพ การแสดงความห่วงใยคนทำงาน มีการแชร์โลเคชันในแต่ละพื้นที่ของช่วงเย็นวันศุกร์หรือกิจกรรมในวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมออกมาพร้อมสนทนากัน

ขั้นที่ 4 การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue) คือ เกิดสถานการณ์ไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน โดย

- 1) ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณคิดของคุณคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิดของตน
- 2) การเห็นสิ่งที่ดีในแต่ละบุคคลเกิดเป็นความสัมพันธ์ระดับกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน
- 3) เกิดข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

จากการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ไปใช้ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับแนวคิดสุนทรียสนทนาว่า เป็นแนวทางบุกเบิกในการสื่อสารที่ใช้ในทางธุรกิจและในชีวิตประจำวันโดยใช้บทสนทนาและศิลปะในกระบวนการคิดร่วมกัน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมเกิดการเรียนรู้จากการเป็นอิสระทางความคิด การเห็นประโยชน์จากสิ่งที่ได้ต่อกันทำให้เกิดการตอบสนอง โดยบทสนทนาเป็นตัวกำหนดอธิบายหลักเกณฑ์ในการสร้างข้อตกลงเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดของผู้ร่วมสนทนา (Bohm et al., 1991; Isaacs, 1999; Prates, 2012)

ตอนที่ 3 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปใช้ปฏิบัตินั้นประกอบด้วย

1. วิธีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้
2. เงื่อนไขของการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้

1. วิธีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปใช้

1.1 ผู้จัดการที่มีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้นั้นควรเตรียมความพร้อมก่อนขั้นทดลองใช้รูปแบบฯ ดังนี้

1) ด้านของทรัพยากรในองค์กร ว่ามีสิ่งเอื้ออำนวยในการฝึกอบรมอะไรบ้าง ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์ ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ คอร์สแวร์ในการเรียนรู้ ช่องทางสื่อสารในองค์กร ช่วงระยะเวลาที่สามารถเรียนรู้ได้ การทำข้อตกลงร่วมกัน สืบหาความพร้อมของเครื่องมือติดต่อสื่อสาร ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ที่ใช้ในการจัดฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ ซึ่งสมาชิกจะต้องมีการเชื่อมต่อการใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2) ด้านทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเบื้องต้น เพื่อสมาชิกจะได้เรียนรู้มิติต่างๆ เพิ่มเติมในการใช้งานรูปแบบฯ ในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพ

1.2 ผู้จัดการที่มีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาฯ ไปใช้ควรตรวจสอบความพร้อมของสมาชิก เรื่องเวลา ภารกิจงาน หรือการใช้งานเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ความสนใจและสิ่งเร้าความสำเร็จ ระยะเวลาที่ใช้ต่อวัน หรือช่วงเวลาความถี่รายสัปดาห์

1.3 ผู้จัดการที่มีการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาฯ ควรมีการแนะนำเบื้องต้นดังนี้

1) การทำข้อตกลงร่วมกัน เพื่อชี้แจงอธิบายรายละเอียด กำหนดประเด็นเรียนรู้ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ให้กับสมาชิกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรม

2) การกำหนดแนวทางและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จ

2. เจื่อนไขของการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปใช้

2.1 รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) องค์ประกอบด้านสมาชิก (2) องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (3) องค์ประกอบด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (3) องค์ประกอบด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์ และมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นการทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (2) ขั้นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (3) ขั้นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา และ (4) ขั้นการสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง หากมีการนำรูปแบบฯไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้จัดการฝึกอบรมควรดำเนินการทดลองให้ครอบคลุมทั้งใน 4 องค์ประกอบและ 4 ขั้นตอน เพื่อผสานแนวคิดสุนทรียสนทนาและส่งเสริมการประยุกต์ใช้ทรัพยากรในองค์กรในการสร้างนวัตกรรมด้วยการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพให้มีการต่อยอดงานสู่การปฏิบัติ

2.2 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้ควรมีความพร้อมในเรื่องของทรัพยากรในองค์กร ได้แก่ ช่องทางในการสื่อสาร ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ตลอดจนมีทักษะในการใช้งานทางเทคโนโลยีของสมาชิก

2.3 ในการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้ผู้จัดการควรจะเริ่มจากการค้นหาประสบการณ์ ความชื่นชอบ และแรงจูงใจในการใช้เชิงบวก

2.4 เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับบริบทของสมาชิกอันนำไปสู่การคิดอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์พฤติกรรมทางสังคมอันดี ตัวอย่างเช่น ในงานศึกษานี้สมาชิกเป็นภาคีเครือข่ายสุขภาพในการทำงานควบคุมยาสูบ จึงเลือกเนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบเพื่อประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับประสบการณ์ในด้านดีที่เกิดขึ้น จึงเป็นแนวคิดใหม่กระบวนการใหม่อันจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรเพื่อสังคม เป็นต้น

2.5 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้
ผู้จัดการควรแนะนำวิธีการใช้งานและควบคุมดูแลความเรียบร้อยตลอดการใช้งานตามรูปแบบ
การสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

2.6 การนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ไปใช้
ผู้จัดการควรควบคุมระยะเวลาในการใช้งานให้ได้ เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดการ
จัดการเรียนรู้ในการฝึกอบรม

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
2. ผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
3. นำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ได้แก่ คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน แนวคิดสุนทรียสนทนา และพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม เพื่อสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย พร้อมกำหนดองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านทฤษฎีกับแนวคิด มาพิจารณา พร้อมทั้งจัดทำร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ หลังจากนั้น จึงให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ช่วยตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

3. นำร่างรูปแบบที่ได้จากการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญ ด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 5 ท่าน จัดทำเป็นข้อคำถามแต่ละขั้นตอน ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ความเหมาะสม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. จากนั้นนำร่างรูปแบบการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ประเมินรับรอง ความตรงเนื้อหา ซึ่งผลของการประเมินพบว่า โดยรวมรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน การเรียนรู้ร่วมกันมีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10) เมื่อพิจารณา รายการประเมินทุกหัวข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.00 – 5.00 ซึ่งอยู่ในระดับดีแสดงว่า ร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและ สามารถนำไปทดลองใช้ได้

5. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ตามที่ ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำและเมื่อผ่านการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบแล้วจึงนำรูปแบบการสนทนาใน คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ (1) สมาชิกและผู้ประสาน (2) โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (3) ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ พัฒนาศักยภาพ (4) การเก็บข้อมูลออนไลน์ ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน การเรียนรู้ร่วมกันฯ และขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (2) ขั้นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคม

ออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (3) ขั้นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา และ (4) ขั้นการสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ร่างรูปแบบการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ มีการเรียงเรียงเป็นข้อคำถามแต่ละขั้นตอนเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ให้การพิจารณาข้อคำถามแต่ละขั้นตอนการสื่อความหมายและความเหมาะสม พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

3. แบบประเมิน ร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ นำไปให้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่ และผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินรับรองความตรงเนื้อหาเกี่ยวกับความเหมาะสมองค์ประกอบและรูปแบบของการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ซึ่งใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) 5 ด้าน ได้แก่ (1) ภาพรวมของรูปแบบฯ (2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ (3) ขั้นตอนของรูปแบบฯ (4) การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ และ (5) การใช้งานรูปแบบฯ

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การศึกษามูลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็น ภาคีเครือข่ายสุขภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีการออกแบบและพัฒนาจากการศึกษาวิเคราะห์และสังเกตพฤติกรรมกลุ่มวัยผู้ใหญ่ ความต้องการการเรียนรู้ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ แนวคิดและหลักการของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน จากนั้นจึงมีการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำ และนำไปทดลองประสิทธิภาพกับกลุ่มใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำผลที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไขให้มีความพร้อมก่อนนำไปทดลองใช้จริงต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปสร้างเครื่องมือได้จากการศึกษาวิเคราะห์สอบถาแบบการจัดกิจกรรมแต่ละขั้นตอนและกระบวนการตามการเรียนการสอนในวัยผู้ใหญ่ที่เป็นวัยที่ไม่ค่อยมีเวลา โดยใช้หลักการและแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมด้านการควบคุมยาสูบ ซึ่งใช้เนื้อหาที่ใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือ คือ เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบ ประพันธ์โดย นายแพทย์หทัย ชิตานนท์ ประธานสถาบันส่งเสริมสุขภาพไทย หลังจากนั้นจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ปรึกษาอาจารย์ผู้สอนประจำหลักสูตร เพื่อให้รู้ถึงรายละเอียดของเนื้อหาและกระบวนการจัดกิจกรรมเชิงนวัตกรรมด้านการควบคุมยาสูบ ซึ่งมีการกำหนดวัตถุประสงค์และบทบาทผู้เรียน สมาชิกและผู้ประสานในการดำเนินกิจกรรม หลังจากนั้นจึงนำแผนไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่และสาธารณสุข จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมของการทดลองลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการทดลองรูปแบบฯ เป็นการวิจัยวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) ที่มีการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียว ซึ่งมีการทดสอบ 3 ครั้งคือ การวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน วัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมระหว่างเรียน และวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียน โดยทดลองกับ

ภาคีเครือข่ายสุขภาพในโครงการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาขีดความสามารถในการควบคุมยาสูบของประเทศไทย โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 คน

E	O ₁	X ₁	O ₃
		O ₂	

เมื่อมีการกำหนดให้:

E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
X ₁	หมายถึง	รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ
O ₁	หมายถึง	การวัดผลก่อนเรียน
O ₂	หมายถึง	การวัดผลระหว่างเรียน
O ₃	หมายถึง	การวัดผลหลังเรียน

โดยดำเนินการทดลอง มีดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลองมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน
2. การปฐมนิเทศทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา
 - 2.1 อาจารย์แนะนำรายวิชาอธิบายถึงแนวทางการเรียนการฝึกอบรมในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกัน
 - 2.2 การตั้งกลุ่มในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ รวบรวมสมาชิก 30 คน ตั้งชื่อกลุ่มว่า e-learning มีการสร้างความคุ้นเคยในการสนทนาแนะนำตัวทำความรู้จักกัน
 - 2.3 สมาชิกซักถามทำข้อตกลงในการเรียนร่วมกัน
 - 2.4 สมาชิกทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียนทดสอบความสามารถของการแสดงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันบนระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 3.1 สัปดาห์ที่ 2-4 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยระบบเครือข่ายการเรียนรู้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริม

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ เป็นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วย ทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ดำเนินกิจกรรม ตามแผนการจัดการ เรียนรู้รวม 5 บทเรียน ดังนี้

3.2 แบ่งกลุ่มดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน (โดยคณะนักวิชาการ พยาบาลวิชาชีพ และครูอาจารย์)

3.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคม ออนไลน์ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรีย สนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

3.4 ให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาการเรียนรู้วิชาการควบคุมยาสูบร่วมกันในระบบเครือข่าย สังคมออนไลน์ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ ที่บรรจุเนื้อหา การเรียนการสอน 5 บทเรียน เอกสารตำราวิชาการ สไลด์การเรียนรู้ และภาพเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้น การเรียนรู้ออนไลน์แบบนอกห้องเรียน ในการเรียนรู้ร่วมกันนี้ผู้เรียนจะต้องแสดงความคิดเห็น ที่ระบุถึงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมทั้ง 3 ด้านที่ผู้วิจัยต้องการวัด

3.5 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ 3 กิจกรรม คือ (1) ช่องทางนัด หมายผ่านปฏิทินกิจกรรม และร่วมกันดำเนินกิจกรรมสร้างนวัตกรรมในการควบคุมยาสูบ ในกลุ่ม ที่แบ่งกันไว้ 6 คน (2) ช่องทางแลตเตอร์ชัพเฟิล ในการสุ่มในกลุ่มเพื่อใช้ในการสนทนาระดมสมองและ การสร้างความคิดร่วมกัน และทำแบบทดสอบหลังเรียน 5 บทเรียนในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ระหว่างนี้ผู้ประสานประจำกลุ่มสรุปผลงานและบันทึกข้อมูลลงแบบสังเกตพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ระหว่างเรียน เพื่อประเมินผู้เรียนรายบุคคลจากโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ของกลุ่ม (3) ช่องทาง โพสต์รีเรย์ เพื่อตั้งหัวข้อและกระตุ้นใจให้ผู้เรียนกลุ่มอื่นเตรียมพร้อมในการรวบรวมผลงานและ นำเสนอผลงานร่วมกันเป็นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา

4. การวัดและการประเมินผล

4.1 สัปดาห์ที่ 5 ให้ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียน และ แบบสอบถามความคิดเห็นในการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

4.2 ผู้วิจัยมีการสร้างแรงจูงใจการให้คิดเชิงบวก บอกเล่าความประทับใจและสิ่ง ดีๆที่ได้จากการเรียนรู้เพื่อวางแผนสนับสนุนและลงมือทำให้สำเร็จ

4.3 ผู้เรียนทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นวางแผนดำเนินการผลักดันสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

5. ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ ส่งแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งเป็นขั้นตอนการพัฒนาความคิดจากการสนทนาสู่การปฏิบัติจริง

6. ผู้วิจัยประเมินพฤติกรรมโดยรวมของสมาชิกกว่ามีการวางแนวทางการนำไปใช้ต่อยอด ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามขั้นตอนของรูปแบบฯ เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา

สัปดาห์ที่ 1 จัดกิจกรรมฝึกอบรมปฐมนิเทศ อาจารย์แนะนำรายวิชาอธิบายถึงแนวทางการเรียนการฝึกอบรมในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกัน การสร้างความสัมพันธ์ ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการสื่อสารในการสนทนา โดย

1) การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อรวบรวมสมาชิกเพื่อเป็นช่องทางในการสนทนาแชทโต้ตอบกัน ในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง

2) การทำความรู้จักแนะนำตัวถามหาประสบการณ์ที่ดีที่สุด

3) การอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม โดยสมาชิกสนทนาในขั้นนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาในขั้นนี้ยังไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่ง (วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2552) เรียกว่า สภาวะแห่งความสุข

ขั้นที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์

สัปดาห์ที่ 2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมในห้องสนทนา โดยสมาชิกเข้าสู่บทเรียน 5 บท เรียนเนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบ และมีการแบ่งกลุ่มย่อยดำเนินกิจกรรมการสร้างนวัตกรรมกำหนดประเด็นศึกษาและมีการให้ตัวอย่างนวัตกรรมเพื่อกระตุ้นไอเดียเสริมสร้างความคิด ผู้ประสาน (Key Actors) เป็นผู้จัดประเด็นสนทนา วางแผน ตั้งเป้าความสำเร็จกำหนดจุดมุ่งหมายที่มีต่อการเรียนรู้และรับฟังข้อคิดเห็น

สนับสนุนการแชทโต้ตอบของสมาชิก การเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของการสนทนา เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากล้าแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกทางความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น โดย

- 1) การเรียนรู้พีเจอาร์มิติต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์
- 2) ผู้ประสานประจำกลุ่มดำเนินการเป็นตัวแทนนำกลุ่มดำเนินการกิจกรรมในการสร้างนวัตกรรมในวงสนทนา มีหน้าที่ดูแลกระตุ้นการสนทนายาระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนา
- 3) สมาชิกเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ ควบคุมไปด้วยเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาคิดพัฒนาต่อยอดกับประเด็นศึกษานวัตกรรม
- 4) การตั้งคำถามเชิงบวกของสิ่งที่เราให้ความสนใจ สมาชิกสนใจเรื่อง “การสร้างนวัตกรรมกับงานด้านควบคุมยาสูบ” เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานอันนำไปสู่การสนับสนุนแนวคิดให้สำเร็จ
- 5) การผสมผสานประสบการณ์ที่ได้มาสานต่อเป็นความฝันหรือวิสัยทัศน์กับบริบทการทำงานสมาชิกร่วมกันคิดและหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถถ่ายทอดกระบวนการที่ทำสำเร็จส่งผลดีที่เป็นรูปธรรมสู่การวางแผนสนับสนุนและลงมือทำ

ขั้นที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา

สัปดาห์ที่ 3 สมาชิกร่วมสนทนาและตั้งคำถามค้นหาคำตอบร่วมกันในการสร้างนวัตกรรมและทำกิจกรรมผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ในใช้งานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมในการใช้งานทางเทคโนโลยีบนองคความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม 3 กิจกรรม คือ (1) ช่องทางนัดหมายผ่านปฏิทินกิจกรรม (2) ช่องทางแลตเตอร์ชัพเฟิล (3) ช่องทางโพสตร์รี่รี่ ผู้ประสานสังเกตพฤติกรรมในกลุ่มเพื่อประเมินผู้เรียนรายบุคคล

สัปดาห์ที่ 4 สมาชิกในกลุ่มสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น โดย

- 1) ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นของทุกคนจะสะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม

2) สมาชิกมีการตั้งคำถาม สมาชิกได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในทุกสัปดาห์เกี่ยวกับพีเจอร์ มิติต่างๆ ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เพื่อดึงดูดกระตุ้นให้กลุ่มสมาชิกร่วมสนับสนุนและได้รับการเรียนรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อลดเหตุการณ์ความเจ็บของกลุ่มที่อาจเกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้

3) การพูดคุยเรื่องราวดีๆ ที่ชอบทำในชีวิตประจำวัน เช่น การควบคุมดูแลสุขภาพ การแสดงความห่วงใยคนทำงาน มีการแชร์โลเคชันในแต่ละพื้นที่ของช่วงเย็นวันศุกร์หรือกิจกรรมในวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมออกมาพร้อมสนทนากัน

ขั้นที่ 4 การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง

สัปดาห์ที่ 5 เกิดสภาวะการไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน โดย

- 1) ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณค่าความคิดของตนเองคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิดของตนเอง
- 2) การเห็นสิ่งที่ดีในแต่ละบุคคลเกิดเป็นความสัมพันธ์ระดับกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน
- 3) เกิดข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

การรวบรวมสรุปข้อมูลและการวางแผนทางคิดสู่การปฏิบัติจริง เพื่อการเชื่อมโยงต่อยอดกับบทบาทการทำงานของภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีการวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป
2. วิเคราะห์ความแตกต่างเฉลี่ยพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมผู้เรียนก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนของกลุ่มทดลองด้วยสถิติ Repeated Measured Anova โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ จากการให้คะแนนประเมินค่า 5 ระดับ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการตีความสร้างข้อสรุป จัดระเบียบ และเขียนเรียบเรียงเพื่อให้เห็นภาพรวมและการสรุปข้อมูล ประเด็นส่วนที่สำคัญต่างๆ เพื่อนำเสนอในลักษณะของการบรรยายประโยคหรือข้อความ

ระยะที่ 3 เพื่อนำเสนอรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม แนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ผู้วิจัยรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตามผลการทดลองไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ด้านการสอนผู้ใหญ่ และด้านนวัตกรรมการศึกษา รวม 5 คน ประเมินรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ผลการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 องค์ประกอบด้านสมาชิก (Members) มี 2 ส่วน คือ (1) สมาชิก (Members) คือ ผู้มีบทบาทในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้ความร่วมมือในการใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีตามกระบวนการ สมาชิกยอมรับมีการแสดงความคิดเห็นนำเสนอไอเดียและยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ และ (2) ผู้ประสาน (Key Actors) คือ สมาชิกในกลุ่มการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการใช้งานโปรแกรมการสนทนาออนไลน์เป็นประจำและมีความถี่ โดยเคยผ่านการอบรมความรู้ที่เกี่ยวกับด้านการเรียนทางไกลและการใช้งานทางเทคโนโลยีมาแล้ว เป็นผู้มีความชำนาญในการสนทนา โดยทำหน้าที่เป็นตัวแทนในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย ชวนนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา

องค์ประกอบที่ 2 องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program) คือ เครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันแบบผสมเวลาใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลหรือกลุ่ม ช่วยในการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำเสนอไอเดียใหม่ๆ ส่งต่อข้อมูลไปสู่การปฏิบัติ ผ่านช่องทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในลักษณะเวลาเดียวกันต่างสถานที่ ด้วยการส่งข้อความโต้ตอบกันทันที คุณสมบัติเด่นของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความอักษรและรูปภาพ 2) การแชทสนทนาด้วยเสียงหรือวิดีโอคอล 3) การแชทเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการรับส่งไฟล์เอกสาร

องค์ประกอบที่ 3 ด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Social Network Development Potential) คือ การใช้งานเทคโนโลยีที่เอื้ออำนวยให้ผู้ใช้งานได้ทำงานร่วมกันมีการบูรณาการสื่อสังคมออนไลน์ในการสร้างปฏิสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้ระบบการจัดการเรียนรู้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายสุขภาพเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในด้านการควบคุมยาสูบให้กับสมาชิกเป็นการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และการสื่อสารเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงความคิดผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งมีการใช้

งาน เครื่องมือผสานเวลาและไม่ผสานเวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่

องค์ประกอบที่ 4 องค์ประกอบด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์ (Report Chat History)

คือ การเก็บร่องรอยออนไลน์ในห้องสนทนา มีการเก็บข้อมูลการแสดงออกของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมของสมาชิกจากกระบวนการสนทนากลุ่มย่อยระหว่างการฝึกอบรมโดยให้ผู้ประสานประจำกลุ่มสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการเสนอแนวคิดของแต่ละบุคคลจากกระบวนการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพและบันทึกข้อมูล หลังจากฝึกอบรมมีการสรุปข้อมูลวิเคราะห์ประเด็นการสนทนาในกลุ่มการสนทนาว่าอยู่ในระดับใดด้วยแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมรายบุคคลและประเมินวิธีการสร้างใจในการใช้เครื่องมือมิติต่างๆ ของโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่นำไปสนับสนุนช่วยให้เกิดการสร้างความคิด การสร้างไอเดียใหม่มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือในห้องสนทนาเพื่อการสนับสนุนความคิดของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สมาชิกที่มีบริบทที่หลากหลายได้รวมกลุ่มกันและรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากำหนดทิศทางนำความคิดที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงกับบริบทการทำงาน

2. ขั้นตอนรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 **ขั้นการทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (Social Ability Dialogue)** การสร้างความสัมพันธ์ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการสื่อสารในการสนทนา โดย

1) การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อรวบรวมสมาชิกเพื่อเป็นช่องทางในการสนทนาแชทโต้ตอบกันในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง

2) การทำความรู้จักแนะนำตัวถามหาประสบการณ์ที่ดีที่สุด

3) การอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม โดยสมาชิกสนทนาในขั้นนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาในขั้นนี้ยังไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่ง (วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2548) เรียกว่า สภาวะแห่งความสุข

1.2 ขั้นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและ
เครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue) คือ การเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของ
 การสนทนา เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากลับแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนออกมา
 ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกจากความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น โดย

- 1) การเรียนรู้พีเจอร์มิติต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์
- 2) ผู้ประสานประจำกลุ่มดำเนินการเป็นตัวแทนนำกลุ่มดำเนินกิจกรรมในการสร้าง
 นวัตกรรมในวงสนทนา มีหน้าที่ดูแลกระตุ้นการสนทนายหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนา
- 3) สมาชิกเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนา
 ศักยภาพ ควบคุมไปด้วยเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาคิดพัฒนาต่อยอดกับประเด็นศึกษา
 นวัตกรรม
- 4) การตั้งคำถามเชิงบวกของสิ่งที่เราให้ความสนใจ สมาชิกสนใจเรื่อง “การสร้าง
 นวัตกรรมกับงานด้านควบคุมยาสูบ” เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานอันนำไปสู่การสนับสนุน
 แนวคิดให้สำเร็จ
- 5) การผสมผสานประสบการณ์ที่ได้มาสานต่อเป็นความฝันหรือวิสัยทัศน์กับบริบท
 การทำงานสมาชิกร่วมกันคิดและหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถถ่ายทอดกระบวนการที่ทำสำเร็จส่งผล
 ดีที่เป็นรูปธรรมสู่การวางแผนสนับสนุนและลงมือทำ

1.3 ขั้นการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue) คือ สมาชิกใน
 กลุ่มสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น โดย

- 1) ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นความเห็นของทุกคนจะ
 สะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม
- 2) สมาชิกมีการตั้งคำถาม สมาชิกได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในทุกสัปดาห์เกี่ยวกับพีเจอร์
 มิติต่างๆ ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เพื่อดึงดูดกระตุ้นให้กลุ่มสมาชิกร่วมสนับสนุนและได้รับ
 การเรียนรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อลดเหตุการณ์ความเจ็บของหมู่ที่อาจเกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้
- 3) การพูดคุยเรื่องราวดีๆ ที่ชอบทำในชีวิตประจำวัน เช่น การควบคุมดูแลสุขภาพ
 การแสดงความห่วงใยคนทำงาน มีการแชร์โลเคชั่นในแต่ละพื้นที่ของช่วงเย็นวันศุกร์หรือกิจกรรม
 ในวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมออกมาพร้อมสนทนากัน

1.4 ขั้นการสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue) คือ เกิดสภาวะการไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน โดย

- 1) ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณคิดของคุณคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของกลุ่มเป็นความคิดของตน
- 2) การเห็นสิ่งที่ดีในแต่ละบุคคลเกิดเป็นความสัมพันธ์ระดับกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดที่เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน
- 3) เกิดข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

จากผลการประเมินความเหมาะสมของต้นแบบรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นว่าโดยรวมต้นแบบรูปแบบมีคุณภาพดีโดยค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมที่มีต่อร่างรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.22 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.69

ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

การทดลองในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 เพศหญิง 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7 อาชีพ นักวิชาการสาธารณสุข 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 พยาบาลวิชาชีพในคลินิกเลิบบุหรี่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ครูอาจารย์นักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ประสบการณ์การทำงาน ไม่เกิน 5-10 ปี 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

ประสบการณ์การทำงาน 16-20 ปี 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ประสบการณ์การทำงาน 21-25 ปี 2 คนคิดเป็นร้อยละ 6.7 ประสบการณ์การทำงาน 26-30 ปี 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในสายวิชาชีพอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.7

2. ผลการวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และ หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

คะแนนพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน กลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมโดยรวมก่อนการเรียนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.80$, S.D.=0.18) ในระหว่างเรียนมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D.=0.65) และหลังเรียนมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D.=0.48) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบ การสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา มีคะแนน ของพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการสำรวจความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับ ภาควิชาครีเอทีฟศึกษา

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาควิชาครีเอทีฟศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.75) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็น ด้วยมากต่อการเรียนตามรูปแบบการสนทนาทุกด้านโดยด้านการสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.60) รองลงมาด้านการใช้ทรัพยากรโปรแกรมสนทนา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.77) และด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.68) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จากรูปแบบ การสนทนาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ด้านองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเบื้องต้น ต้องมีการวิจัยในเรื่องนี้ต่อไปอีก

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ สรุปได้ว่า จากการเรียนตามรูปแบบการสนทนา ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม โดยรู้จักคิดค้นและนำเสนอผลงานและบริบทการทำงานของตนเองที่มีอยู่อย่างหลากหลาย แสดงให้ผู้เรียนคนอื่นเสนอความคิดเห็นออกมาและยังช่วยกันคิดต่อยอดสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดการสร้างแนวคิดใหม่ๆ และยังเป็น การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวิชาชีพที่แตกต่างกัน สามารถเชื่อมโยงภารกิจงานให้มีประสิทธิภาพและวางแนวทางสนับสนุนความคิดต่อยอดสู่การปฏิบัติต่อไปในบทบาทการทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพอีกด้วย

ตอนที่ 3 ผลการรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ในภาพรวมการประเมินรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่ารูปแบบฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในภาพรวมที่มีต่อรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 4.60 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 0.55

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ และการนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยสรุปได้ดังนี้

1. ควรมีการตั้งสมมติฐานของพฤติกรรมหรือบรรยากาศที่จะเกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า

2. ควรพิจารณาเพิ่มเติมตัวชี้วัดเชิงปริมาณของพฤติกรรมหรือบรรยากาศที่คาดการณ์ไว้และวางแผนการดำเนินงานรองรับหากพฤติกรรมหรือบรรยากาศไม่ได้เป็นไปตามที่คาดการณ์

3. ควรพิจารณาเพิ่มเติมในส่วนหลักการและเหตุผลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรคและความท้าทาย รวมถึงการใช้การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีการสนทนาในคอมพิวเตอร์อย่างไม่มีมิติระวัง อาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจ หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการศึกษาผลการใช้รูปแบบ และข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้เชี่ยวชาญ จึงอภิปรายผลของการพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังนี้

การศึกษารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ในส่วนของการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยสรุปผลรายละเอียดขององค์ประกอบ 1 - 4 ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ด้านสมาชิกและผู้ประสาน ในการฝึกอบรมพัฒนาศักยภาพดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้สมาชิกเกิดความร่วมมือในการใช้งานเครื่องมือทางเทคโนโลยีตามกระบวนการ สมาชิกยอมรับมีการแสดงความคิดเห็นเสนอไอเดียและยินดีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคคลอื่นในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ด้วยผู้ประสานนั้นตัวแทนที่สำคัญในวงสนทนาในการดำเนินกิจกรรมที่ ช่วยนำสมาชิกในการเสนอความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการแสดงพฤติกรรมในกลุ่มสนทนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โสฬส ศิริไสย์ (2548) คือ การใช้ขณะทำงานที่อยู่เบื้องหลัง มีบทบาทสำคัญในการประสานงานสานเสวนาทำหน้านำเสนอชี้แนะเปิดประเด็นในการพูดคุยกันเพื่อเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง จะไม่ทำให้ผู้ร่วมวงสนทนารู้สึกเจ็บและไม่กล้าแสดงออกทางความคิดการมีผู้นำกระบวนการช่วยให้ขยายแตกกิ่งก้านทางความคิดและก้าวหลุดออกมาจากความคิดเดิมๆ

องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ คือ เป็นการจำลองสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบริบทของสมาชิกในการใช้งานด้วยโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ที่เป็นช่องทางการสื่อสารระหว่าง

บุคคลหรือกลุ่มที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหน่วยงานหรือการทำงานของภาคีเครือข่ายต่างๆ ในการแชทโต้ตอบกันด้วยข้อความ รูปภาพ เมื่อผสานการใช้งานควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ในระบบ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เป็นทรัพยากรในการเรียนรู้ที่สำคัญของบริบทคนทำงานเนื่องด้วยข้อจำกัด เรื่องเวลาและสถานที่ การใช้ช่องทางด้วยการแชทนั้นสะดวกง่ายต่อการสื่อสารผลักดันสู่กระบวนการ สร้างความคิดให้เกิดขยายผลจากความคิดต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โชคธำรงค์ จงจอหอ และ ยศยาดา สิทธิวงษ์ (2558) คือ การใช้กิจกรรมสุนทรียสนทนาและการฟังอย่าง ลึกซึ้งเพื่อส่งเสริม ทักษะการรู้สารสนเทศ

องค์ประกอบด้านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ คือ เป็นการจัดอบรม พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรระดับโครงการ ในการใช้งาน คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันโดยบูรณาการการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้ในสิ่งที่มี ความเชื่อมโยงกันกับการเรียนที่ผู้เรียนติดต่อสื่อสารพูดคุยกันในห้องสนทนาส่งเสริมการสนทนา การสร้างความคิดให้กับภารกิจงานที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้วยการผสมผสาน เพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้เป็นช่องทางการใช้งานได้ทั้งเครื่องมือผสานเวลาในการดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกัน เน้นสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ จินตวีร์ คล้ายสังข์ และ ประขอบ กรณีกิจ (2555) การใช้อีเลิร์นนิ่งสามารถผสมผสาน กิจกรรมในระดับต่างๆ ได้ เช่น การจัดกิจกรรมระดับโครงการ การผสมผสานกิจกรรม และการผสมผสานการใช้สื่อที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์ ใช้ในการสรุปรวบรวมความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะต่างๆ เป็นลักษณะข้อความและรูปภาพ การเก็บร่องรอยออนไลน์ในห้องสนทนาทำให้ ช่วยรวบรวมข้อมูลการแสดงออกของพฤติกรรมด้านนวัตกรรมในการสร้างความคิดของสมาชิก มีการประยุกต์ใช้เครื่องมือในห้องสนทนาเพื่อการสนับสนุนความคิดของสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่ช่วยให้สมาชิกที่มีบริบทที่หลากหลายได้รวมกลุ่มกันและรวบรวมข้อมูลจากการสนทนา กำหนด ทิศทางนำความคิดที่ได้ไปสู่การปฏิบัติจริงกับบริบทการทำงาน และการรวบรวมแนวคิดและ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลอื่นสังเกตความพึงพอใจในการโต้ตอบและการตอบสนองที่แสดงออกมาจากการ พูดคุยสนทนาออนไลน์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542) กล่าวว่าองค์การส่งเสริม การเรียนรู้มีส่วนสำคัญที่ช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรทำให้เกิดการนำไปใช้ต่อยอดความรู้

ความเข้าใจต่อบริบทของตนเองได้ ดังนั้นในการแสวงหาความรู้จากทรัพยากรต่างๆ นำมาซึ่งการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นจึงเกิดแนวคิดที่เกิดขึ้นที่หลายองค์กรเลือกใช้กันพัฒนาศักยภาพบุคลากร ในปัจจุบัน

การศึกษารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ในส่วนของการสนทนาตามแนวคิดสุนทรียสนทนาส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยสรุปผลรายละเอียดของขั้นตอน 1 - 4 ขั้นตอน ได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา (Social Ability Dialogue)

การสร้างความสัมพันธ์ประยุกต์ใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีในการสื่อสารในการสนทนา โดย

1) การจัดตั้งกลุ่มไลน์เพื่อรวบรวมสมาชิกเพื่อเป็นช่องทางในการสนทนาแชทโต้ตอบกัน ในลักษณะของการส่งข้อความ รูปภาพ หรือการสนทนาเสียง

2) การทำความรู้จักแนะนำตัวถามหาประสบการณ์ที่ดีที่สุด

3) การอธิบายแนวทางการจัดกิจกรรมและชี้แจงทำข้อตกลงร่วมกันในการดำเนินกิจกรรม โดยสมาชิกสนทนาในขั้นนี้ เป็นการเริ่มต้นเข้าห้องสนทนาในขั้นนี้ยังไว้ตัว เกรงใจกัน ยังไม่มีใครแสดงอะไรที่นอกเหนือความคาดหวังของกลุ่ม ซึ่ง (วิศิษฐ์ วังวิญญู, 2552) เรียกว่า สภาวะแห่งความสุภาพ

ขั้นที่ 2 ขั้นการใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพ (Skillful Dialogue) คือ การเรียนรู้ทักษะต่างๆ ของการสนทนา เป็นช่วงที่สมาชิกในกลุ่มสนทนากล้าแสดงความคิดเห็นจากมุมมองของตนเองออกมา ความแตกต่างของความคิดเริ่มเผยตัวออกมา การทำให้แตกออกจากความคิดออกจากสิ่งที่ปิดกั้น โดย

1) การเรียนรู้พีเจอร์มิติต่างๆ ของการใช้งานเครื่องมือโปรแกรมการสนทนาออนไลน์

2) ผู้ประสานประจำกลุ่มดำเนินการเป็นตัวแทนนำกลุ่มดำเนินกิจกรรมในการสร้างนวัตกรรมในวงสนทนา มีหน้าที่ดูแลกระตุ้นการสนทนายระหว่างการดำเนินกิจกรรมกลุ่มสนทนา

3) สมาชิกเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนา ศักยภาพ ควบคุมไปด้วยเพื่อนำความรู้ที่ได้จากการเรียนมาคิดพัฒนาต่อยอดกับประเด็นศึกษา นวัตกรรม

4) การตั้งคำถามเชิงบวกของสิ่งที่เราให้ความสนใจ สมาชิกสนใจเรื่อง “การสร้าง นวัตกรรมกับงานด้านควบคุมยาสูบ” เกี่ยวข้องกับประสบการณ์การทำงานอันนำไปสู่การสนับสนุน แนวคิดให้สำเร็จ

5) การผสมผสานประสบการณ์ที่ได้มาสานต่อเป็นความฝันหรือวิสัยทัศน์กับบริบท การทำงานสมาชิกร่วมกันคิดและหาวิธีการใหม่ สมาชิกสามารถถ่ายทอดกระบวนการที่สำเร็จ ส่งผลดีที่เป็นรูปธรรมสู่การวางแผนสนับสนุนและลงมือทำ

ขั้นที่ 3 ขั้นการรับฟังสะท้อนการสนทนา (Reflection Dialogue) คือ สมาชิกในกลุ่ม สนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น โดย

1) ในระดับนี้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันด้วยการแสดงความคิดเห็นความเห็นของทุกคนจะ สะท้อนกลับไปกลับมาภายในกลุ่ม

2) สมาชิกมีการตั้งคำถาม สมาชิกได้มีการเรียนรู้เพิ่มเติมในทุกสัปดาห์เกี่ยวกับพีเจอร์ มิติต่างๆ ในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์ เพื่อตั้งจุดกระตุ้นให้กลุ่มสมาชิกร่วมสนับสนุนและได้รับ การเรียนรู้ใหม่ๆ ร่วมกัน เพื่อลดเหตุการณ์ความเจ็บของกลุ่มที่อาจเกิดขึ้นตามที่คาดการณ์ไว้

3) การพูดคุยเรื่องราวดีๆ ที่ชอบทำในชีวิตประจำวัน เช่น การควบคุมดูแลสุขภาพ การแสดงความห่วงใยคนทำงาน มีการแชร์โลเคชันในแต่ละพื้นที่ของช่วงเย็นวันศุกร์หรือกิจกรรม ในวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นการแลกเปลี่ยนเพื่อให้สมาชิกในกลุ่มแสดงพฤติกรรมออกมาร่วมสนทนากัน

ขั้นที่ 4 ขั้นการสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง (Idea Regulation Dialogue) คือ เกิดสภาวะการไหลลื่นของความคิดภายในกลุ่มสนทนาซึ่งเป็นภาวะพิเศษที่ทุกคนสร้างสรรค์ร่วมกัน โดย

1) ในระดับนี้แต่ละคนจะรู้สึกว่าคุณคิดของคุณคือความคิดของกลุ่ม และความคิดของ กลุ่มเป็นความคิดของตน

2) การเห็นสิ่งที่ดีในแต่ละบุคคลเกิดเป็นความสัมพันธ์ระดับกลุ่ม ทำให้เกิดความคิดที่ เป็นหนึ่งเดียวจากการคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน

3) เกิดข้อค้นพบที่จะนำไปปรับใช้กับตัวเองและองค์กรสุขภาพ เป็นภาวะแห่งความสุขยิ่งของการสนทนา

จากการดำเนินกิจกรรมใน 4 ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ มีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสูงขึ้นตามรายละเอียดดังนี้

ภาพรวมของกลุ่มสนทนาตามแนวคิดสุนทรียสนทนา คือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาได้ในช่วงเวลาหนึ่ง การใช้กระบวนการตามรูปแบบ 4 ขั้นตอนมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเปิดใจรับฟังความคิดเห็นก่อให้เกิดความเปิดกว้างขึ้นทางความคิด โดยกลุ่มสนทนาส่วนใหญ่จะชื่นชอบขั้นตอนการทำความคุ้นเคยและการแนะนำการใช้เทคโนโลยีที่สะดวกง่าย ทำให้เกิดความสนใจและคิดตามบริบทของตนเองการรับสิ่งสะท้อนเป็นการร่วมคิดและแก้ไขปัญหา ส่วนขั้นสนับสนุนสู่การปฏิบัติจริงจำเป็นต้องมีผู้บริหารหรือหน่วยงานมาสนับสนุนผลักดันให้เกิดผลต่อไป ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Schein (1993) และ Lukes and Stephan (2017) ที่ศึกษาถึงวัฒนธรรมการสนทนาและการเรียนรู้ในองค์กร กลุ่มการสนทนาสามารถเข้าใจสาระสำคัญอย่างเพียงพอเมื่อเริ่มต้นการสนทนา กุญแจสำคัญของกระบวนการสนทนา คือการเชื่อมโยงบทสนทนาเข้ากับประสบการณ์อื่นๆ ที่ทำให้การสื่อสารมีความสอดคล้องกัน อาจมีการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงบทสนทนาการฝึกความรู้เพื่ออธิบายข้อโต้แย้งและการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากตัวผู้สนทนาเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรต้องใช้ในการพัฒนาและค้นหาแนวความคิดใหม่ๆ ถ้าบทสนทนานั้นเป็นประโยชน์ต่อองค์กรจะเห็นได้ว่าทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด

ผลการแสดงความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพที่สอดคล้องกับรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่สูงขึ้นโดยภาพรวมหลังเรียนมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.48) สามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มีความสะดวกกับบริบทและสอดคล้องกับพฤติกรรมของสมาชิก ด้วยสมาชิกปัจจุบันมีการใช้การสื่อสารทางไลน์เพื่อประสานงานและรับข้อมูล

ข่าวสารต่างๆ สู่การผลักดันองค์ความรู้ซึ่งเหมาะสมกับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ดังข้อความสนับสนุนดังต่อไปนี้

“การเรียนรู้ได้รับข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น ผู้ดูแลระบบสนใจ เอื้ออำนวยการเรียนรู้ต่อสมาชิกดีมากค่ะ”

“การสื่อสารโดยใช้โปรแกรมไลน์ถือว่ามีความสะดวก ในสังคมปัจจุบัน แต่บางครั้งอาจไม่สะดวกในการประเมินพฤติกรรมของสมาชิก”

“การเข้ากลุ่มไลน์ย่อย บางครั้งไม่ค่อยได้ให้ความร่วมมือ ตอบสนองช้า เพราะติดงานหรือไม่สะดวกทำงานที่สั่ง ไม่แน่ใจว่าส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้หรือไม่ แต่ดีที่มีผู้ประสานคอยกระตุ้นก็ทำให้ต้องรีบกลับมาทำงานให้สำเร็จ”

“ต้องการให้มีการจัดการอบรมลักษณะนี้ต่อเนื่อง”

ผลการใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ที่พัฒนาขึ้นพบว่า สมาชิกเมื่อได้รับการฝึกอบรมตามกระบวนการรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ผลจากการวิจัยพบว่า ในการจัดกิจกรรมการสนทนาของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการทำงานเพื่อการควบคุมยาสูบนั้น ภาพรวมของกลุ่มสนทนาตามแนวคิดสุนทรียสนทนา คือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาได้ในระยะเวลาหนึ่ง การใช้กระบวนการตามรูปแบบ 4 ขั้นตอน ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมเน้นใน 2 ด้าน คือ 1) ด้านการสร้างความคิด (Idea Generation) ขั้นตอนการสร้างความคิดค้นเคຍกันในการสนทนาและการใช้ความชำนาญในการสนทนา มีส่วนสำคัญที่ทำให้กลุ่มสนทนาส่วนใหญ่จะชื่นชอบการคิดเชิงบวกและกระบวนการสุนทรียสนทนาทำให้สมาชิกเกิดความสนใจและคิดตามบริบทของตนเองที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การเปิดใจรับฟังแนวคิดเห็นในเชิงบวก การรับฟังความประทับใจหรือแรงจูงใจหลังด้านบวกทำให้เปิดกว้างขึ้นทางความคิดก่อให้เกิดความสำเร็จ 2) ด้านการสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) ขั้นตอนการรับสิ่งสะท้อนการสนทนา การพูดคุยเรื่องราวดีๆ ที่ชอบทำในชีวิตประจำวัน การใส่ใจความประทับใจในการทำงานด้านดีๆ

ทำให้การรับสิ่งสะท้อนสมาชิกในกลุ่มสนทนาเริ่มตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยกัน เป็นภาวะที่ทุกคนอยากรู้อยากเห็น ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Schein (1993) และ Lukes and Stephan (2017) ที่ศึกษาถึงวัฒนธรรมการสนทนาและการเรียนรู้ในองค์กร กลุ่มการสนทนาสามารถเข้าใจสาระสำคัญอย่างเพียงพอเมื่อเริ่มต้นการสนทนา กุญแจสำคัญของกระบวนการสนทนา คือ การเชื่อมโยงบทสนทนาเข้ากับประสบการณ์อื่น ๆ ที่ทำให้การสื่อสารมีความสอดคล้องกัน อาจมีการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงบทสนทนากับการฝึกความรู้เพื่ออธิบายข้อโต้แย้งและการถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ออกมาจากตัวผู้สนทนาเป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรต้องใช้ในการพัฒนาและค้นหาระดมแนวคิดใหม่ ๆ ถ้าบทสนทนานั้นเป็นประโยชน์ต่อองค์กรจะเห็นได้ว่าทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ทั้งหมด ส่วนด้านที่ 3 ด้านการสนับสนุนสู่การปฏิบัติจริง (Idea Realization) จำเป็นต้องมีผู้บริหารหรือหน่วยงานมาสนับสนุนผลักดันให้เกิดผลต่อไปสอดคล้องกับแนวคิดของ Janssen (2004) การสร้างแนวคิดใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์ในโดเมนใดโดเมนหนึ่งและแนวโน้มที่เกิดขึ้นใหม่มักเป็นสาเหตุของการสร้างแนวคิดใหม่ แนวคิดที่สร้างขึ้นในกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางสังคมเพื่อหาผู้สนับสนุนและเพื่อสร้างกลุ่มผู้สนับสนุนที่เป็นพลังที่จำเป็นในการทำความเข้าใจกับแนวคิด กระบวนการคิดนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความคิดสร้างสรรค์ด้วยการสร้างต้นแบบหรือรูปแบบของนวัตกรรมและนำมาประยุกต์ใช้กับบทบาทงานกลุ่มหรือองค์กรทั้งหมด ดังปรากฏในภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 นวัตกรรมในการนำเสนองานควบคุมยาสูบประยุกต์ใช้พีเจเจอร์โพสตร์เลีย

ผลจากงานวิจัยเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมพบว่า สมาชิกสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมในงานควบคุมยาสูบที่ได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เช่น การสร้างแนวคิดการรวมกลุ่มแบบสัญญาไม่มีชื่อ เพื่อรวบรวมเงินสำหรับผู้ที่ตั้งใจจะนำเงินไปซื้อบุหรี่มาสูบให้นำเงินจำนวนนั้นมาฝากไว้กับคนดูแลในกลุ่ม และใครไม่สามารถทำได้หรือแอบสูบบุหรี่จะถูกปรับเมื่อครบ 1 ปีนำปัสสาวะมาตรวจถ้าไม่พบสารนิโคติน ก็จะสามารถนำเงินที่ฝากไว้ในกลุ่มกลับออกไปได้พร้อมดอกเบี้ยที่เกิดจากค่าปรับของคนที่ไม่ฝืน หรือ การนำบุหรี่มาผูกกับความเชื่อทางศาสนา โดยให้มีการสาบานต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ตนเชื่อถือ และให้ภริยา บุตร หรือคนสนิทเป็นพยานและให้คอยช่วยตรวจสอบ หรือวิธีการติดตั้งกล่องจับผิดผู้ที่ไม่ฝืนกระทำผิดสูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ เช่น โรงพยาบาล สถานศึกษา มีการเพิ่มบทลงโทษให้แก่บุคลากรที่สมควรเป็นตัวอย่างด้วย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. นำแนวคิดการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในบริบทการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากร
2. นำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มาเป็นแนวทางในการบูรณาการเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในองค์กร
3. ควรมีการสำรวจทรัพยากรในองค์กรและรู้จักการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์การทำงานในปัจจุบัน และวางแผนการใช้งานให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์
4. ก่อนการจัดการเรียนหรือการฝึกอบรมนั้นควรสำรวจพฤติกรรมในการใช้งานทางเทคโนโลยีและชีวิตประจำวันความถี่ ช่วงเวลา ในการใช้และการให้ความร่วมมือได้อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษางานวิจัยในการสร้างแรงจูงใจในการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพของบุคลากร
2. ควรมีการศึกษางานวิจัยเพื่อจัดทำคู่มือในการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับหน่วยงานหรือองค์กร โดยศึกษาจากในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นกรณีศึกษานำมาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยในยุคปัจจุบัน ควรมีการศึกษาวิจัยการสร้างนวัตกรรมให้หลากหลายทางวิชาชีพ ในเรื่องของการนำความคิดที่ได้สู่การปฏิบัติเนื่องจากในกรณีศึกษานี้มีเพียง นักวิชาการ ครู อาจารย์ และพยาบาลวิชาชีพเท่านั้น อาจจะต้องศึกษาถึงผู้บริหารหรือผู้มีส่วนสำคัญที่สามารถผลักดันแนวคิดสู่การปฏิบัติทำให้นวัตกรรมที่ได้สามารถนำไปใช้ในวงกว้างขึ้น

บรรณานุกรม

- Allaymoun, M. H., & Trausan-Matu, S. (2016). *Analysis of collaboration in CSCL chat using rhetorical schemas*. Paper presented at the Information and Communication Systems (ICICS), 2016 7th International Conference on.
- Amabile, T. M. (2012). *Working Papers: Componential Theory of Creativity*. UK: Harvard Business School.
- Badea, I., & Trausan-Matu, S. (2014). *CSCL chats' analysis using time series*. Paper presented at the RoEduNet Conference 13th Edition: Networking in Education and Research Joint Event RENAM 8th Conference, 2014.
- Beaudin, B. P. (1999). Keeping online asynchronous discussions on topic. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 3(2), 41-53.
- Bohm, D., Factor, D., & Garrett, P. (1991). Dialogue: A proposal. Retrieved April, 24, 2006.
- Bonk, C., & Dennen, V. (1999). Breakout from learner issues. *International Journal of Educational Telecommunication*, 5(4), 387-410.
- Coomey, M., & Stephenson, J. (2001). Online learning: it is all about dialogue, involvement, support and control-according to the research. *Teaching and learning online: Pedagogies for new technologies*, 37-52.
- Crook, C. (1994). *Computers and the Collaborative Experience of Learning* Routledge.
- Daft, R. L., & Lengel, R. H. (1986). Organizational information requirements, media richness and structural design. *Management science*, 32(5), 554-571.
- Drucker, P. F. (1985). The discipline of innovation. *Harvard business review*, 63(3), 67-72.

- Ellis, C. A., Gibbs, S. J., & Rein, G. (1991). Groupware: some issues and experiences. *Communications of the ACM*, 34(1), 39-58.
- Guan, J., & Alkinkemer, K. (2002). Instant messaging: Chatting with your customers online and beyond. *AMCIS 2002 Proceedings*, 67.
- Guzdial, M., & Turns, J. (2000). Effective discussion through a computer-mediated anchored forum. *The journal of the learning sciences*, 9(4), 437-469.
- Isaacs, W. (1999). *Dialogue and the art of thinking together: A pioneering approach to communicating in business and in life*: Crown Business.
- James-Moore, S. M., & Gibbons, A. (1997). Is lean manufacture universally relevant? An investigative methodology. *International Journal of Operations & Production Management*, 17(9), 899-911.
- Janssen, O. (2004). How fairness perceptions make innovative behavior more or less stressful. *Journal of Organizational Behavior*, 25(2), 201-215.
- Jianhua, Z., Kedong, L., & Akahori, K. (2001). *Modeling and system design for web-based collaborative learning*. Paper presented at the Proceedings of 2nd international conference on information.
- Johansen, S. (1991). Estimation and hypothesis testing of cointegration vectors in Gaussian vector autoregressive models. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 1551-1580.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Smith, K. A. (1998). *Active learning: Cooperation in the college classroom*: ERIC.
- Jy, W., & Lin, D. H. (1997). CSCL Theories. Retrieved from https://nanopdf.com/download/hsiao_pdf

- Koschmann, T. D. (1994). Toward a theory of computer support for collaborative learning. *The journal of the learning sciences, 3*(3), 219-225.
- Lai, J., Lui, S. S., & Tsang, E. W. (2016). Intrafirm knowledge transfer and employee innovative behavior: The role of total and balanced knowledge flows. *Journal of Product Innovation Management, 33*(1), 90-103.
- Laurillard, D. (2007). Pedagogical forms of mobile learning: framing research questions.
- Lehtinen, E., Hakkarainen, K., Lipponen, L., Rahikainen, M., & Muukkonen, H. (1999). Computer supported collaborative learning: A review. *The JHGI Giesbers reports on education, 10*, 1999.
- Lewis, S., Pea, R., & Rosen, J. (2010). Beyond participation to co-creation of meaning: mobile social media in generative learning communities. *Social Science Information, 49*(3), 351-369.
- Lukes, M., & Stephan, U. (2017). Measuring employee innovation: a review of existing scales and the development of the innovative behavior and innovation support inventories across cultures. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research, 23*(1), 136-158.
- Lukoto, K., & Chan, K.-Y. (2016). *The perception of innovative organisational culture and its influence on employee innovative work behaviour*. Paper presented at the Management of Engineering and Technology (PICMET), 2016 Portland International Conference on.
- Prates, E. M. d. O. R. (2012). *Investigative dialogue as an instrument for learning and student autonomy*. Paper presented at the Estilos de aprendizaje: investigaciones y experiencias:[V Congreso Mundial de Estilos de Aprendizaje], Santander, 27, 28 y 29 de junio de 2012.

- Resta, P. (1995). In *Computer Supported Collaborative Learning (CSCL'95) Indiana University*. Bloomington.
- Schein, E. H. (1993). On dialogue, culture, and organizational learning. *Organizational dynamics*, 22(2), 40-52.
- Stahl, G., Koschmann, T. D., & Suthers, D. D. (2006). *Computer-supported collaborative learning*: na.
- Tesoriero, R., Fardoun, H. M., & Awada, H. (2017). *Chat-Based Application to Support CSCL Activities*. Paper presented at the International Conference on Social Computing and Social Media.
- Wityk, R. J., Goldsborough, M. A., Hillis, A., Beauchamp, N., Barker, P. B., Borowicz Jr, L. M., & McKhann, G. M. (2001). Diffusion-and perfusion-weighted brain magnetic resonance imaging in patients with neurologic complications after cardiac surgery. *Archives of Neurology*, 58(4), 571-576.
- Yuan, F., & Woodman, R. W. (2010). Innovative behavior in the workplace: The role of performance and image outcome expectations. *Academy of Management Journal*, 53(2), 323-342.

ภาษาไทย

- เต็มทรัพย์ จันเพชร. (2557). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานของผู้ช่วยพยาบาลโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและสุนทรียสนทนา. (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- เทียนทิพย์ เคียรเมชัน. (2558). กระบวนการตลาดเพื่อสังคมในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ: กรณีศึกษาโครงการกิจกรรมบ้านปลอดบุหรี่ มูลนิธิธรรมาภิบาลเพื่อการไม่สูบบุหรี่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

เนาวนิตย์ สงคราม. (2557). การสร้างนวัตกรรม เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรมจากพื้นฐาน การวิจัยและการนำไปใช้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เปรมฤดี บุญตามช่วย. (2550). การตกเป็นเหยื่อจากการคุกคามทางอินเทอร์เน็ต : ศึกษากรณีผู้ใช้โปรแกรมสนทนาทางอินเทอร์เน็ต. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

เอกรัตน์ รวยรวย. (2560). กรอบแนวคิดในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวทางของชุมชนกระบวนการ Paper presented at the การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติสหวิทยาการสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งที่ 2 มจร, 20-21 กรกฎาคม 2560 ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) จังหวัดกรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โชคธำรงค์ จงจอหอ และ ยศยาดา สิทธิวงษ์. (2558). การใช้กิจกรรมสุนทรียสนทนาและการฟังอย่างลึกซึ้งเพื่อส่งเสริมทักษะการรู้สารสนเทศ สำหรับเจนเนอเรชันวาย: ประสบการณ์จากความร่วมมือแบบไตรภาคี (The Use of Dialogue and Deep Listening to Enhance Information Literacy Skills for Gen Y). *The Experiences of Trilateral Cooperation. PULINET Journal*, 1(3).

โสฬส ศิริไสย์. (2548). วิธีการสนทนาแบบมนุษย์สัมพันธ์สมนุษย์ และการเปลี่ยนวิธีคิดด้วยการฟังอย่างลึกซึ้ง. นครปฐม: สำนักงานทรานส์ทีม เครือข่ายการวิจัยบูรณาการลุ่มน้ำท่าจีน-แม่กลอง คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2550). *E-Instructional Design* วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์. กรุงเทพมหานคร: นัยตำราและเอกสารวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไลน์. (2558). ไลน์. Retrieved from <https://line.me/th/>

กลุ่มประชาสัมพันธ์และเผยแพร่สำนักโฆษก. (2560). นายกรัฐมนตรีย้ำการขับเคลื่อน Thailand 4.0 ทุกคนต้องร่วมกันขับเคลื่อนนวัตกรรม สร้างสังคมคุณภาพ เพื่อนำประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง

และ ย้ง ยี่ น . Retrieved from <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/3981>

กองสุขศึกษา. (2556). การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของชุมชน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

กาญจนา เจือบุญ. (2557). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการของบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร., 11(52), 8.

คาลอส บุญสุภา. (2560). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมในองค์กร Social Network Behavior in Organization. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์, 3(1).

จินตนา จันทะวงศ์. (2554). ลักษณะนวัตกรรมของสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก ก: กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี [Press release]

จินตวีร์ คล้ายสังข์ และ ประกอบ กรณีกิจ. (2555). การพัฒนารูปแบบอีเลิร์นนิ่งแบบผสมผสานโดยใช้บันทึกสะท้อนการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ที่ส่งเสริมความใฝ่รู้และความจำคงทนในการจำของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [Press release]

จินตวีร์ มั่นสกุล. (2551). โครงการการสังเคราะห์รูปแบบ เทคนิค วิธีการ กระบวนการ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ช่วงชั้นที่ 2) [Press release]

ชวิตรา ดันติมาลา. (2555). ซิมซิมอิ เพื่อนแก้เหงาหรือเพื่อนหยาบคาย. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ, 13(2).

ชัชวาลย์ หลิวเจริญ. (2559). การใช้โซเชียล แมสเสจจิง ในการสื่อสารเพื่อสร้างความร่วมมือและจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคคลในองค์กร. วารสารนักบริหาร *Executive Journal*, 36(1).

- ตรีทิพย์ บุญเยี่ยม. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุทุกระดับที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคล และระดับกลุ่มงานเพื่อสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในบริษัทเอกชนของไทย. (ปริญญาคุษฎีบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ชนกฤต แซ่ไคว้. (2557). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมในประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจ, 34, 47-58.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2555). การพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย: คุณสมบัตินวัตกรรมเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพรรณ พละชีวะ. (2560). การเสริมสร้างทักษะเมตาคognitionชั้นด้วยคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันที่ใช้เทคนิคการระดมสมองและเทคนิคการโต้แย้งในการเรียนแบบโครงการเป็นฐานที่ใช้คำถามเชิงกลยุทธ์เมตาคognitionชั้นสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย [Press release]
- ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ. (2552). การเรียนรู้ร่วมกันบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์และการใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์, 37(3).
- ปรีชา อุปโยคิน. (2557). รูปแบบการควบคุมทางสังคม เพื่อการเลิกสูบบุหรี่ : การบูรณาการความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชุมชนกับระบบการบริการสุขภาพของรัฐระดับชุมชน [Press release]
- พรณี ลีกิจวัฒน์. (2556). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์. (2557). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชน (Excessive Internet Usage Behavioral in Adolescents). *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 15(2), 173-178.
- รัตนพร ทองรอด. (2557). นวัตกรรมการศึกษา. Retrieved from <https://sites.google.com/site/sghurhoaiykgphgphg/extra-credit>

- ลดาวัลย์ รวมเมฆ. (2550). เล่าเรื่อง *Dialouge* สุนทรียสนทนา พัฒนาคน พัฒนางานบริการพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ลักขณา สริวัฒน์. (2557). จิตวิทยาสำหรับครู. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- วรวิทย์ อ่อนน่วม. (2555). ปรัชญาการนทางการสื่อสารยุคดิจิทัล. *APHEIT Journal*, 18(1), 212-220.
- วสันต์ สุทธาวาศ และ ประสพชัย พสุนนท์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสร้างนวัตกรรมระดับบุคคลในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Veridian E-Journal ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 8(1), 530-545.
- วิโรจน์ วัชรอมปราโมทย์. (2547). การพัฒนารูปแบบโปรแกรมสนทนาออนไลน์ที่ใช้เทคนิคกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วม สำหรับนิสิตบัณฑิตศึกษา. (ปริญาดุขฎิบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). องค์กรเรียนรู้. *วิชาการศึกษาศาสตร์*, 1, 9-11.
- วิชุดา รัตนเพียร. (2545). การเรียนการสอนบนเว็บชั้นนำ เอกสารประกอบการสอนวิชาการเรียนการสอนบนเว็บชั้นนำ. (ปริญาดุขฎิบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วิทยา อารีราชฎร์. (2548). การบูรณาการการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในระบบช่วยสอนปัญญาประดิษฐ์รูปแบบระบบช่วยสอนปัญญาประดิษฐ์แบบมีส่วนร่วมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์. *วารสารเทคโนโลยีสารสนเทศ*, 1(1), 72-80.
- วิศิษฐ์ วังวิญญ. (2552). ปฏิวัติความรู้ในถ้วยน้ำชา. กรุงเทพมหานคร: วงน้ำชา.
- ศรีเทียน ดรีศิริรัตน์. (2557). สุนทรียสนทนา: สร้างสรปัญญาตน: The Creation of Human Wisdom. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ (Journal of Nursing Science and Health)*, 37(3), 132-139.
- ศิริพร ปัญญาเมธิกุล. (2546). การส่งผลต่อกันระหว่งการเชื่อมโยงความ การมอบผลัดและความเกี่ยวข้องของเรื่องที่สนทนา. (ปริญาดุขฎิบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

- ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์. (2559). สรุป 25 ปีการควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ.2535-2560. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- ศิวินิต อรรถวฤกษ์กุล. (2551). การพัฒนากระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้อย่างร่วมมือตามแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อสร้างพฤติกรรมการสร้างความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ศุภศิลาป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2556). การนำเสนอรายการโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล. *Panyapiwat Journal*, 7(2), 245-257.
- สนั่น เกชาจารี. (2552). การสร้างองค์กรแห่งการบริหารตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อศักยภาพในการแข่งขันที่ดียิ่ง.
- สามารถ อัยกร. (2558). การจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา. *Sakon Nakhon Graduate Studies Journal*, 13(61), 21-30.
- สำนักงานควบคุมการบริโภคยาสูบ. (2559). การใช้แผนยุทธศาสตร์ควบคุมยาสูบ. นนทบุรี: บริษัท ไนซ์ เอิร์ธ ดีไซน์ จำกัด.
- สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2557). นิยามวัฒนธรรม.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2551). เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Vol. พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วิทยพัฒน์.
- สุจิตรา ธนानันท์. (2555). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Vol. พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐประศาสนศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำตรวจแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณีกิจ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข ภาควิชาครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ ภาควิชาครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒนกุล ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. อาจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ศรีฟ้า ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. อาจารย์ ดร.ชุตินันท์ สวัสดิ์พิงศ์ สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนผู้ใหญ่และงานสาธารณสุข

1. รองศาสตราจารย์ ดร.นิภาพรรณ กังสกุลนิติ ภาควิชาวิศวกรรมสุขาภิบาล
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. รองศาสตราจารย์ ดร.นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์ ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุข
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัตน์ ปทุมเจริญวัฒนา สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี ภาควิชาการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนิดา ปรีชาวงษ์ ภาควิชาการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชรัตน์ มังคละศิริ รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม
7. ดร.วรรณิษฐ์ ลำไย หัวหน้าโครงการสนับสนุนกิจกรรมสร้างกระแส
แสดงจุดยืนหนูนพ.ร.บ. ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ
8. ดร.วศิน พิพัฒน์ฉัตร คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
9. ดร.มัธยะ ยุวมิตร คณะโลจิสติกส์ มหาวิทยาลัยบูรพา
10. อาจารย์น้ำผึ้ง สุดแนว ครูสาขาวิชาสุขศึกษา โรงเรียนศรีอยุธยา
ในพระอุปถัมภ์ฯ

ผู้เชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.อดิวงค์ สุขาโต ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิจิตรพงศ์ สุนทรพิพิธ ภาควิชาชีวสถิติ
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
4. ดร.อุดม หงส์ชาติกุล ผู้ก่อตั้งและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร
Social Lab Thailand

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

1. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
2. แบบประเมินรับรอง (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

แบบสัมภาษณ์การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้
ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับ
ภาคีเครือข่ายสุขภาพ

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1. เริ่มการสนทนา

1.1 อธิบายวัตถุประสงค์

1.2 อธิบายขอบเขตของการสัมภาษณ์

1.3 ขออนุญาตบันทึกเทป

2. การเริ่มสัมภาษณ์

2.1 ท่านคิดว่าองค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ทั้ง 5 องค์ประกอบมีความเหมาะสมหรือไม่ และควรจะมีเพิ่มเติมองค์ประกอบใดเพื่อให้รูปแบบสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model)
- กระบวนการจัดการเรียนรู้ (CSCL)
- ผู้ดำเนินการ (Key Actor)
- การสานเสวนาสุนทรียสนทนา (Dialogue)
- การวัดและการประเมินผล (Evaluation)

2.2 ท่านคิดว่ากิจกรรมและเครื่องมือของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความเหมาะสมหรือไม่ และควรจะมีเพิ่มเติมกิจกรรมและเครื่องมือใดเพื่อให้รูปแบบสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

- คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน (CSCL)
- โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Chat Model)
- แนวคิดสุนทรียสนทนา (Dialogue Concept)

2.3 ท่านคิดว่าขั้นตอนรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ทั้ง 5 ขั้นตอน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

- การจัดการโปรแกรมการสนทนาออนไลน์
- การประสานงานผู้ดำเนินการ
- การดำเนินการจัดการเรียนรู้
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มสนทนา
- การวัดและการประเมินผล

2.4 ท่านคิดว่ารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพได้หรือไม่ อย่างไร

2.5 ท่านคิดว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใดในการนำรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ และถ้ามีการนำไปใช้ท่านมีข้อเสนอแนะ และข้อพึงระวังในการใช้รูปแบบอย่างไร

**แบบประเมิน (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ**

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

DEVELOPMENT OF CHAT MODEL IN COMPUTER-SUPPORTED COLLABORATIVE LEARNING BASED ON DIALOGUE CONCEPT TO ENHANCE INNOVATIVE BEHAVIOR FOR PUBLIC HEALTH ALLIANCE

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์

ผู้วิจัย นางสาวศิริกร เพมบริดจ์ นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้ในการเรียนการสอนจริง

คำชี้แจง

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 5 ตอน ได้แก่ 1) ภาพรวมของรูปแบบฯ 2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ 3) ขั้นตอนการสนทนาตามรูปแบบฯ 4) การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ และ 5) การใช้งานรูปแบบฯ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

5 หมายถึง แน่ใจว่าหัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุด

- 4 หมายถึง แน่ใจว่าหัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมมาก
 3 หมายถึง แน่ใจว่าหัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมปานกลาง
 2 หมายถึง แน่ใจว่าหัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมน้อย
 1 หมายถึง แน่ใจว่าหัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ชื่อผู้ประเมิน

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 1 ภาพรวมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
 สุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หัวข้อการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ภาพรวม						
1. วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างไร						
2. หลักการและแนวคิดพื้นฐานในการ พัฒนารูปแบบฯ						
3. องค์ประกอบของรูปแบบฯ						
4. ขั้นตอนของการสนทนารูปแบบฯ						
5. การจัดการเรียนของรูปแบบฯ						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาพรวมของรูปแบบฯ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้
ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หัวข้อการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
องค์ประกอบ						
1. องค์ประกอบด้านโปรแกรมการสนทนาออนไลน์						
2. องค์ประกอบด้านสมาชิก						
3. องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้						
4. องค์ประกอบด้านการสื่อสารกลุ่มสนทนา						
5. องค์ประกอบด้านการวัดและการประเมินผล						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบฯ

.....

.....

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการสนทนาตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตาม
แนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หัวข้อการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ขั้นตอนการสนทนา						
1. การสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา						
2. การใช้ความชำนาญในการสนทนา						
3. การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา						
4. การสนทนาแนวความคิดสู่การปฏิบัติ						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับขั้นตอนการสนทนาของรูปแบบฯ

.....

.....

ตอนที่ 4 การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หัวข้อการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
การจัดการเรียนรู้						
1. ขั้นเตรียมการสร้างนวัตกรรม						
1.1 การปฐมนิเทศแนะนำวัตถุประสงค์ทำ ข้อตกลงร่วมกัน						
2. ขั้นดำเนินการสร้างนวัตกรรม						
2.1 การกำหนดหัวข้อประเด็นที่ศึกษา						
2.2 ให้อตัวอย่างแนวคิดที่ส่งเสริมนวัตกรรม						
2.3 ดำเนินกิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิด						
2.4 บอกเป้าหมายความสำเร็จและอุปสรรคข้อ ค้นพบ						
2.5 ประเมินสิ่งที่สมาชิกได้เรียนรู้จากกิจกรรม						
3. ขั้นสรุปและประเมินผล						
3.1 การวัดและการประเมินผล						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบฯ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 การใช้งานรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
สุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

หัวข้อการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
การใช้งาน						
1. รูปแบบการเรียนรู้ฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้จัดการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ได้จริง						
2. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ						
3. องค์ประกอบที่ใช้ในการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ						
4. รูปแบบจัดกิจกรรมฯ ที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมได้จริง						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้งานตามรูปแบบฯ

.....

.....

จากการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่า

- รูปแบบมีความเหมาะสมดีแล้ว สามารถนำไปใช้ทดลองได้
- รูปแบบมีความเหมาะสม แต่ควรปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้
- รูปแบบยังไม่มีที่เหมาะสม

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....

ผู้วิจัยกราบขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของรูปแบบอันเป็นประโยชน์ต่อ
งานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบฯ
2. ผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้
3. แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน
4. แบบสอบถามความคิดเห็นในการเรียนด้วยรูปแบบฯ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ และทำแบบวัดส่งพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน

วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน

ประจำวันที่ 10-16 กันยายน 2561 (สัปดาห์ที่ 1)

การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. เพื่อแนะนำรายวิชาและแนวทางการเรียนรู้ในระบบออนไลน์	คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นการใช้งานเทคโนโลยีเพื่อแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และการสื่อสารเพื่อให้ เกิดการเรียนรู้ในลักษณะเชื่อมโยงความคิดผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในเครือข่ายสังคมออนไลน์	<u>สัปดาห์ที่ 1</u> จัดกิจกรรมฝึกอบรมขั้นที่ 1 การทำความรู้จักสร้างความรู้ความคุ้นเคยในการสนทนา	- Power Point แนะนำรายวิชา	- ความตั้งใจ
2. เพื่อสอบถามความสามารถของการแสดงพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมที่มีต่อการใช้งานคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน	เครื่องมือผสมผสานเวลาและไม่ผสมผสานเวลา ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน เน้นสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนวัยผู้ใหญ่ ที่มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับความคิดเห็น แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ	1. ปฐมนิเทศ อาจารย์แนะนำรายวิชาอธิบายถึงแนวทางการเรียน การฝึกอบรมใน TRC e-learning ซึ่งมีข้อตกลงร่วมกันในการเรียนการวัดและประเมินผล 2. การตั้งกลุ่มใน Line Program รวบรวมสมาชิก 30 คน ตั้งชื่อกลุ่มว่า E-Learning มีการแนะนำตัวทำความรู้จักกัน 3. สมาชิกซักถามทำข้อตกลงในการเรียนร่วมกัน	- โปรแกรมการสนทนาออนไลน์	- ความตั้งใจ - การมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็น - เกณฑ์การให้คะแนนตามแบบวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	<p>ส่วนของการบูรณาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมเชิง นวัตกรรม</p>	<p>4. ทำแบบวัด พฤติกรรมเชิง นวัตกรรมก่อนเรียน ทดสอบความสามารถ ของการแสดง พฤติกรรม เชิงนวัตกรรมที่มี ต่อการใช้งาน คอมพิวเตอร์สนับสนุน การเรียนรู้ร่วมกัน บนระบบเครือข่าย สังคมออนไลน์กับ การปฏิบัติงาน</p>	<p>- แบบวัด พฤติกรรม เชิงนวัตกรรม ก่อนเรียน</p>	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง กิจกรรมฝึกอบรมผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ TRC e-learning

วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน

ประจำวันที่ 17 กันยายน - 1 ตุลาคม 2561 (สัปดาห์ที่ 2-4)

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. เพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรมของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการทำงานด้านควบคุมยาสูบ	กระบวนการจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการควบคุมยาสูบด้วย	ชั้นที่ 2 การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดำเนินกิจกรรมดังนี้	- ระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ เรื่อง วิชาการควบคุมยาสูบ - โปรแกรมการสนทนาออนไลน์	- ความตั้งใจ
2. เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องการควบคุมยาสูบ	กระบวนการสุนทรียสนทนาเป็นกระบวนการระดมความคิดพัฒนาการเรียนรู้ด้วยขั้นตอน	<u>สัปดาห์ที่ 2</u> 1. การจัดการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์		- การมีส่วนร่วมในการแสดงความความคิดเห็น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการเชื่อมโยงช่องทางสื่อสารระหว่างกันในการร่วมสร้างความคิดเพื่อการควบคุมยาสูบ	การเรียนรู้ด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา 2) การใช้ความชำนาญในการสนทนาด้วย	2. การดำเนินกิจกรรมในห้องสนทนาคู่ควบกับการเรียนในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3. สมาชิกเข้าสู่บทเรียน 5 บท		

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
4. เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกสร้างพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม รู้จักเชื่อมโยงองค์ความรู้ ทัศนะแนวคิดที่ได้กับบทบาทการทำงานเพื่อการควบคุมยาสูบ	ทรัพยากรโปรแกรม การสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์ 3) การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา 4) การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติจริง โดยสมาชิกผู้เรียนจะต้องประยุกต์องค์ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมยาสูบสู่กระบวนการสร้างนวัตกรรม ต้องรู้จักการใช้เทคโนโลยี ใช้โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ (Line Program) ซึ่งเป็นเครื่องมือหนึ่งของคอมพิวเตอร์ สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิด สร้างไอเดียใหม่ และสามารถนำเสนอไอเดียได้ ด้วยการส่งข้อความแชทโต้ตอบกัน	เรียนเนื้อหาวิชาการ ควบคุมยาสูบ 4. แบ่งกลุ่มย่อย ดำเนินกิจกรรมการสร้างนวัตกรรม การกำหนดประเด็นศึกษาและมีการให้ตัวอย่างนวัตกรรม เพื่อกระตุ้นไอเดีย เสริมสร้างความคิด 5. กำหนดผู้ดำเนินการ (Key Actors) เป็นผู้จัดประเด็นสนทนา วางแผน ตั้งเป้าหมายความสำเร็จ กำหนดจุดมุ่งหมายที่มีต่อการเรียนรู้และรับฟังข้อคิดเห็น สนับสนุนการแชทโต้ตอบของสมาชิก ชั้นที่ 3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา สัปดาห์ที่ 3 6. สมาชิกร่วมสนทนาและตั้งคำถามค้นหา คำตอบร่วมกันในการสร้างนวัตกรรม	- ตัวอย่างนวัตกรรม การ - โปรแกรมการสนทนาออนไลน์	- ความเป็นผู้นำ - ความกระตือรือร้น

จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อ การเรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล
		<p>และทำกิจกรรมผ่านโปรแกรมสนทนาออนไลน์ในทำกิจกรรม 3 กิจกรรมในช่องทางดังนี้ (Line Program)</p> <p>1) ช่องทางนัดหมายผ่านปฏิทินกิจกรรม เพื่อนัดวันเวลาในกลุ่ม เพื่อให้สมาชิกพูดคุยปรึกษากันถึงประเด็นที่ศึกษา</p> <p>2) ช่องทางแลตเตอร์ชัฟเฟิล ใช้ในการแบ่งหน้าที่กันระดมสมองและการสร้างความคิดร่วมกันโดยผู้ดำเนินการจัดทำข้อสรุปไต่เตี้ยประจำกลุ่มกิจกรรมที่</p> <p>3) ช่องทางโพสต์รีเรย์ เพื่อตั้งหัวข้อและกระตุ้นใจให้สมาชิกกลุ่มอื่นๆเตรียมพร้อมในการรวบรวมสรุปข้อมูล</p>	<p>- สื่อการสอน ใช้ Line Schedule</p> <p>- สื่อการสอน ใช้ Ladder Shuffle</p> <p>- สื่อการสอน ใช้ Post Relay</p>	<p>- การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม</p> <p>- การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น</p> <p>- ความร่วมมือ</p>

จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อ การเรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล
		<p>ประจำกลุ่ม พร้อมนัดหมาย การนำเสนอผลงาน ร่วมกันผ่าน การโพสต์เชิญชวน</p> <p>7. บันทึกข้อมูลลง บนแบบสังเกต พฤติกรรม เพื่อ ประเมินผู้เรียน รายบุคคล <u>สัปดาห์ที่ 4</u></p> <p>8. มีการให้รางวัล ตามคุณสมบัติ บุคคลที่โดดเด่น ตามที่ผู้สอนกำหนด ไว้ เช่น ความตั้งใจ ความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ที่ได้รับ ความตรงต่อเวลา</p> <p>9. ทำแบบทดสอบ หลังเรียน 5 บทเรียนในระบบ ระบบเครือข่าย สังคมออนไลน์ ชั้นที่ 4 การพัฒนา ความคิดจาก การสนทนา</p> <p>10. ประเมิน พฤติกรรมโดยรวม</p>	<p>- แบบสังเกต พฤติกรรม ระหว่างเรียน</p> <p>- ระบบ เครือข่าย สังคม ออนไลน์</p> <p>- เกือบ ร่องรอย</p>	<p>- ความตั้งใจ</p> <p>- ความตั้งใจ</p> <p>- การหักท่าย กันเชื่อมโยง ประโยชน์</p>

จุดประสงค์ การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อ การเรียนรู้	การวัดและ ประเมินผล
		ของสมาชิกว่ามีการ วางแผนทาง การนำไปใช้ต่อยอด ตามเป้าหมายและ วัตถุประสงค์ของ กระบวนการจัดการ เรียนรู้	ออนไลน์ใน ห้องสนทนา	สนทนาเพื่อ เกิดการ แลกเปลี่ยน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง ทำแบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมหลังเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็น

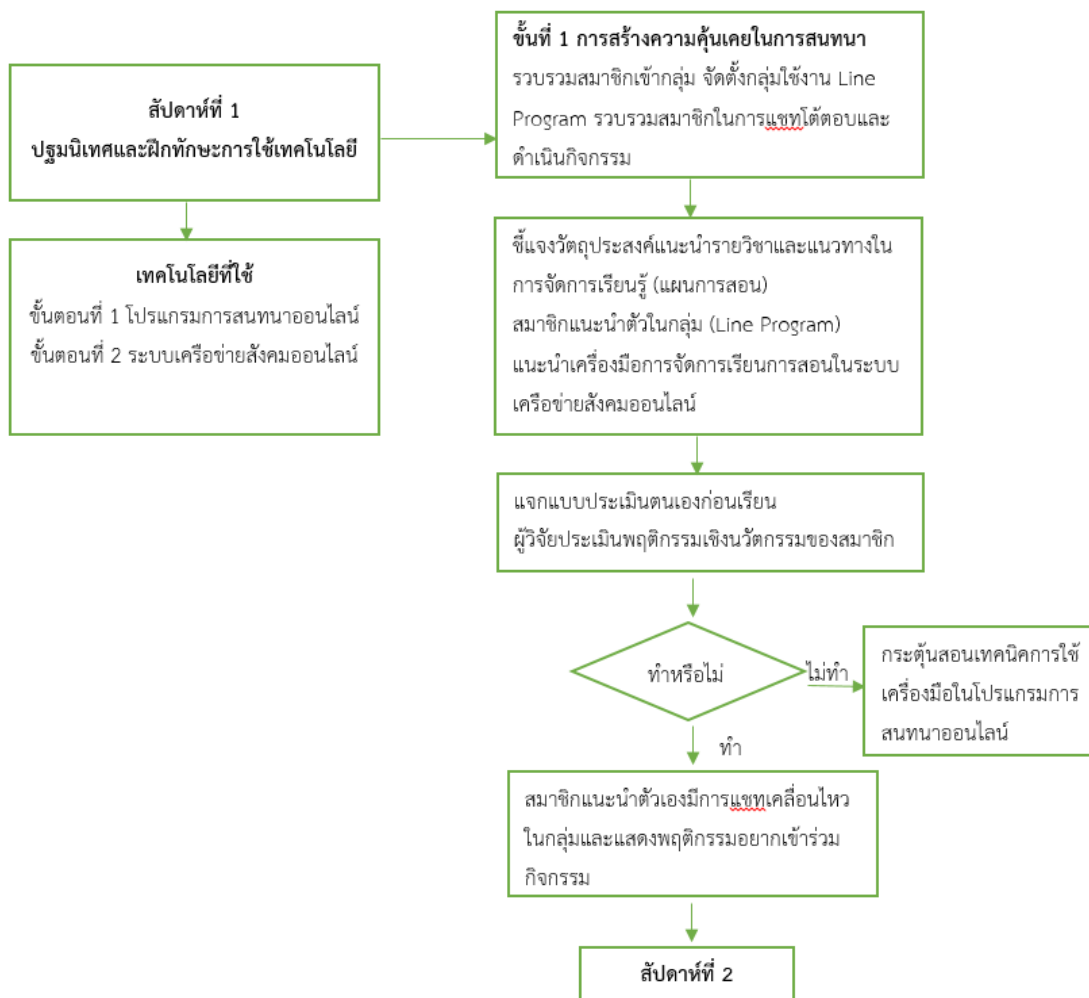
วิชา การควบคุมยาสูบ จำนวนผู้เรียนทั้งหมด 30 คน

ประจำวันที่ 1-8 ตุลาคม 2561 (สัปดาห์ที่ 5)

จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
1. เพื่อวัดการ แสดงพฤติกรรม เชิงนวัตกรรม 2. เพื่อสอบถาม ความคิดเห็น ของสมาชิกใน การเรียนรู้ด้วย รูปแบบฯ	พฤติกรรมเชิง นวัตกรรม เป็นการ สร้างความคิดเบื้องต้น และการประยุกต์ใช้ แนวคิดใหม่ ๆ ภายใน บทบาทการทำงาน กลุ่มหรือองค์กร ใน การปฏิบัติการกิจของ กระบวนการทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ แบ่งการให้วัดคะแนน 3 ด้าน คือ 1) ในส่วน ของการสร้างความคิด (Idea Generation) เป็นการแสดงออกถึง การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ กระบวนการคิด การ นำเสนอความคิด การ ผลักดันแนวคิดที่เป็น ประโยชน์ 2) ส่วนของ การสนับสนุนความคิด (Idea Promotion)	<u>สัปดาห์ที่ 5</u> 1. ทำแบบวัด พฤติกรรมหลัง เรียนส่งแบบวัดให้ พฤติกรรมเชิง นวัตกรรมให้ผู้เรียน 2. ผู้เรียนทำแบบ วัดพฤติกรรมเชิง นวัตกรรมพร้อมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความ คิดเห็นการเรียนรู้ 3. ทำแบบสอบถาม ความคิดเห็นของ ผู้เรียนในการ เรียนรู้ด้วย รูปแบบฯ ส่งแบบสอบถาม ความคิดเห็น 4. ผู้เรียนทำ แบบทดสอบ	- แบบวัด พฤติกรรมเชิง นวัตกรรมหลัง เรียน - แบบสอบถาม ความคิดเห็น ของผู้เรียนใน การเรียนรู้ด้วย รูปแบบฯ	- การสร้าง ความคิด - การมีส่วน ร่วมในการ แสดงความ คิดเห็น - เกณฑ์การ ให้คะแนน ตามแบบวัด พฤติกรรม เชิงนวัตกรรม

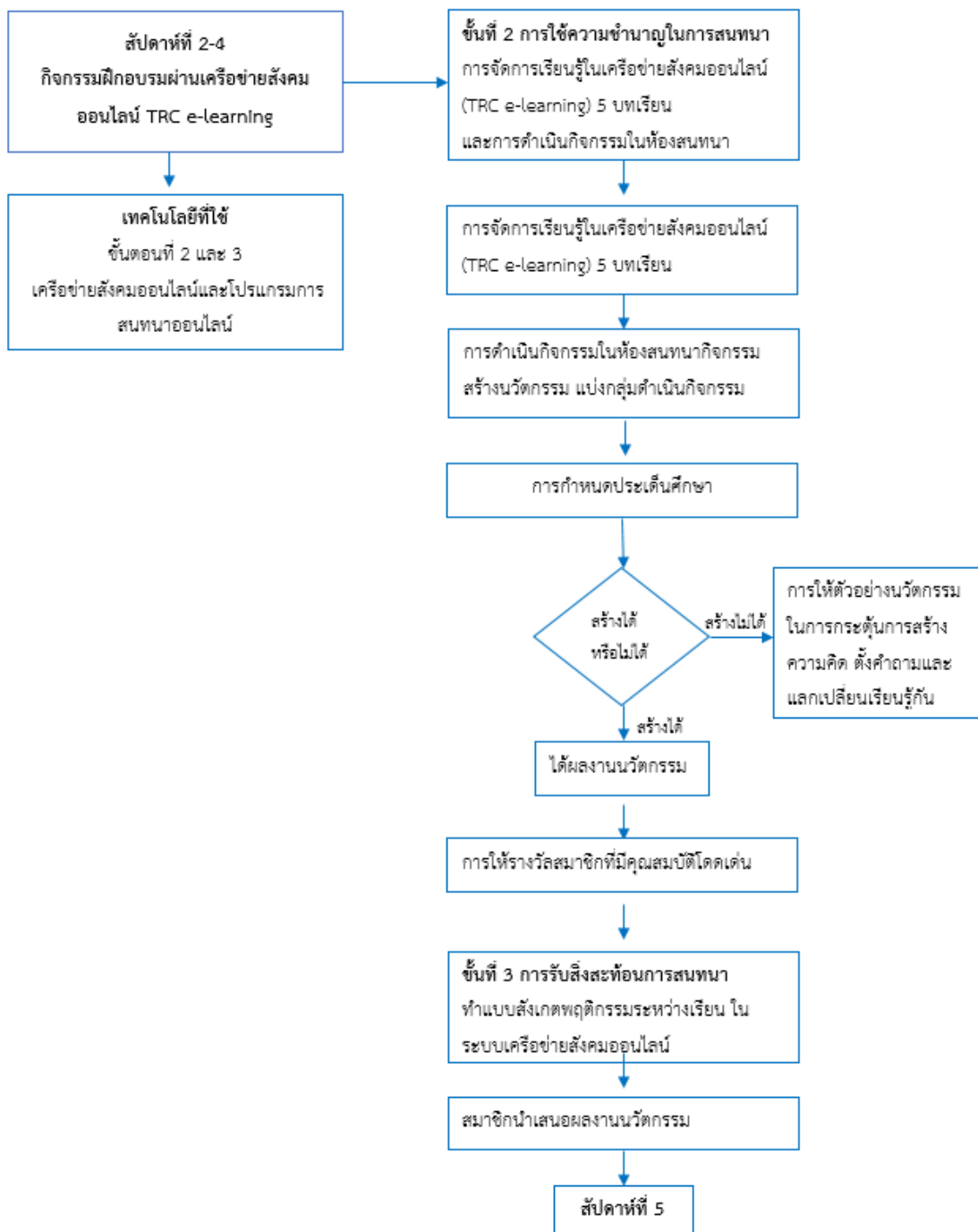
จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล
	<p>เป็นการสนับสนุนและผลักดันความคิดให้เกิดแนวทางจัดกิจกรรมโดยสนับสนุนการสร้างพันธมิตรและตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) ส่วนของการนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization) เป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการทำงาน ยอมรับกระบวนการทางนวัตกรรม การประยุกต์ใช้งานทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง นำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ปฏิบัติในบทบาทการทำงาน</p>			

ผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้

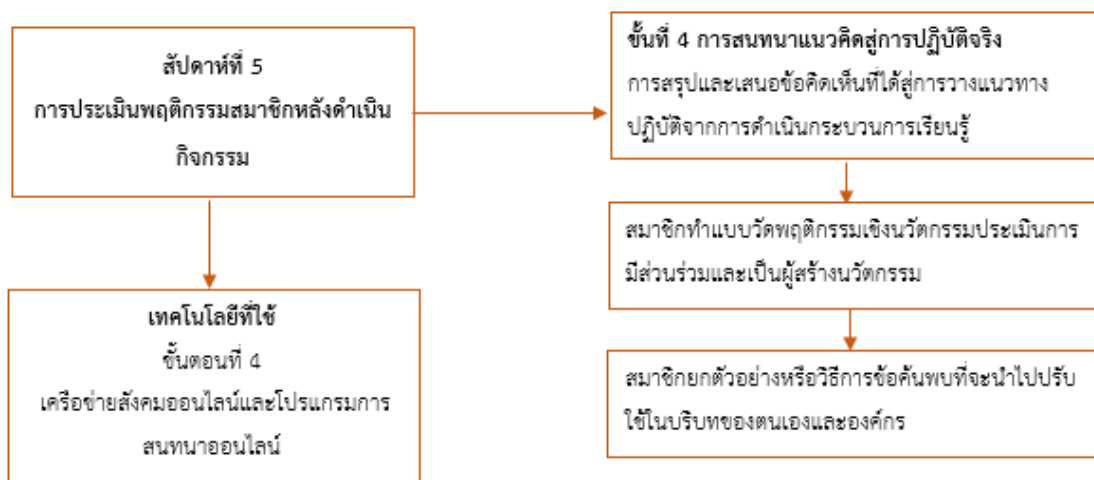
แผนภาพที่ 1 แสดงผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้ (สัปดาห์ที่ 1)

ผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2 แสดงผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้ (สัปดาห์ที่ 2-4)

ผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้

แผนภาพที่ 3 แสดงผังงาน CSCL Flowchart การจัดการเรียนรู้ (สัปดาห์ที่ 5)

แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

คำชี้แจง แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม มีจำนวน 30 ข้อ (อ้างอิงและดัดแปลงจาก วสันต์ สุทธาวาศ , 2558 และ Lukes and Stephan, 2017)

ส่วนที่ 1 ความหมายของคำ

พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง กพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม หมายถึง การสร้างแนวคิด เบื้องต้นและการประยุกต์ใช้แนวคิดใหม่ ๆ ภายในบทบาทการทำงานกลุ่มหรือองค์กร ในการปฏิบัติภารกิจของกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สามารถจัดองค์ประกอบได้ 3 ด้าน 1) การสร้างความคิด (Idea Generation) การแสดงออกถึงการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการคิด การนำเสนอแนวคิด 2) การสนับสนุนความคิด (Idea Promotion) การผลักดันแนวคิดที่เป็นประโยชน์ เกิดแนวทางจัดกิจกรรมสร้างความคิด ผู้สนับสนุนสร้างพันธมิตรการตระหนักถึงความคิดมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และ 3) การนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)

คำชี้แจง ส่วนที่ 2 จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงความคิดเห็นของท่าน

- 5 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับจริงมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับจริงมาก
- 3 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการแสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับจริงน้อย
- 1 หมายถึง ไม่มีการแสดงพฤติกรรมเกิดขึ้น

แบบวัดพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

(สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ)

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ที่เกี่ยวกับการทำงาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1) ด้านการสร้างความคิด (Idea Generation)					
1. ท่านสร้างสรรค์วิธีการใหม่ในการทำสิ่งต่างๆ ในที่ทำงาน					
2. ท่านชื่นชอบการทำงานที่ต้องใช้ความคิดเดิม					
3. ท่านพยายามหาวิธีการใหม่เมื่อเกิดสิ่งที่ทำให้การทำงานไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง					
4. ท่านพยายามหาแนวคิดใหม่จากเพื่อนร่วมงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงาน					
5. ท่านสนใจที่จะทำสิ่งอื่น ๆ เพื่อที่จะนำความคิดที่ได้มาใช้ในการทำงานของตนเอง					
6. ท่านค้นหาแนวคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอเพื่อนำกลับมาใช้					
7. ท่านยอมรับการสนับสนุนจากผู้บริหารเพื่อผลักดันแนวคิดใหม่					
8. ท่านพยายามแสดงให้เพื่อนร่วมงานเห็นถึงแนวความคิดใหม่ ๆ					
9. ท่านพยายามโน้มน้าวเพื่อนร่วมงานของตนเองเมื่อท่านมีแนวคิดใหม่					
10. ท่านมีการวางแผนและปรับตารางเวลาที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ไปใช้					
2) ด้านการสนับสนุนทางความคิด (Idea Promotion)					
11. ท่านมีการวางแผนทางการเงินทุนสำหรับการดำเนินการตามแนวคิดใหม่ ๆ					
12. ท่านประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนากระบวนการในการวางแผนงานตามขั้นตอนสำหรับการใช้แนวคิดใหม่ ๆ					

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ที่เกี่ยวกับการทำงาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
13. ท่านสามารถหาแนวทางแก้ปัญหาเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการใช้งาน					
14. ท่านสามารถประสานผู้เกี่ยวข้องหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินการตามแนวทางการคิด					
15. ท่านสามารถจัดหาผู้สนับสนุนในการผลักดันแนวคิดใหม่ได้					
16. ท่านสามารถเอาชนะอุปสรรคอย่างไม่หยุดยั้งเมื่อใช้ความคิด					
17. ท่านไม่ยอมแพ้มันในเวลาที่คนอื่นบอกว่ามันไม่สามารถทำได้					
18. ท่านจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย					
19. ท่านมักจะประสบความสำเร็จในการทำงานด้วยการนำความคิดของตนเองไปใช้ในการปฏิบัติ					
20. ท่านรู้จักประยุกต์ใช้สิ่งที่มีเพื่อนำมาใช้ในองค์กร					
3) ด้านการนำความคิดไปปฏิบัติ (Idea Realization)					
21. ท่านสามารถประยุกต์ใช้ความคิดได้เมื่อมีโอกาสดำเนินงานนอกหน่วยงาน					
22. ผู้บริหารของท่านมีส่วนสำคัญในการนำความคิดใหม่ไปใช้					
23. ผู้บริหารของท่านมักให้ผลตอบแทนเพื่อเป็นแรงสนับสนุนในการสร้างความคิด					
24. ผู้บริหารของท่านสนับสนุนและผลักดันการนำความคิดไปใช้โดยเร็วที่สุด					
25. หน่วยงานมีวิธีการจ่ายค่าตอบแทน ให้รางวัล เพื่อเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้พนักงานแนะนำสิ่งใหม่ ๆ และขั้นตอนต่างๆ					

รายการประเมิน ตัวบ่งชี้พฤติกรรมเชิงนวัตกรรม ที่เกี่ยวกับการทำงาน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
26. หน่วยงานมีการจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแนวคิดใหม่ ๆ					
27. หน่วยงานจัดสรรเวลาให้กับบุคลากรในการนำ ไอเดียและนวัตกรรมต่างๆไปปฏิบัติ					
28. หน่วยงานมีการวางแผนพัฒนาแนวคิดที่เกิดขึ้นให้ เป็นแนวทางต้นฉบับในสถานที่ทำงาน					
29. หน่วยงานสามารถผลักดันการใช้แนวคิดใหม่ ๆ ให้กับบุคลากรในการทำงานได้					
30. หน่วยงานมีการมองหาสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ในดำเนินงานอยู่เสมอเพื่อการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย อย่างแท้จริง					

**แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนตามรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุน
การเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมฯ
(สำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ)**

แบบสอบถามความคิดเห็นนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบเกี่ยวกับความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบต่อความเหมาะสมของขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

2. การตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ให้ภาคีเครือข่ายสุขภาพพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามแต่ละข้อตามความเป็นจริง

ตอนที่ 2 ให้ภาคีเครือข่ายสุขภาพพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามแต่ละข้อให้ตรงกับความเป็นจริงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยให้ระดับความคิดเห็นดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสม / สอดคล้อง / ชัดเจนมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสม / สอดคล้อง / ชัดเจนมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสม / สอดคล้อง / ชัดเจนปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสม / สอดคล้อง / ชัดเจนน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสม / สอดคล้อง / ชัดเจนน้อยที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านตามระดับที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ ไม่เกิน 25 ปี 26-30 ปี
 31-35 ปี 36-40 ปี
 41-45 ปี 45-50 ปี
 ตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป
3. อาชีพ
4. ประสบการณ์ทำงาน
 ไม่เกิน 1-5 ปี 6-10 ปี
 11-15 ปี 16-20 ปี
 21-25 ปี 26-30 ปี
 ตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การสำรวจความคิดเห็นของภาคีเครือข่ายสุขภาพในการควบคุมยาสูบต่อความเหมาะสมของขั้นตอนการพัฒนาแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นด้วยเพียงคำตอบเดียว

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1) การทำความรู้จักสร้างความคุ้นเคยในการสนทนา					
1. การปฐมนิเทศ อาจารย์แนะนำรายวิชาการควบคุมยาสูบและทำข้อตกลงร่วมกันในการวัดประเมินผลหลังการอบรมพัฒนาศักยภาพ					
2. การตั้งกลุ่มใน Line Program รวบรวมสมาชิก มีการแนะนำตัวทำความรู้จักกัน					
3. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานซึ่งกันและกัน					
4. การประเมินก่อนการอบรมพัฒนาศักยภาพ					
5. การนำเข้าสู่วิธีการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ (TRC e-learning) บทเรียนออนไลน์วิชาการควบคุมยาสูบ					
2) การใช้ทรัพยากรโปรแกรมสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์พัฒนาศักยภาพส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม					
6. การสอนใช้ฟีเจอร์โปรแกรมการสนทนาออนไลน์ ในมิติต่างๆ เช่น ฟีเจอร์การนัดหมายปฏิทินกิจกรรม โปสเตอร์เลย การใช้แลตเดิลซ์ฟเฟิล การโหวต การแชร์ โลกชั้น					
7. การดำเนินกิจกรรมในห้องสนทนา Line Program					

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
8. การแบ่งกลุ่มย่อยดำเนินกิจกรรมสร้างนวัตกรรม					
9. การมีส่วนร่วมกับผู้ประสานประจำกลุ่ม แนวทางการสร้างนวัตกรรม					
10. การแลกเปลี่ยนข้อมูลในการสร้างนวัตกรรม					
11. การแนะนำกิจกรรมแนวการสร้างนวัตกรรม ในองค์กรสุขภาพ					
12. การตั้งคำถามและค้นหาคำตอบร่วมกัน					
13. การยกตัวอย่างวิธีการหรือข้อค้นพบที่จะนำไปปรับ ใช้กับบริบทตัวเองและองค์กร					
14. การหาช่องทางสนับสนุนข้อมูลสู่การปฏิบัติจริงใน การทำงาน					
15. การวางแผนทางประยุกต์ใช้เครื่องมือใหม่ๆ ในห้อง สนทนาไปสู่การทำงาน					
16. การประเมินวัดผลหลังการอบรมพัฒนาศักยภาพ					
17. การสรุปและเสนอข้อคิดเห็น					
3) อื่นๆ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย				
18. ความคิดเห็นของผู้ใช้ต่อกิจกรรมอบรมพัฒนาศักยภาพในการใช้โปรแกรมการสนทนาและเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม					
19. ลำดับขั้นตอนของการพัฒนาศักยภาพช่วยทำให้ท่านเกิดการสร้างความคิดและมีพฤติกรรมเชิงนวัตกรรม					
20. รูปแบบการสนทนาช่วยทำให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นและเกิดการสร้างความคิดต่อยอดสู่การปฏิบัติจริง					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย นางสาวรติกร เพมบริดจ์

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 3

1. แบบประเมินรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

แบบประเมินรับรองรูปแบบ (รอบสุดท้าย)

สำหรับการวิจัยเรื่อง รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน
ตามแนวคิดสุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันตามแนวคิด
สุนทรียสนทนาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ
DEVELOPMENT OF CHAT MODEL IN COMPUTER-SUPPORTED
COLLABORATIVE LEARNING BASED ON DIALOGUE CONCEPT TO ENHANCE
INNOVATIVE BEHAVIOR FOR PUBLIC HEALTH ALLIANCE

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตวีร์ คล้ายสังข์
ผู้วิจัย นางสาวตติกร เพมบริดจ์ นิสิตระดับมหาบัณฑิต
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อผู้รับรอง

ตำแหน่ง

สถานที่ทำงาน

คำแนะนำการรับรองรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ

1. การรับรองรูปแบบ หมายถึง รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน
ตามแนวคิดสุนทรียสนทนา เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมสำหรับภาคีเครือข่ายสุขภาพ

2. แบบรับรองฉบับนี้มีข้อความการประเมินเพื่อการรับรองรูปแบบ จำนวน 8 ข้อคำถาม
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านตามระดับที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุด โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้คือ

5	หมายถึง	หัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	หัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	หัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	หัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	หัวข้อการประเมินมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อคำถามการประเมิน	ระดับการรับรอง				
	เหมาะสม น้อยที่สุด	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม มาก	เหมาะสม มากที่สุด
	1	2	3	4	5
บทนำ					
1. หลักการและเหตุผล					
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
รูปแบบและคำอธิบาย					
3. แผนภาพแสดงรูปแบบ					
4. องค์ประกอบของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ					
4.1 ด้านโปรแกรมการสนทนา ออนไลน์					
4.2 ด้านสมาชิกและผู้ประสาน					
4.3 ด้านเครือข่ายสังคมออนไลน์ พัฒนาศักยภาพ					
4.4 ด้านการเก็บข้อมูลออนไลน์					
5. ขั้นตอนของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันฯ					
5.1 การทำความรู้จักและสร้าง ความคุ้นเคยในการสนทนา					
5.2 การใช้ความชำนาญในการ สนทนาด้วยทรัพยากรโปรแกรม สนทนาและเครือข่ายสังคม ออนไลน์พัฒนาศักยภาพ					
5.3 การรับสิ่งสะท้อนการสนทนา					
5.4 การสนทนาแนวคิดสู่การปฏิบัติ จริง					

ข้อคำถามการประเมิน	ระดับการรับรอง				
	เหมาะสม น้อยที่สุด	เหมาะสม น้อย	เหมาะสม ปานกลาง	เหมาะสม มาก	เหมาะสม มากที่สุด
	1	2	3	4	5
6. รูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปใช้ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงนวัตกรรมให้กับภาคีเครือข่าย สุขภาพ					
7. ภาพรวมของรูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถนำไปใช้ปฏิบัติในสถานการณ์การทำงานจริงได้					

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาารูปแบบการสนทนาในคอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกัน และการนำรูปแบบฯ ไปใช้ในสถานการณ์การทำงานจริง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัย นางสาวรติกร เพมบริดจ์

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์และกิจกรรม
ในโปรแกรมการสนทนา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

Recently-accessed Courses

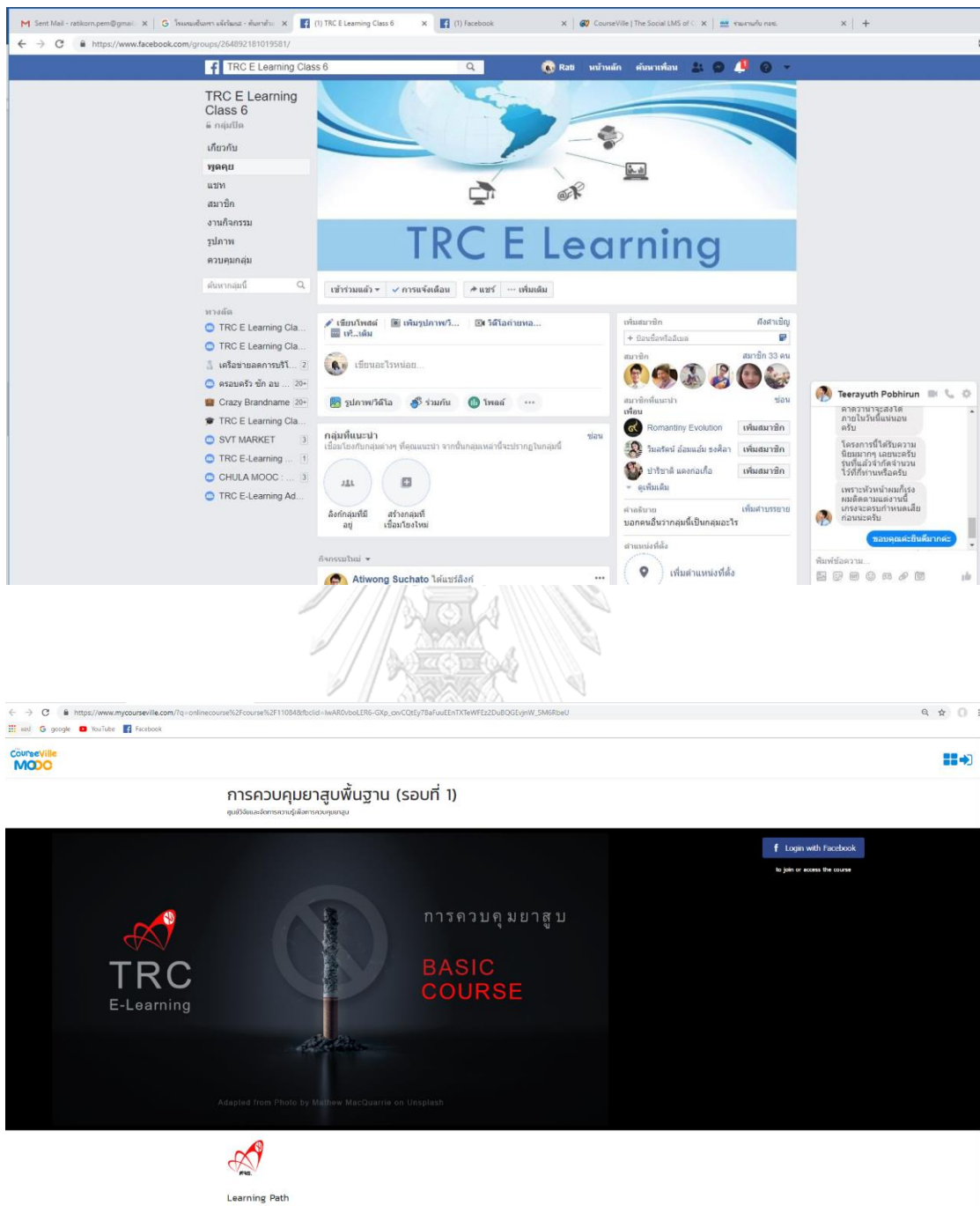

การควบคุมยาสูบพื้นฐาน (รอบที่ 1)

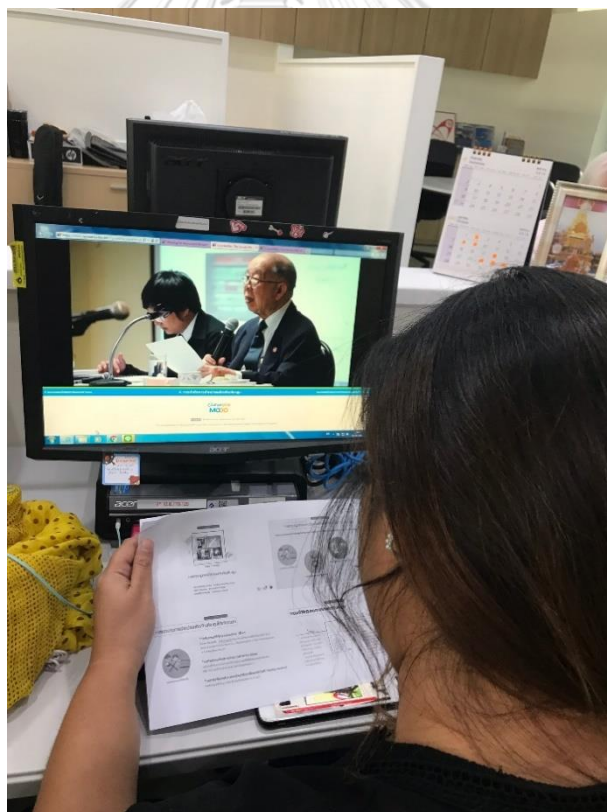
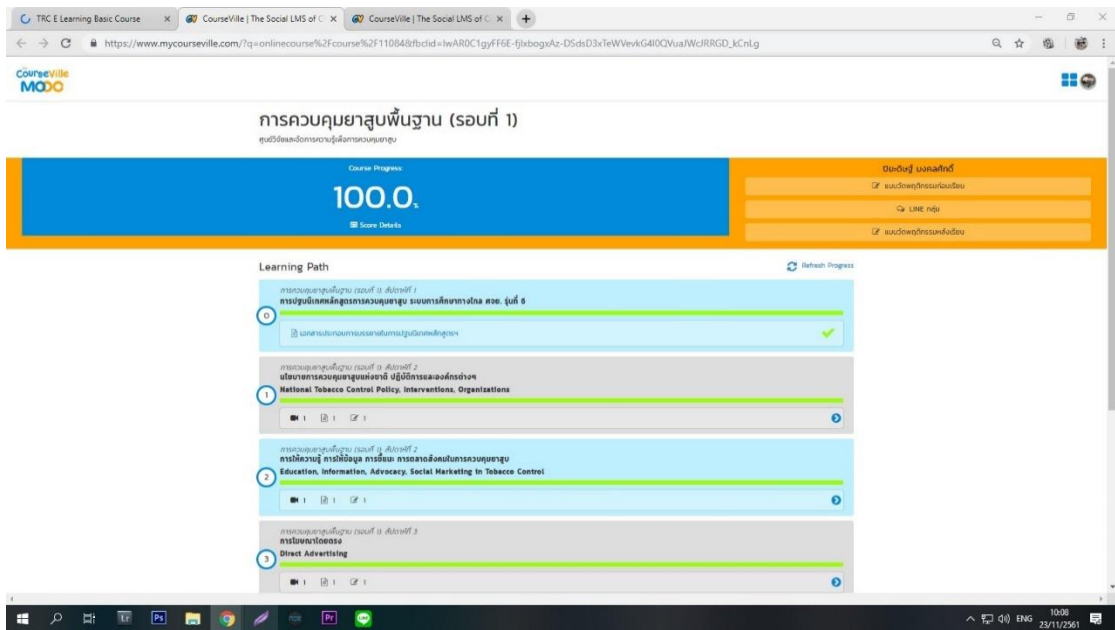
● ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

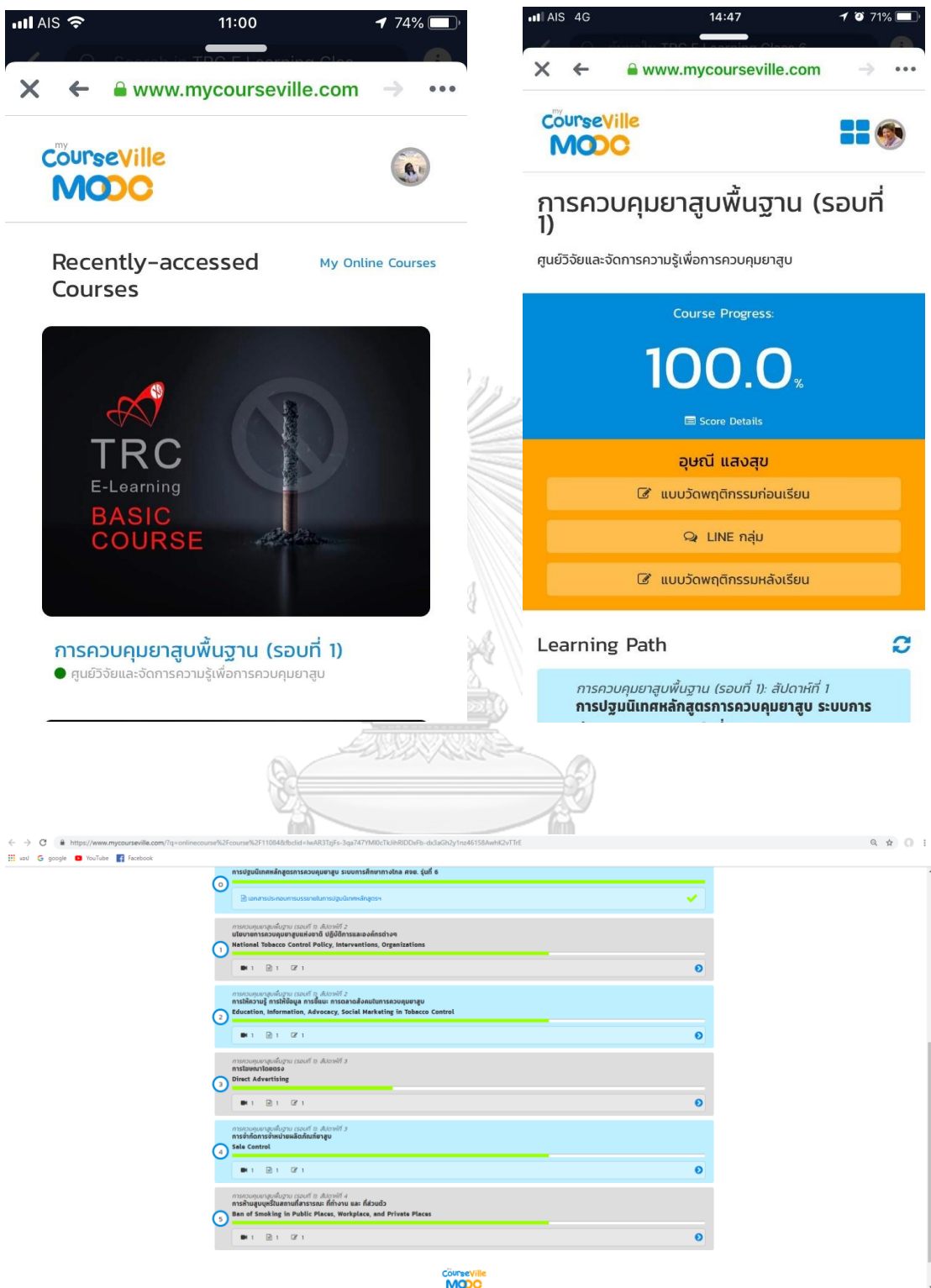
ภาพตัวอย่างหน้าต่างของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เชื่อมโยงโปรแกรมการสนทนา

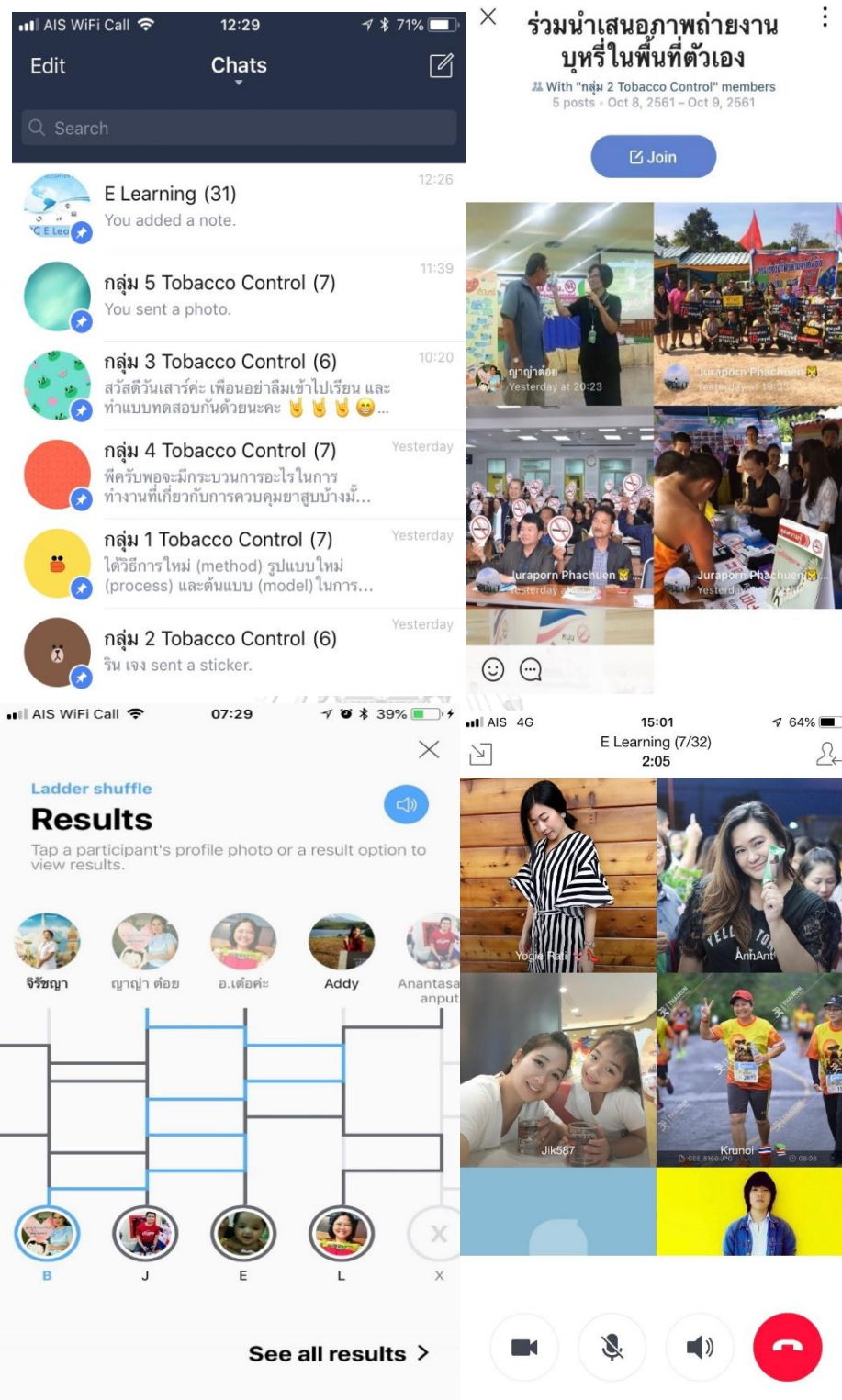
ภาพตัวอย่างหน้าต่างของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เชื่อมโยงโปรแกรมการสนทนา

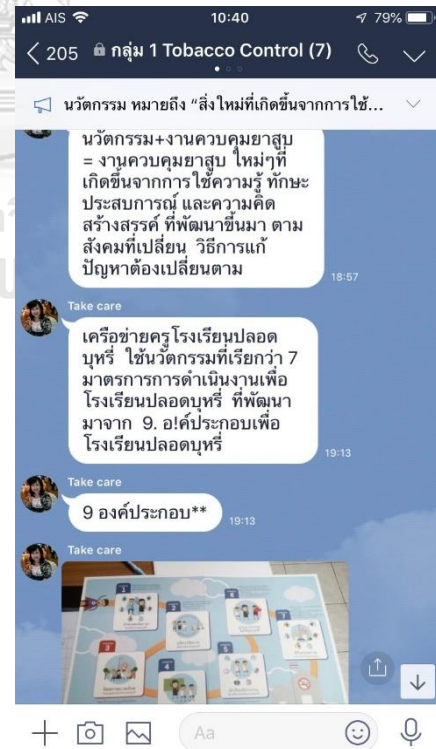
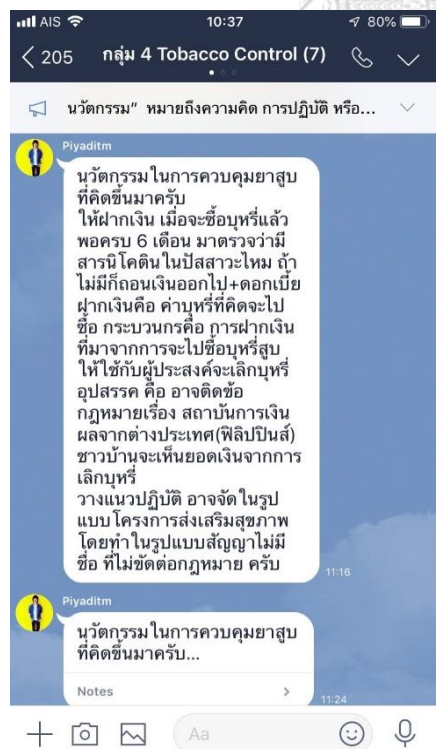
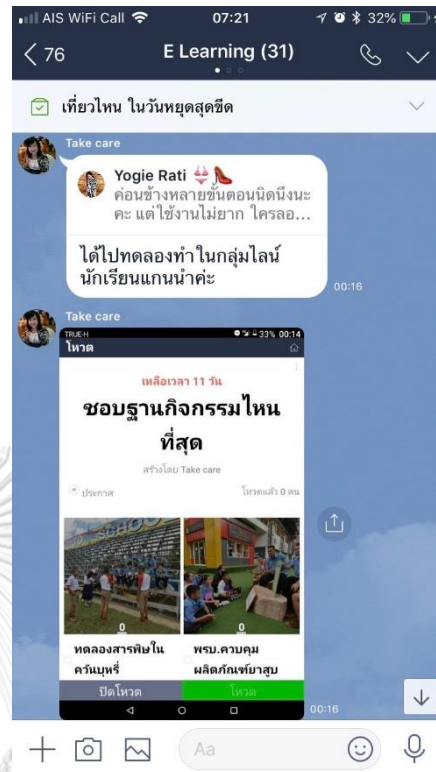
ภาพตัวอย่างบรรยากาศการทดลองของการเรียนรู้ในระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์

ภาพตัวอย่างหน้าต่างของระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เชื่อมโยงโปรแกรมการสนทนา

ภาพตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมนวัตกรรมในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์

ภาพตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมนวัตกรรมในโปรแกรมการสนทนาออนไลน์

ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ในการพัฒนารูปแบบฯ

ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล

ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

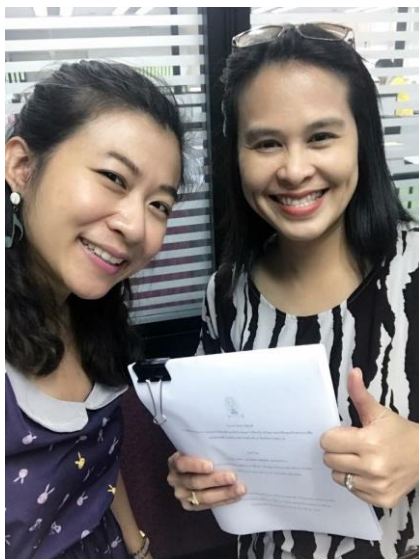

ด้านการสอนผู้ใหญ่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม รอดคำดี

ภาควิชาการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

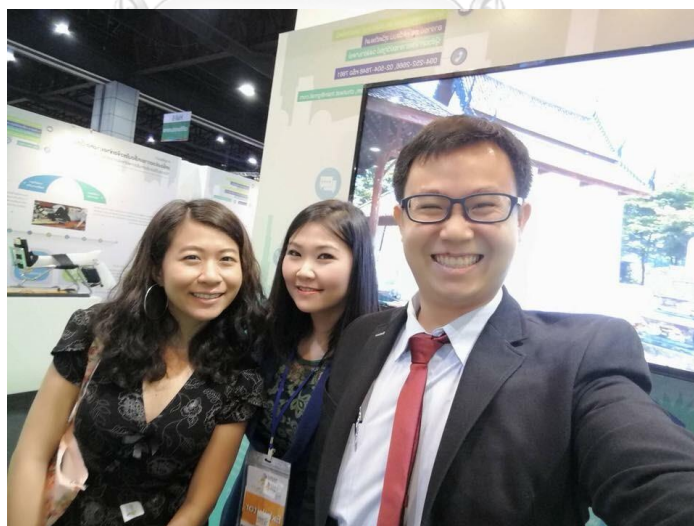
ผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์ในการพัฒนารูปแบบฯ

ด้านนวัตกรรมการศึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม

ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและโปรแกรมการสนทนาออนไลน์

อาจารย์ ดร.ชุตีวัฒน์ สุวัตถิพงษ์

สำนักเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	รติกร เพมบริดจ์
วัน เดือน ปี เกิด	17 มิถุนายน 2530
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาตรี สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต (ออกแบบนิเทศศิลป์) วิทยาลัยเพาะช่าง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ในปี การศึกษา 2554 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2559 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่ง หัวหน้านักออกแบบการเรียนรู้ อยู่ที่ศูนย์วิจัยและ จัดการความรู้เพื่อการควมคุมยาสูบ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล